

Talousarvio 2020

**Taloussuunnitelma
2021 - 2022**

Kvalt 9.12.2019

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	1
1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOSIEN 2020 – 2022 KEHITYSNÄKYMIIN	2
2. TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	3
2.1. Talouden suhdannenäkymät.....	3
2.2. Kuntatalouden kehitysnäkymät	4
2.3. Maakunta- ja soteuudistus	7
2.4. Varsinais-Suomen työllisyyskehitys	7
2.5. Väestön kehitysnäkökulmat.....	8
3. SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA 2025	10
4. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA.....	13
4.1. Talousarvion laadinnan lähtökohdat.....	13
4.2. Talousarvion sitovuus	14
4.3. Vuoden 2020 talousarvio	15
4.4. Tuloslaskelma.....	19
4.5. Taloussuunnitelma 2020– 2022	20
5. TYTÄRYHTEISÖT	25
6. KÄYTTÖTALOUDEN PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT,	28
TULOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN	28
7. INVESTOINTIOSA.....	79
8. RAHOITUSOSA.....	84
Liitteet:	
Tuloslaskelma (sisäiset ja ulkoiset)	87
Talousarvioasetelma	88

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOSIEN 2020 – 2022 KEHITYSNÄKYMIIN

Someron kaupunki aloittaa uuden vuosikymmenen kahden peräkkäisen alijäämävuoden jälkeen. Kaupungin tilanne on kuntakentässä tyypillinen, sillä vuonna 2018 kaksi kolmasosaa kunnista teki alijäämäisen tilinpäätöksen ja vuoden 2019 ennakoitaan olevan vieläkin huonompi. Historiallisen heikoksi luonnehdittuun kuntatalouden yleiseen tilaan ovat toki vaikuttaneet verotulojen kertymään liittyvät asiat, sillä vuoden 2018 verotuloissa korjattiin vuonna 2017 liikaa maksettuja tilityksiä, ja vuoden 2019 heikkoa verotulokertymää selitetään tulorekisteri- ja verokorttiuudistuksilla, jotka siirtävät kuntien saamia vuodelle 2020 puolelle.

Vaikka vuonna 2020 odotettavissa oleviin verotilityksiin sisältyy varovaista toiveikkuutta, on Someron kaupungin kulukehityksen valossa ilmeistä, että valtuuston marraskuussa 2019 tekemä tuloveron 0,5 prosenttiyksikön korotus oli tarpeellinen päätös. Varsinkin sosiaalipalvelujen kysyntä ja vuotuiset kustannukset ovat ennakkolaskelmien perusteella kasvamassa ennennäkemättömästi. Vuoden 2017 ja 2019 tilinpäätösten välillä kululisäystä on tulossa noin 40 %, eli 1,4 miljoonaa euroa, mikä yksistään on enemmän kuin yhden tuloveroprosentin kaupungille tuoma tulo. Kaupungin suorat vaikutusmahdollisuudet tähän palvelutarpeen kasvuun ovat heikot.

Väestörakenteen muutos on toinen yleinen ilmiö, johon on vaikea vaikuttaa suoraan kuntien omilla toimenpiteillä. Syntyvyyden vähenemisestä kertova tilastokeskuksen uuden väestöennusteen toteutuminen tuo valtakunnan tasolla kunnille kustannusten vähenemispotentiaalia alaikäisten palveluissa, mutta ikäihmisten palveluiden kokonaiskulut näyttävät lisääntyvän lähes 60 prosenttia, eivätkä lasten ja nuorten palvelutarpeen alenemisesta vapautuvat resurssit siten kata lisääntyvän palvelutarpeen lisäkuluja.

Väestöennusteen mukaan Somerolla lasten ja nuorten lukumäärä vähenisi yli 400 hengellä, työikäisten määrä vähenisi yli 500 hengellä ja vanhusväestön lukumäärä puolestaan lisääntyisi yli 300 hengellä. Kuntaliiton laskelmien mukaan Somerolla väestöennusteiden toteutuminen merkitsisi vastoin kuntatalouden valtakunnallista kokonaiskehitystä sitä, että lasten ja työikäisten laskennallinen vuotuinen palvelujen tarve vähenisi nykytilanteesta vuoteen 2030 verrattuna seitsemällä (5 + 2) miljoonalla eurolla, kun taas vanhusväestön palvelutarve lisääntyisi "vain" viidellä miljoonalla eurolla. Siten Someron kannalta ensiarvoisen tärkeitä on onnistua meneillään olevassa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen oppimisympäristöselvitykseen perustuvassa palveluverkkosuunnittelussa sekä optimaalisten ryhmäkokojen muodostamisessa.

Kaupungin menestymismahdollisuuksia tulevaisuudessa parantaa myös se, että Erinomane ja notkja Somero 2025 –strategiaa toteutetaan nyt monella rintamalla ennakkoluulottomasti ja päämäärätietoisesti. Panostukset esimerkiksi tehokkaasti toimivaan kuntaorganisaatioon niin johtamisen, työyhteisökulttuurin, palvelujen laatu- ja järjestelmien kuin kiinteistöasioidenkin kehittämisessä ovat erinomaisessa vauhdissa, ja tämän työn hedelmiä poimitaan varmasti alkamassa olevan talousarvio- ja taloussuunnitelmakauden aikana.

Someron kaupungissa on jo useamman vuoden jatkunut hyvä kaupungin sisäinen yhteistyöhenki, jossa luottamushenkilöstö on antanut kaupungin henkilöstöorganisaatiolle moneen muuhun kuntaan verrattuna enemmän luottamusta, tukea ja mahdollisuuksia mm. edellä mainittuun kehitystyöhön. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa kaupungin kehittämistä myös 2020-luvulla.

12.11.2019

Sami Suikkanen
kaupunginjohtaja

2. TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1. Talouden suhdannenäkymät

Taloukasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansanvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää taloukasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasville korostuu varsinkin v. 2020. Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva taloukasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset.

Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2018 1,7 %. Vuonna 2019 bruttokansantuotteen ennustetaan hidastuvan 1,5 %:iin. Vuosina 2020-2021 kasvu jatkuu maltillisena, noin yhden prosentin suuruisena. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022 – 2023 taloukasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin johtuen rakenteellisista tekijöistä. Hidastuvan taloukasvun seurauksena työllisyyden kohentaminen jää vähäiseksi.

Työllisten määrä nousee 0,9 %, joskin suuri osa vuoden 2019 kasvusta tulee perintönä edellisen vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Koko vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoitaan nousevan 72,5 prosenttiin. Työttömyys on alentunut edelleen, mutta hitaasti. Työllisyyden kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee. Ennuste koko vuoden 2019 työttömyysasteeksi on 6,5 %.

Vuonna 2019 sopimuskorotukset nousevat ja niiden päälle tulevien palkkaliukumien ennakoitaan kasvavan nimellisansioiden noustessa 2,7 %. Työllisyyden yhä kasvaessa koko talouden palkkasumman ennakoitaan kasvavan 3,7 % vuonna 2019. Vuonna 2019 taloukasvu hidastuu 1,0 prosenttiin. Vuonna 2020 ansiotason nousu ylläpitää palkkasumman kasvua työllisyyden kasvun hidastumisesta huolimatta. Ansiotason kasvua kiihdyttää tilapäisesti julkisen sektorin lomarahojen palautuminen v. 2020.

Ennuste vuoden 2019 inflaatioksi on 1,1 %. Ansiotason kehityksen myötä palveluiden hintojen odotetaan kasvavan samaa vauhtia kuin vuonna 2018.

Keskeisiä ennustelukuja

	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*
	määrän muutos, %					
BKT markkinahintaan	2,6	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9
Tavaroiden ja palveluiden tuonti	5,8	4,1	5,0	1,8	2,3	2,0
Tavaroiden ja palveluiden vienti	3,7	8,8	2,2	2,4	2,4	2,1
Yksityinen kulutus	2,4	1,0	1,8	1,7	1,4	1,5
Julkisen kulutus	1,4	0,2	1,5	1,4	1,7	0,1
Yksityiset investoinnit	7,8	4,8	3,0	0,2	-1,0	0,6
Julkiset investoinnit	8,9	2,4	4,5	1,3	3,0	-1,1
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,5	73,0	73,4
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,4	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,9	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3

Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus syksy 2019, tiivistelmä

2.2. Kuntatalouden kehitysnäkymät

Tilastokeskuksen keräämien vuoden 2018 ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien yhteenlasketut käyttökustannukset olivat 44,3 miljardia euroa ja niitä vastaavat käyttötuotot 12,8 miljardia euroa. Kuntien nettomääräisiksi käyttökustannuksiksi muodostui 31,4 miljardia euroa, ja ne kasvoivat edellisvuoteen nähden 3,2 %. Toimintakuluja nosti 1,35 % palkkaratkaisun sopimuskorotukset sekä erillinen kertaerä, jonka kustannusvaikutus oli 0,67 %. Kuluja kasvatti myös ikärakenteen tuomat paineet, päivähoidon kysynnän kasvu, pitkäaikaistyöttömyys sekä maakuntauudistuksen valmistelu. Toimintatuottoja alensi varhaiskasvatusmaksujen alennus 91 milj. euroa. Toimintatuottoja lisäsi jäte- ja ympäristönsuojelulain muutos 5 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön mukaan kiky-sopimus supisti kuntasektorin toimintakuluja vuonna 2018 n. 240 milj. euroa. Kulut laskivat vuosina 2017-2018 VM:n arvion mukaan yhteensä n. 900 milj. euroa. Kuntaliiton tekemän säästökyselyn mukaan työajanpidennyksen säästöt eivät toteutuneet.

Palveluiden ostot ovat kuntien koko käyttötalouden suurin kustannuserä. Palveluiden ostot olivat yhteensä 20,2 miljardia euroa ja ne kasvoivat edeltävän vuoden tasosta 5 %. Kuntien henkilöstökulut, joihin sisällytetään palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, kasvoivat myös vertailuvuoteen nähden. Ne kasvoivat yhteensä 0,9 % ja toteutuivat 13,6 miljardin euron suuruisina. Kunnat kirjasiivat viime vuoden aikana avustusmenoja yhteensä 2 miljardia euroa, ja ne vähenivät kaikkiaan 0,2 %. Suurin osa käyttötalouden yhteenlasketuista nettokustannuksista vuonna 2018 kohdistui vertailuvuoden tapaan sosiaali- ja terveystoimintaan, jonka nettokustannukset kasvoivat 2,9 %. Toiseksi suurin osuus kaikista nettokäyttökustannuksista kohdistui opetus- ja kulttuuritoimintaan, jonka nettokustannukset kasvoivat 3,9 %.

Vuonna 2018 sosiaali- ja terveystoiminnan yhteenlasketut nettokustannukset olivat koko maan tasolla tarkasteltuna asukasta kohden 3 318 euroa. Erikoissairaanhoidon muodosti nettokustannuksista suurimman osan. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 2,3 % ja ne olivat koko maan tasolla 1 248 euroa/asukas. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kasvoivat 2,3 % edellisvuoteen verrattuna ja olivat asukasta kohden 603 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset olivat koko maan tasoa tarkasteltaessa 1 996 euroa/asukas. Perusopetuksen kustannukset kasvoivat 3,8 % ja ne olivat koko maan tasolla 913 euroa/asukas. Toiseksi suurin osuus kustannuksista kohdistui varhaisvatukseen, jonka menot kasvoivat 5,4 %. Asukasta kohden tarkasteltuna varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 519 euroa.

Verotuloista ja valtionosuuksista koostuva verorahoitus laski 0,5 prosenttia. Valtionosuudet laskivat 0,5 % eli noin 50 milj. euroa. Kunnallisverotulot laskivat 0,9 % (n. 170 milj. euroa). Veroperuste-muutokset laskivat kunnallisveroja n. 100 milj. euroa ja kilpailukyky sopimus laski kunnallisveron tuottoa 115 milj. euroa (yhteensä n. 550 milj. euroa v. 2017-2018). Yhteisöverotulot laskivat 1,2 % ja kiinteistöverot kasvoivat 4,1 %. Yhteenlasketut verotulot laskivat 0,5 %. Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2018 korotti 53 kuntaa ja laski 6 kuntaa

Ennakkotietojen perusteella vuosikate oli negatiivinen 45 kunnalla, kun taas edellisenä vuonna negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 4. Tilikauden tulos oli negatiivinen 209 kunnalla, kun edellisenä vuonna kuntia oli 55.

Yhteenlaskettujen tilinpäätöstietojen mukaan vuosikate kattoi poistoista kunnissa 94 prosenttia. Edellisvuonna vastaava luku oli 149 prosenttia.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli 3,6 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Kuntien lainakanta asukasta kohden oli 3 039 euroa kun se edellisenä vuonna oli 2 933 euroa. Kuntien omavaraisuusaste eli oman pääoman suhde koko pääomaan oli 59,6 prosenttia. Suhdeluku laski hie-man edellisvuodesta, jolloin se oli 60,8 prosenttia.

Konsernien lainakanta oli 3,9 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Konsernin lainat/asukas oli 6 540 euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 6 296 euroa.

Muutoksia työvoimakustannuksissa

KT:n pääsopijajärjestöjen neuvottelemat kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2018 – 31.3.2020.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja (% maksun perusteena olevasta palkasta)

(Lähde: Kuntaliitto 28.8.2019)

	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022*
Sairausvakuutusmaksu	1,08	0,86	0,77	1,35	1,36	1,36
Työttömyysvakuutusmaksu	3,30	2,60	2,05	1,70	1,80	1,80
Eläkemaksu keskim. (Keva)	21,95	21,60	21,20	20,80	20,80	20,80
- työnantajan osuus palkkaperust. maksusta**	17,05	16,75	17,25	16,85	16,85	16,85
- varhaiseläkemenoperust. maksu ***	0,90	1,00	-	-	-	-
- eläkemenoperust. maksuosa	4,00	3,85	3,95	3,95	3,95	3,95
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	16,99	16,88	16,90	16,50	16,50	16,50
Muut keskim.	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Työnantajan maksut yht. keskim.	26,53	25,29	24,29	24,12	24,23	24,23
Muutos, %	-2,91	-1,25	-1,00	-0,17	-0,24	0,00

*) ennuste

***) Vuodesta 2019 palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä uuden työkyvyttömyyseläkemaksun. (Taulukossa vain työnantajan osuus.)

****) Varhemaksu poistui 2019. Sen korvasi jäsenyhteisökohtaisesti vaihteleva työkyvyttömyyseläkemaksu, joka peritään osana palkkaperusteista maksua.

Työllisyysrahaston hallintoneuvosto esittää työttömyysvakuutusmaksun alentamista vuonna 2020. Työnantajien maksu määräytyy palkkasumman mukaan. Vuonna 2019 maksu on 2 086 500 euroon asti 0,5 % ja sen ylittävältä palkkasummalta 2,05 %. Esityksen mukaan uudet maksuosuudet olisivat 0,45 % ja 1,7 %. Suurin osa kuntatyönantajien palkkasummista kuuluu korkeamman maksun piiriin.

Verotulot ja valtionosuudet

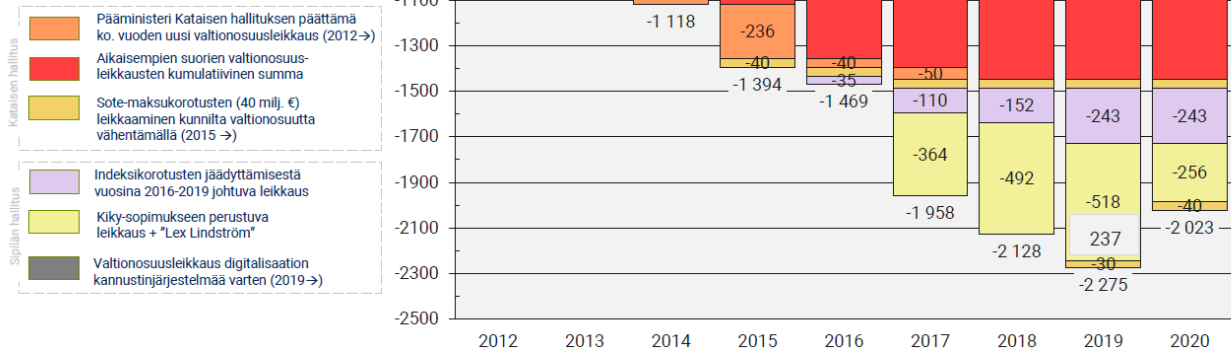
Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukykyopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset.

Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukykyopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisällytetty peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaisuuteen. Vuosina 2021 – 2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Lähde: Kuntatalousohjelma 7.10.2019 s. 11-12

Vuosien 2012-2020 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

Lähde: Kuntaliitto 9/19

Verotukseen liittyvät järjestelmämuutokset pienentävät verokertymää kulvana vuonna ja siirtävät verokertymää kertaluonteisesti seuraavalle vuodelle. Vuonna 2020 verotulojen kasvuksi ennakoitaa 6,6, %. Vuosien 2019 ja 2020 veroennusteeseen liittyy kuitenkin tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Verotulojen kasvu jatkuu vuosina 2021 – 2023 keskimäärin 2,3 prosentin vuosivauhdilla (Lähde: Kuntatalousohjelma 7.10.2019 s.12)

Kuntaliiton laatiman arvion (9.10.2019) mukaan ennakoita olisi pitänyt kertyä kunnille syyskuun loppuun mennessä n. 500 milj. euroa toteutunutta enemmän johtuen verokortti uudistuksesta sekä Tulorekisteri-ilmoittamisen ongelmista. Verohallinnon julkaiseman tiedotteen (9.9.2019) mukaan verokortti uudistuksessa on kyse siitä, että uudessa ennakkoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausikohtaisista tulorajoista ja sivutulokorteista, jonka johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta aiempaa käytäntöä alhaisempina. Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella verokortti uudistuksesta johtuva kertymävaje alkaa korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa tehtävissä ennakonpidätyksissä. Täten loppusyksyn aikana kertymävaje kasvaa edelleen kuukausittain, elleivät veronmaksajat korota laajasti veroprosenttejaan tai verokorttien vuosittaisen ansiorajat ylity laajasti. Alkusyksyn tilityksiä on voimakkaasti alentanut myös verotuksen joustava valmistuminen, jonka johdosta kunnilta on peritty verovelvollisille maksettuja veronpalautuksia edellisiä vuosia aiemmin. Edellisen vuoden osalta kertymä on siten vertailukelpoinen vasta marraskuun tilitysten jälkeen, kun 2018 verotus on päättynyt.

Kuntaliiton veroennusteen mukaan verokortti uudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että vero vuoden 2020 ennakoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle.

Yhteisöveroennusteessa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020-2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä. Näiden esitysten lopullisesta sisällöstä tai niiden verotuloja vähentävästä vaikutuksesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jako-osuutta korottamalla.

Yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti määrätään välillä 0,93 – 2,00. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 0,41 – 1,00 %.

Valtiovarainministeriö asetti joulukuussa 2016 hankkeen (Maapohjien arvostamisjärjestelmän uudistamishanke) uusien hintavyöhykkeiden luomiseksi kiinteistöverotusta varten. Maanmittauslaitos vastaa hankkeen toteutuksesta. Hankkeen tavoitteena on, että kiinteistöille voidaan laskea maapohjan verotusarvo uutta hintavyöhykekarttaa hyödyntämällä siten, että jokaiselle kiinteistölle saadaan yksilöivällä kiinteistötunnuksella sijaintia vastaava arvo. Maapohjien hintakarttaa päivitetään uudistuksen jälkeisinä vuosina alueellista hintakehitystä mittaavia indeksejä soveltaen.

Valtiovarainministeriö asetti myös joulukuussa 2017 hankkeen Rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistamiseksi. Hankkeen toteutuksesta vastaa Tilastokeskus. Tavoitteena on rakentaa järjestelmä, joka tuottaa vuosittain kaikille määritellyille rakennustyypeille keskimääräisen rakentamiskustannuksen yksikköarvon. Tilastokeskuksen tehtävänä on kehittää rakennusluokitusjärjestelmä, jonka avulla rakennusten verotusarvo voidaan laskea maantieteellisen alueen, rakennustyyppin sekä rakennuksen iän ja koon perusteella.

Uudistus voidaan ottaa käyttöön vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa. Päätökset asiasta tehdään seuraavan vaalikauden aikana.

2.3. Maakunta- ja soteuudistus

Juha Sipilän hallituksen sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpano lopetettiin 8.3.2019 ja maakuntien liittojen vetämä valmistelu on loppunut. Antti Rinteen uusi hallitus jatkaa uudistuksen valmistelua siltä pohjalta, että järjestämisvastuu poistuisi kunnilta aiempien suunnitelmien päälinjausten mukaisesti. Uudistuksen tarkempi toteuttamisaikataulusuunnitelma täsmentyyne vuonna 2020.

Someron kaupungin näkökulmasta uudistuksen on arvioitu parantavan kaupungin asemaa, koska sote-palvelut, joiden kustannuksiin kohdistuu suurin nousupaine, siirtyvät uudistuessa maakunnan vastattaviksi. Muutoksilla on suuria vaikutuksia myös em. toimintoihin nykyään kytkeytyvien hallinnon tukipalvelujen järjestämiseen tulevaisuudessa. Kaupunki on aiemmin tehnyt tähän liittyvää pohjavalmistelua ja muutosten vaikutusarviointia yhteistyössä BDO Oy:n kanssa. Kolmen vuoden takaisten laskelmien mukaan kaupungin perusturvatoimen ulkopuolisilla toimialoilla on noin 3,5 miljoonan euron arvosta soteen liittyviä toimintoja.

2.4. Varsinais-Suomen työllisyyskehitys

ELY-keskuksen julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan syyskuun lopussa työttömien osuus työvoimasta oli Varsinais-Suomessa 7,9 % eli 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Se oli myös pienempi kuin koko maassa (8,6 %). Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun lopussa 18 100 työtöntä työnhakijaa. Viime vuoden syyskuusta määrä väheni 1 700 henkilöllä eli 9 prosentilla. Koko maassa työttömien määrä väheni hitaampaa tahtia (-3 %). Työttömien määrä väheni viime vuodesta kaikissa Varsinais-Suomen seutukunnissa. Ripeimmin se aleni Turunmaan saaristossa (-12 %). Työttömyysaste oli korkein Salon seutukunnassa (9 %) sekä Turun kaupungissa (10,5 %).

Alle 25 –vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 2 200, mikä on 200 henkeä (9 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaita oli työttömänä 6 700 eli 9 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 55-vuotiaita oli puolestaan työttömänä 4 700, eli 10 % vähemmän kuin vuosi sitten.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna työttömyys väheni vuotta aiemmasta kaikissa ammattiryhmissä. Työttömien määrä väheni voimakkaasti asiantuntija- ja toimihenkilötehtävissä. Kehitys on edelleen

myönteistä myös suorittavien tehtävien ammattiryhmissä, vaikka rakentamisen ja joillakin teollisuuden aloilla työttömyyden aleneminen on hidastunut.

Palvelualoilla piristynyt tilanne työmarkkinoilla on heijastunut myös naisten työttömyyteen, joka on kääntynyt miesten työttömyyttä vahvempaan laskuun.

Työttömien työnhakijoiden määrä väheni vuotta aiemmasta 19 Varsinais-Suomen kunnassa. Nuorten työttömyys väheni vuotta aiemmasta 13 kunnassa. Työttömien määrä väheni naisten kohdalla lähes kaikissa kunnissa, mutta miesten kohdalla määrä kasvoi yhdeksässä kunnassa. Pitkäaikais-työttömien määrä väheni lähes kaikissa kunnissa.

Somerolla työttömänä (ml. lomautetut) oli syyskuun lopussa 229 henkilöä. Vuotta aiemmin luku oli 256 henkilöä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 28 (30) ja yli 50-vuotiaita 112 (127). Yli vuoden työttömänä oli 52 (65) henkilöä. Työttömyysaste oli 6,2 %, kun se vuotta aiemmin oli 6,7 %. Avoimia työpaikkoja oli Somerolla 24, vuotta aiemmin 36.

Lähde: Varsinais- Suomen työllisyyskatsaus syyskuu 2019

2.5. Väestön kehitysennusteet

Tilastokeskuksen tuoreimman (30.9.2019) väestöennusteen mukaan maamme väkiluku lähtee nykyisellä kehityksellä laskuun vuonna 2031. Vuonna 2050 väkiluku olisi noin 100 000 nykyistä pienempi. Vuonna 2018 Suomessa oli 60 kuntaa, joissa syntyi enemmän ihmisiä kuin kuoli. Ennusteen mukaan vuonna 2030 kuntia, joissa syntyy enemmän ihmisiä kuin kuolee, olisi 35 ja vuonna 2040 enää 12. Väestöennusteessa oletetaan, että syntyvyys pysyisi vakiona tulevaisuudessa. Kokonaishedelmällisyysluvun oletetaan olevan 1,35. Ennakkotilaston perusteella kokonaishedelmällisyyden (laskennallinen naisten synnyttämän lasten määrä) arvioidaan olevan vuonna 2019 Suomessa 1,32 – 1,34. Aiemmin laadituissa ennusteissa syntyvyysoletus on ollut korkeampi. Kuolleisuuden ennustetaan jatkavan alentumistaan samalla tavoin, kuten sen on havaittu alentuneen vertailtaessa periodien 1987 – 1991 ja 2014 – 2018 kuolleisuutta.

Vuoden 2019 ennusteessa alle 15-vuotiaiden määrä vuonna 2040 olisi 688 000, mikä on 178 000 vähemmän kuin 2015 ennusteessa ja 47 000 vähemmän kuin 2018 ennusteessa.

Työikäisen (15-64 –vuotiaiden) väestön määrä oli Suomessa suurimmillaan vuonna 2009, jolloin heitä oli maassamme 3,55 miljoonaa henkilöä. Vuosien 2010 – 2018 välisenä aikana työikäisten määrä on vähentynyt 122 000 henkilöllä. Seuraavan kahden vuosikymmenen aikana työikäisen väestön ennustetaan vähenevän hitaammin eli 111 000 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Työikäisen väestön määrän väheneminen kiihtyisi syntyvyyden laskusta johtuen 2040-luvulla. Vuosien 2041-2050 aikana työikäinen väestö vähenisi 132 000 henkilöllä ja 2051-2060 edelleen 163 000 henkilöllä. Vuoden 2060 lopussa työikäisen väestön määrä olisi 3,19 miljoonaa henkilöä, mikä on runsaat 400 000 henkilöä nykyistä vähemmän. Työikäisten osuus väestöstä on tällä hetkellä 62 %. Osuus pienenee 60 prosenttiin vuoteen 2040 ja 57 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä.

Tilastokeskuksen väestöennusteet perustuvat havaintoihin syntyvyyden, kuolevuuden ja muutto liikkeen menneestä kehityksestä. Niitä laadittaessa ei oteta huomioon taloudellisten, sosiaalisten eikä muiden yhteiskunta- tai aluepoliittisten päätösten mahdollista vaikutusta tulevaan väestönkehitykseen. Väestöennustelukuja tarkasteltaessa onkin hyvä muistaa, että ennuste osoittaa vain sen, millainen väestökehitys on luvassa, jos viimeaikainen kehitys jatkuisi muuttumattomana seuraavat vuosikymmenet.

Väestöllinen huoltosuhde eli alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden ja tätä vanhempien henkilöiden suhde 100 työikäistä kohti oli vuoden 2018 lopussa 60,8. Ennusteen mukaan huoltosuhde nousee tulevina vuosikymmeninä, mutta aiempia ennusteita hitaammin. Syynä tähän on syntyvyys-

den lasku ja tämän seurauksena nuorten huollettavien määrän pieneneminen. Huoltosuhde olisi 64,5 vuonna 2030, 66,4 vuonna 2040 ja 70,1 vuonna 2050.

Väestön kehitys Somerolla

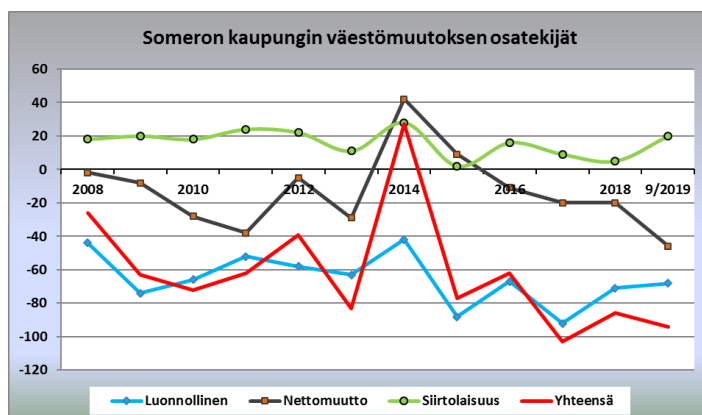
Someron asukasluku 31.12.2018 oli 8 828 henkeä, joista miehiä 4390 ja naisia 4 438. Alle 15-vuotiaita oli 1 215 henkeä eli 13,8 % ja 65 vuotta täyttäneitä 2781 eli 31,5 %. Väestöstä suomenkielisiä oli 8 512, ruotsinkielisiä 50 ja muut kielet yhteensä 266. Ulkomaan kansalaisia oli 218 eli 2,5 %. Vieraskielisten osuus väestöstä oli 3 %.

Someron väkiluku oli vielä 1990 yli 10 000 asukasta, mutta on sen jälkeen laskenut muutamaa vuotta lukuun ottamatta. Syntyvyys on selvästi kuolleisuutta pienempi. Myös lähtömuutto on joiinkin vuosina tulomuuttoa suurempi. Varsinkin alkusyksystä lähtömuutto on selvästi suurempaa opiskelijoiden muuttaessa opiskelupaikkakunnalle. Syyskuun 2019 lopussa asukasluku oli 8735.

Someron työikäisen väestön määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä nykyisestä 54,7 prosentista 50,7 prosenttiin. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan 31 prosentista 39 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä

Vuosi	Synt.	Kuoll.	Tulo- muutto	Lähtö- muutto	Netto muutto	Väkil. muutos (sis.korj.)	Väkiluku 31.12.
1980	92	122	237	276	-39	-60	10 289
1985	115	165	276	250	+26	-18	10 015
1990	96	144	289	241	+48	18	10 002
1995	106	161	295	282	+13	-38	9 894
2000	96	112	358	362	-4	-10	9 789
2005	81	109	354	413	-59	-78	9 606
2010	70	136	296	324	-28	-72	9 330
2011	75	127	358	396	-38	-62	9 268
2012	76	134	327	332	-5	-39	9 229
2013	85	148	309	338	-29	-83	9 146
2014	72	114	323	281	+42	27	9 173
2015	62	150	348	337	+11	-80	9 093
2016	66	133	344	339	+5	-66	9 027
2017	64	156	315	335	-20	-5	8 919
2018	60	131	364	379	-15	-5	8 828
2025	47	135	308	279	+29		8 345
2030	43	135	307	263	+44		8 088
2035	41	138	304	247	+57		7 859
2040	40	142	298	228	70		7 679

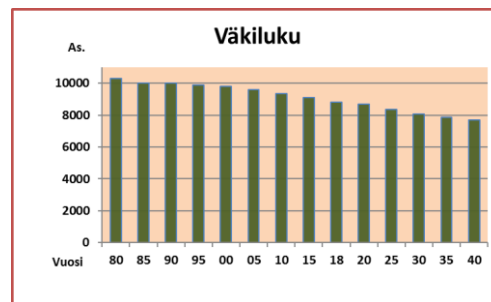
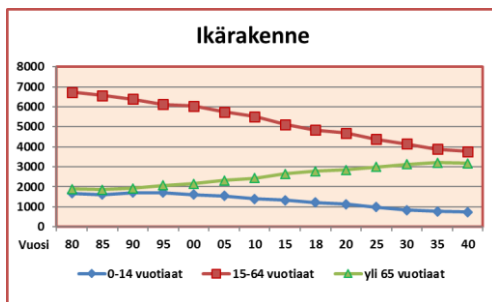
Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 2019

Ikäryhmä Vuosi	0 – 14 vuotiaat		15 – 64 vuotiaat		yli 65 -vuotiaat		Huolto- suhde
1980	1681	16,3 %	6723	65,4 %	1885	18,3 %	53,0
1985	1605	16,0 %	6558	65,5 %	1852	18,5 %	52,7
1990	1706	17,1 %	6381	63,8 %	1915	19,1 %	56,8
1995	1709	17,3 %	6117	61,8 %	2068	20,9 %	61,8
2000	1609	16,4 %	6035	61,7 %	2145	21,9 %	62,2
2005	1535	16,0 %	5747	59,8 %	2324	24,2 %	67,2
2010	1397	15,0 %	5508	59,0 %	2425	26,0 %	69,4
2013	1355	14,8 %	5255	57,5 %	2536	27,7 %	74,0
2014	1343	14,6 %	5209	56,8 %	2621	28,6 %	76,1
2015	1326	14,6 %	5119	56,3 %	2648	29,1 %	77,6
2016	1304	14,5 %	5023	55,6 %	2700	29,9 %	79,7
2017	1282	14,4 %	4906	55,0 %	2731	30,6 %	81,8
2018	1215	13,8 %	4832	54,7 %	2781	31,5 %	82,7
2025	987	11,8 %	4372	52,4 %	2986	35,8 %	90,9
2030	832	10,3 %	4138	51,2 %	3118	38,5 %	95,5
2035	763	9,7 %	3889	49,5 %	3207	40,8 %	102,1
2040	732	9,5 %	3772	49,2 %	3175	41,4 %	103,6

Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 2019

Väestöllinen huoltosuhde (alle 15 -vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 100 työkäistä kohti) oli vuonna 2018 Somerolla 82,7, kun se koko maassa oli 60,8. Väestöennusteen mukaan Somerolla 100 huollettavan raja ylittyisi jo 2033, jolloin huoltosuhde olisi 100,6. Koko maassa se olisi samaan aikaan 65,6.

3. SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA 2025

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategia perustuu arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa määritellään myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Valtuusto hyväksyi Someron kaupungin uuden strategian huhtikuussa 2018.

ERINOMANE JA NOTKJA SOMERO 2025 - SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA

Toiminta-ajatus	Kaupungin tehtävänä on huolehtia väestönsä peruspalveluista ja hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi sen tulee tarjota asukkailleen turvallinen ja viihtyisä ympäristö, hyvät olosuhteet asumiseen ja vapaa-ajantoimintoihin sekä luoda kilpailukykyiset edellytykset monipuoliselle yritystoiminnalle.		
Visio 2025	Somero on väestö- ja työpaikkamäärältään kasvava asukas- ja ympäristöstävällinen hyvinvoivien ihmisten yhteisö. Somero tunnetaan yhdessä tekemisen meiningistä, kulttuuristaan sekä kuntakokoonsa nähden monipuolisista liikunta- ja vapaa-ajanpalveluista.		
	Palvelutuotanto	Kuntalaisten osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen
Kuntatason strategiset linjaukset	Palvelutuotannon kustannustehokkuuden ja laadun lisääminen asukaslähtöisesti toimialasynergialla sekä nykyaikaisilla tieto- ja viestintäteknologiaratkaisuilla.	Ennaltaehkäisevien toimintatapojen painottaminen kaupunkilaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinikäisen oppimisen sekä työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi.	Elinkeinoelämän kehittymistä, viihtyisää asumista ja tehokasta palvelurakennetta tukeva yhdyskuntarakenne. Asukkaiden ja yritysten aktiivinen hankinta.
	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022
Konserni- ja kehittämistoiminnot	Tehokas kuntaorganisaatio: innostava ja kehitysmuotoinen työyhteisökulttuuri henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen strateginen johtaminen Ennakoivasti huollettu sekä energiatehokkuudeltaan, -omavaraisuudeltaan ja käyttöasteeltaan kehittynyt konsernin rakennuskanta (ns. kiinteistö- ja toimitilastrategiat sekä energiatehokkuussuunnitelmat) sote-kiinteistöt valmistuskeittiöt koulu- ja varhaiskasvatuskiinteistöt vuokra-asunnot Asukaslähtöinen ja yrittäjyysmuotoinen asiakaspalvelumalli	Kaupungin, asukkaiden, kylien, yhdistysten ja yritysten välistä yhteisöllisyyttä vahvistavat vuorovaikutus- ja vaikuttamismahdollisuudet Vahva yritys- ja yhdistysyhteistyö työllistämistoiminnan ohjelmaperusteisessa kehittämisessä ("Työllisyyden edistämisen toimenpideohjelma") Turvallinen väyläverkosto sekä houkuttelevat liikunta- virkistys- ja puistoalueet sekä lähiliikuntapaikat	Tiivistävä taajamarakentaminen Pappilan, Jaatilan, Ihamäen ja Rankkula-Hyppäkiven alueilla ja yksityisten omistamilla asemakaavatonteilla Yritysvetovoima ja yritysilmapiiri KT 52:n varren yrityspuistojen (Ruunala ja Harju) vetovoimatekijöiden vahvistaminen elinkeinoelämän ja kaupungin yhteistoiminta Paimionjoen vesistön vetovoima- ja virkistysarvo
Peruspalvelutoiminnot	Sote- ja maakuntauudistusta ennakoiva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamalli Tehokas ja tiivis koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkko (perustana edelleen Pitkäjärvi - kaupunkikeskusta - Oinasjärvi -rakenne). Turvalliset, terveelliset ja ajanmukaiset oppimisympäristöt. Monituottajamalli mm. asumispalveluissa.	Vaikuttavuuteen nähden oikea-aikaiset ja ennaltaehkäisevät elinkaarimallin mukaiset palvelut ja palveluohjaus: lapset, nuoret ja perheet työikäiset ikäihmiset Varhaiskasvatus ja koulut hyvinvointiympäristönä Yrittäjyys- ja ympäristökasvatus perusopetuksessa ja lukiossa sekä tieto- ja viestintäteknologiaosaamisen lapsuudesta vanhuuteen.	Elinvoimaiset sote- ja maakuntauudistuksen vaatimuksiin vastaavat senioripalvelukeskittymät (Terveyskeskuksen alue ja Lamminniemi) "Kiiruun kampusalueen" (koulukeskus, kirjasto, Kulttuuri ry:n tilat, monitoimitalo, uimahalli ja urheilukenttä) tapahtuma- ja palvelumalli Yrittäjyyskasvatuksen, yritysneuvonnan ja ammatillisen täydennyskoulutuksen elinkaari palvelumalli.
Palvelujen järjestäminen	Kaupunki järjestää vastuulleen kuuluvat tai vastuulleen ottamansa palvelut tuottamalla niitä itse tai järjestämällä ne yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa seuraavien peruslinjausten mukaisesti		

sen periaatteet	Peruspalvelutuotannon ydintoiminnoissa (esim. terveydenhuolto, vanhuspalvelut, sosiaalipalvelut, koulutus ja varhaiskasvatus) palvelut järjestetään siten, että valtaosa kunkin ydintoiminnon palvelutuotannosta on kaupungin omaa tai sen omistamien konserniyhtiöiden tuottamaa Kaupunki pyrkii järjestämään yhdistysten kanssa yhteistyössä liikunta- ja kulttuuripalvelut edellyttäen, että se säilyttää toteutusmallissa riittävät vaikutusmahdollisuudet palvelujen sisältöön sote- ja maakuntauudistuksen aiheuttamat terveyden ja hyvinvoinnin edistämiskaavat huomioiden.
Edunvalvontatavoitteet	Someron kiinnittyminen osaksi maakunnan positiiviseen rakennemuutokseen (ml. Salon IoT Campuksen ja Luonnonvarakeskuksen mahdollisuudet) ja väylähankkeiden toteuttamiseen tähtäävä edunvalvonta: Someron ja Helsingin välisen liikennöintiyhteyden kehittäminen Kantatien 52 yhteyden parantaminen VT 10:lle (Palikkalan oikaisu) Forssaan johtavan MT 282:n parantaminen.
Arvot	Avoimuus - kehitysmuutos - yhteisöllisyys - asukaslähtöisyys.
Kaupungin konserniohjaus ja omistajapolitiikka	
Tavoite	Kaupunkikonserniin kuuluu tytäryhtiöitä, joiden tarkoituksena on täydentää Someron kaupungin palveluja tuomalla toimintaan tehokkuutta ja joustavuutta lisätä Someron elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana tukea omalla toiminnallaan sekä strategiallaan kaupungin strategisten linjausten ja vision 2025 toteuttamista.
Tytäryhtiötavoitteet ja omistajapolitiittiset linjaukset	Someron Lämpö Oy Someron asukas- ja yritysvelvoitteen lisääminen tuottamalla kotimaista ja ympäristöystävällistä lämpöenergiaa kilpailukykyiseen hintaan. Omistususuustavoite 100 % Someron Vesihuolto Oy Someron asukas- ja yritysvelvoitteen lisääminen tuottamalla vesihuoltopalveluja ympäristöystävällisesti kilpailukykyiseen hintaan. Omistususuustavoite 100 % Someron Talkkari Oy Hyvälaatuisten kiinteistöhuoltopalvelujen tuottaminen kaupungille kilpailukykyiseen hintaan. Omistususuustavoite > 50 % (konserni) Koy Someroasunnot, Koy Someron Törmä ja As Oy Aurinkopuisto Kysyntää ja tarvetta vastaavien vuokra-asuntojen tarjoaminen kaupunkilaisille ja kaupunkiin muuttaville (mm. esteettömyys). Omistususuustavoitteet Koy Somerasunnot 100 %, Koy Törmä ja As Oy Aurinkopuisto 0 % (huoneistojen myynti) Koy Jukola Kaupungin vetovoimaisuutta lisäävien liike- ja toimitilojen tarjoaminen. Omistususuustavoite 90 - 100 % Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy ja Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi Asumis- päivätoiminta- ja kuntoutuspalvelujen tuottaminen somerolaisille ja lähialueen asukkaille myös sote-uudistuksen mukaisessa palvelutuotantomallissa. Omistususuustavoite 100 % (konserni), sote-uudistuksen jälkeen 0 % Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa Senioreille suunnatun rivitalohankkeen toteuttaminen. Omistususuustavoite: 0 %.
Strategian toteutumista seurataan vuosittain osana tilinpäätökseen kuuluvaa toimintakertomusta.	

4. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

4.1. Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Someron kaupungin tilinpäätös vuodelta 2018 oli edellisvuotta huomattavasti heikompi. Vuosikate oli 2,4 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 5,1 milj. euroa. Poistot olivat 3,1 milj. euroa. Vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen. Satunnaisia tuottoja kirjattiin 0,07 milj. euroa, jonka jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 0,7 milj. euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa (ilman lisämäärärahoja) vuosikate on 0,5 milj. euroa. Toimintatuotot ovat n. 9 milj. euroa ja toimintakulut n. 62 milj. euroa. Poistot ovat 3,3 milj. euroa, satunnaiset tuotot 3,5 milj. euroa ja satunnaiset kulut 0,6 milj. euroa. Tilikauden tulos poistojen jälkeen olisi n. 2,8 milj. euroa alijäämäinen. Satunnaisten erien jälkeen ylijäämää jäisi n. 88 000 euroa. Someron kaupungin taseessa ei ole katettavia alijäämiä. Kertyneitä ylijäämiä on 29,7 milj. euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2018 kaikkiaan 27,2 milj. euroa, joista tuloveroja 23,6 milj. euroa, kiinteistöveroja 1,8 milj. euroa ja yhteisöveroja 1,3 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarvioon verotuloja on budjetoitu 28,2 milj. euroa, josta tuloveroja 25 milj. euroa. Lokakuun loppuun mennessä tuloveroja on kertynyt 20,3 milj. euroa eli 81 % talousarvioon budjetoidusta. Yhteisöveroja on budjetoitu 1,37 milj. euroa ja lokakuun loppuun mennessä veroja on kertynyt 1,17 milj. euroa eli 85,5 %. Kiinteistöveroja on maksuunpantu 1,8 milj. euroa. Tilitetty on lokakuun loppuun mennessä 1,77 milj. euroa.

Someron kaupungin tuloveroprosentti nostettiin vuodelle 2018 20,0 %:iin. Koko maan keskiarvo vuonna 2019 on 19,88 %. Kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2019 vahvistaa vuoden 2020 tuloveroprosentiksi 20,5.

	Vaihteluväli	Kiinteistövero-% 2020	Keskiarvo 2019
Yleinen	0,93 – 2,00	0,93	1,07
Vakituinen asuinrakennus	0,41 – 1,00	0,41	0,50
Muu asuinrakennus	0,93 – 2,00	0,93	1,17
Voimalaitos	0,93 – 3,10	3,10	

Valtionosuudet olivat tilinpäätöksessä 25,7 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarviossa valtionosuudet ovat 25,2 milj. euroa. Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (14.10.2019) mukaan kuntien valtionosuudet (ml veromenetysten kompensatiot) kasvavat 610 milj. euroa (+ 7,1 %; 111 euroa/asukas) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Budjettiriihessä (17.9.2019) tehtiin päätös kertaluonteisen valtionosuuskompensaation (+237 milj. euroa) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019. Somerolla on 0,38 milj. euroa. Tämä on otettu laskelmissa huomioon. Peruspalvelujen valtionosuuden kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukykysojimuksista. Sopimukseen sisältyvät lomarahojen leikkaus päättyy ja niin ikään siihen liittyvä valtionosuuden leikkaus (-264 milj. euroa) päättyy vuoteen 2019. Myös edellisen hallituksen päättämä määräaikainen vuosia 2016-2019 koskenut indeksikorotusten jäädytys päättyy vuoteen 2019. Tehdyt indeksijäädytyksiä ei kompensoida, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,4 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa. Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020. Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut verotulomenetysten kompensatiot erotetaan järjestelmästä omalle momentilleen. Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020.

Kaupunginhallitus antoi kesäkuussa raamin vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021 – 2022 taloussuunnitelman laadintaa varten. Raamin pohjana oli vuoden 2019 talousarvio, johon on laskettu menojen ja tulojen osalta 1 %:n kasvu. Palkkoihin on laskettu 2 %:n korotus. Vuoden 2020 talousarviossa lomараha lasketaan jo täysimääräisenä. Raamiin tehtiin lisäksi joitakin tarkistuksia mm. kertaluonteisten erien osalta ja alkuvuoden tilanteen pohjalta. Raamissa tuloverot on arvioitu 24,8

milj. euroksi, joka on myös viimeisimmän Kuntaliiton veroennusteen mukainen. Kaiken kaikkiaan verotuloja on arvioitu saatavan 28,1 milj. euroa. Valtionosuuksiin oli raamissa merkitty 26,7 milj. euroa, jossa oli huomioitu silloiset Kuntaliiton ennakkolaskelmat. Talousarvioon valtionosuudet on merkitty viimeisimmän Kuntaliiton laskelman mukaan 26,9 milj. euroksi.

4.2. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

a) Käyttötalousosa

Valtuusto hyväksyy budjetin tehtäväalueittain bruttoperiaatteen mukaan. Hyväksyttävät tulo- ja menomäärärahat on esitetty tuloslaskelmakaavan mukaisesti menoina ja tuloina. Palkkamenoista on vähennetty sairausvakuutuskorvaukset. Käyttötalousosan määrärahat ovat valtuustoa sitovia tehtäväalueetasolla. Sitovia ovat vain ulkoiset meno- ja tulomäärärahat. Yksiköitä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

b) Investointiosa

Valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille suunniteltuvuosi- ja jaksoittain. Hanke voi olla rakennuskohde tai laajemmin esim. teiden kestopäällystys. Investoinnit sitovat valtuustoa hankkeittain. Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto ja muut tavarahankinnat kirjataan vuosikuluiksi käyttötalousosassa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

c) Rahoitusosa

Sitovia määrärahoja ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut.

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat antolainojen lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

Talousarvion vahvistamisen jälkeen toimielinten tulee vahvistaa *käyttösuunnitelmat*. Suunnitelmasa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille ja kustannuspaikoille. Toimielin päättää määrärahoista tehtäväaluetta alemmalla tasolla. Toimielimen on hyväksyttävä viranhaltijan oikeus päättää käyttösuunnitelmasta.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Kuntalain mukaan *tilivelvollisia* ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Näitä ovat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielinten esittelijöiksi tai vastaavat tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta. Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvolliset on mainittu kunkin tehtäväalueen palvelusuunnitelman alussa.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Talousarvion rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Talousarvion tuloihin ja menoihin sisältyvät myös sisäiseen laskutukseen perustuvat erät. Sisäiset tulot ja menot eivät ole valtuustoon nähden sitovia määrärahoja. Suunnitelman mukaiset poistot ovat tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistot eivät ole sitovia määrärahoja, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia.

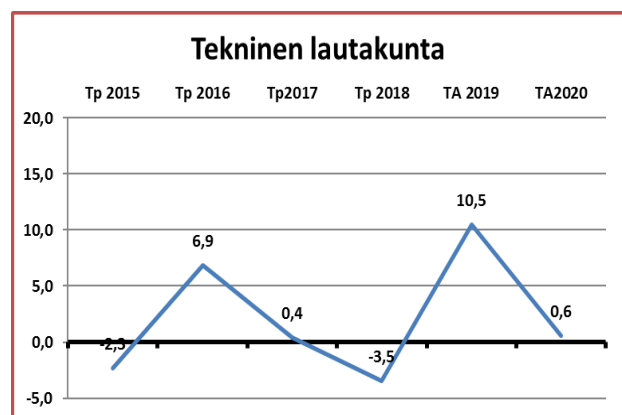
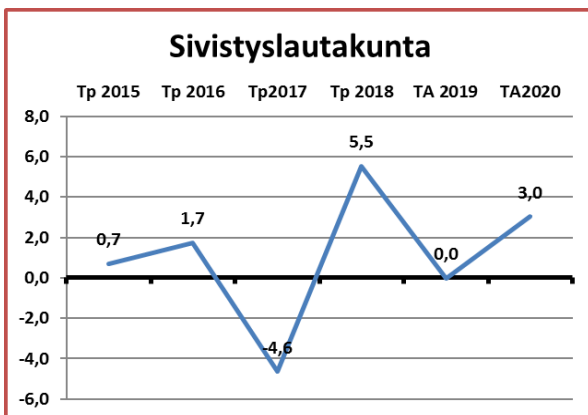
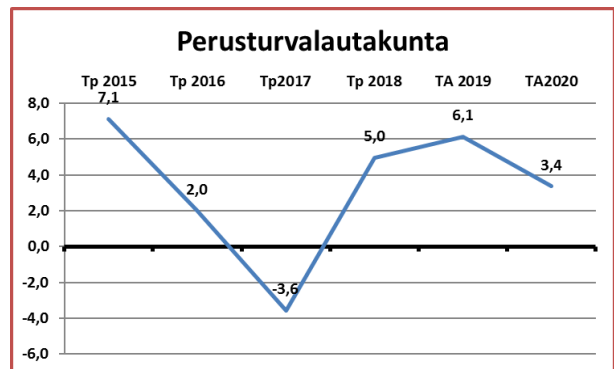
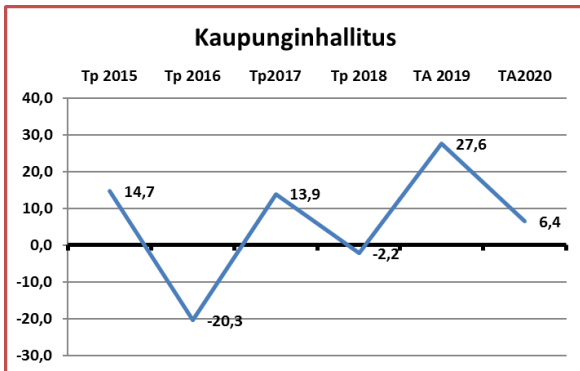
4.3. Vuoden 2020 talousarvio

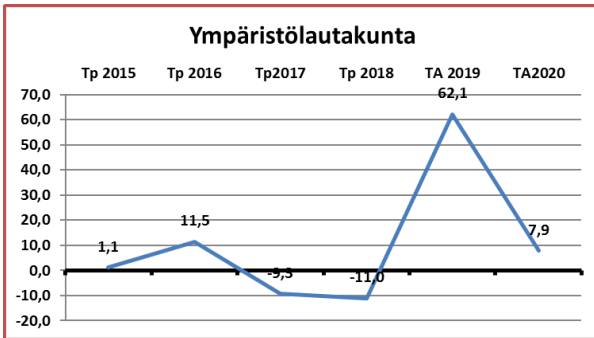
Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä taloussuunnitelma. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Vuoden 2020 talousarvion toimintamenojen raami oli 63 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä menojen yhteissumma oli hieman yli 64 milj. euroa. Ylitystä annettuun raamiin oli näin ollen n. 1,0 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä oli kasvua vuoden 2019 talousarvioon verrattuna n. 2,2 milj. euroa eli 3,6 %. Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna kasvua oli 5,1 milj. euroa eli 8,6 %. Tulot olivat raamissa n. 9,1 milj. euroa ja lautakuntien esityksissä n. 8,8 milj. euroa. Tulot olivat kuitenkin n. 0,3 milj. euroa annettua raamia pienemmät. Toimintatuottojen ja -kulujen erotus toimintakate oli lautakuntien esityksessä -55,3 milj. euroa. Lautakuntien esitysten jälkeen vuosikate jäi n. 0,2 milj. euroa miinukselle.

Talousarvioesityksiin on tehty yhteensä n. 0,8 milj. euron menojen vähennykset. Toimintamenot ovat muutosten jälkeen 63,3 milj. euroa ja niissä on kasvua kuluvan vuoden talousarvioon 2,3 %. Tuloissa on laskua 2,4 %. Toimintakatteenä jäi -54,5 milj. euroa.

Alla on esitetty toimintakatteen muutos-% edellisestä vuodesta lautakunnittain.

Tuloveroja on tarkistettu raamin jälkeen ensin Kuntaliiton veroennusteen mukaiseksi eli 24,9 milj. euroksi. Sen jälkeen arviota on vielä tarkistettu 25,35 milj. euroon tuloveroprosentin korotuksen johdosta. Kiinteistöverotuloarvio on 1,8 milj. euroa. Yhteisöverotuloksi on arvioitu 1,5 milj. euroa. Valtionosuuksiin merkityt 26,9 milj. euroa perustuvat Kuntaliiton viimeisimpään ennakkolaskelmaan, jossa on huomioitu vuodelle 2019 siirtynyt kertaluonteinen valtionosuuskompensaatio. Rahoitustuottojen ja -kulojen erotus on 900 euroa. Korkokulujen osuus on 0,1 milj. euroa. Vuosikatteeksi jää n. 1,1 milj. euroa.

Poistojen (n. 3,1 milj. euroa) jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu n. 2,1 milj. euroa.

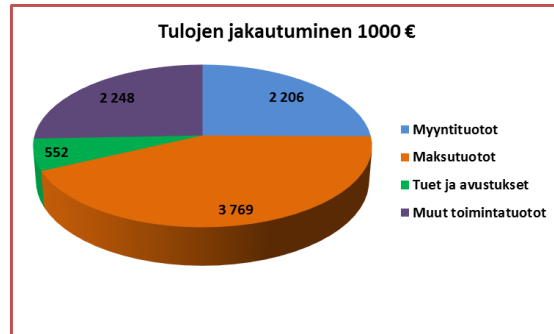
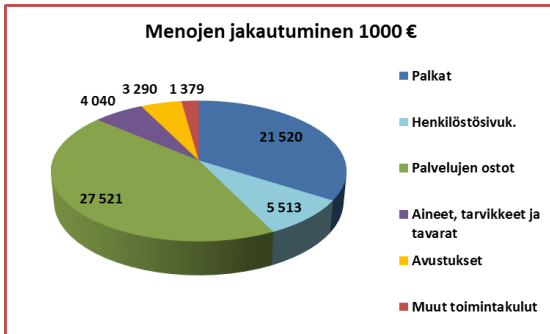
Perusturvalautakunnan menot ovat 59 % käyttömenoista ja menojen kasvu on n. 1 milj. euroa eli 2,7 %. Sivistyslautakunnan osuus on 21 % ja menoissa on kasvua 0,3 milj. euroa eli 2,3 %. Teknisen lautakunnan osuus talousarviomenoista on 15 % ja menoissa on kasvua 0,4 %. Muiden lautakuntien osuus on 5 % ja kuluissa on laskua 2 % (johtuen osittain siitä, että vuonna 2020 ei ole vaa-leja).

Henkilöstökulujen osuus toimintamenoista on n. 27 milj. euroa eli n. 43 %, palvelujen ostojen 27,5 milj. euroa eli n. 43 %. Muiden menoerien osuus on 8,7 milj. euroa eli 14 %. Varsinaisissa palkkamenoissa on kasvua vuoden 2019 talousarvioon verrattuna n. 0,88 milj. euroa eli 4,3 %.

Henkilösivukuluissa on kasvua vajaa 0,2 milj. euroa eli 3,3 %. Kilpailukyky sopimuksen mukaan työnantajan sairausvakuutusmaksu aleni vuosina 2017- 2019. Vuoden 2019 maksu on 0,77 % ja vuoden 2020 ennakoarvio on 1,35 %. Työttömyysvakuutusmaksu oli raamissa 2,05 %, mutta Työllisyysrahaston hallintoneuvosto päätti alentaa sekä työntekijän että työnantajan työttömyysvakuutusmaksua. Työnantajan maksua alennettiin 0,35 %. Palkkojen sivukulut on päivitetty koko talousarvioon uudella prosentilla. Työttömyysvakuutusmaksu alenemisen vaikutus oli – 75 000 euroa.

Palvelujen ostoja on talousarvioon merkitty 27,5 milj. euroa. Tästä 20,7 milj. euroa on asiakaspalvelujen ostoja, josta suurin on erikoissairaanhoidon menojen osuus 12,9 milj. euroa. Muita palvelujen ostoon kuuluvia menoja ovat mm: Rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelut n. 0,8 milj. euroa, ICT-palvelut n. 1 milj. euroa sekä matkustus- ja kuljetuspalvelut 1,2 milj. euroa. Muut yhteistoimintaosuudet n. 1,2 milj. euroa (pelastustoimi 0,64 milj. euroa, eläinlääkintähuolto 0,23 milj. euroa, terveysvalvonta 0,16 milj. euroa, muut 0,12 milj. euroa). Aineiden ja tarvikkeiden osuus on n. 4 milj. euroa, erilaisten avustusten 3,3 milj. euroa ja muiden kulujen n. 1,4 milj. euroa.

Maksutuottojen osuus on n. 3,8 milj. euroa ja myyntituottojen n. 2,2 milj. euroa. Tukien ja avustusten osuus on n. 0,55 milj. euroa. Muita toimintatuottoja on budjetoitu 2,3 milj. euroa. Toimintatuottojen kokonaismäärä on n. 8,8 milj. euroa. Toimintatuotoilla katetaan toimintamenoista 14 %. Loput katetaan verotuloilla (45 %) ja valtionosuuksilla (43 %).

Rahoituskuluihin sisältyy lainojen korkokuluja 0,1 milj. euroa ja muita rahoituskuluja 24 000 euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy korkotuottojen lisäksi osinkotuloja 88 000 euroa, viivästyskorkoja 7 000 euroa sekä muita rahoitustuloja 29 400 euroa.

Lainojen lyhennyksiin on rahoituslaskelmaan merkitty n. 2,3 milj. euroa. Uutta lainaa on varauduttu ottamaan 3,8 milj. euroa. Antolainojen lyhennyksiin on budjetoitu 15 500 euroa. Muita rahoituslaskelmaan merkittäviä eriä ovat Vesihuolto Oy:n kauppahintasaamisten lyhennyserä 130 700 euroa.

Vuoden 2020 talousarvioon sisältyvät henkilöstömuutokset

Kaupunginhallitus

- määräaikainen henkilöstösihteeri

Perusturvalautakunta:

- Hoitaja ja sairaanhoitaja kotihoitoon.

Sivistyslautakunta

- nuorisotoimeen starttipajaohjaaja
- määräaikainen (6 kk) lastenhoitaja avoimen päiväkodin kerhotoimintaan
- Vähennetään 4 määräaikaista koulunkäynninohjaajaa
- Vähennetään 1 määräaikainen opettaja (syksy 2020)

Sisäiset määrärahat eriteltyinä:

Talousarvioon sisältyy lautakuntien keskinäisiä menoja ja tuloja. Näitä kutsutaan sisäisiksi eriksi. Menot kirjataan eri yksiköille ja tulot kirjataan kokonaisuudessaan laskuttavan yksikön tuloksi.

Raamiin oli merkitty työterveyshuollon menoja 0,1 milj. euroa, joka jakaantui kustannuspaikoittain. Talousarvioesityksessä ne on poistettu ja korvattu ulkoisilla menoilla. Myös sisäisiä vuokria on päivitetty teknisen lautakunnan päätöksen mukaiseksi.

Rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat	5 758 100 €
Ruokahuollon palvelut	1 670 950 €
Siivouskustannukset	799 600 €
Taloushallinnon kustannukset	416 800 €
Tietohallinnon kustannukset	997 200 €
Pesulapalvelut	169 800 €
Muut sisäiset (valokopiot, kuljetukset ym.)	68 400 €
Yhteensä	9 880 850 €

4.4. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (ulkoiset erät)	TP 2018	TA 2019	TA 2020/LTK	TA 2020	muut.%
Toimintatuotot:					
Myyntituotot	2 738 906	2 422 200	2 205 450	2 205 500	-8,9
Maksutuotot	3 857 989	3 784 500	3 829 300	3 769 300	-0,4
Tuet ja avustukset	516 443	453 400	508 994	552 400	21,8
Muut toimintatuotot	2 175 155	2 328 100	2 248 000	2 248 000	-3,4
Toimintatuotot yhteensä	9 288 493	8 988 200	8 791 744	8 775 200	-2,4
Toimintakulut:					
Henkilöstökulut	-24 575 816	-25 974 750	-27 107 810	-27 032 810	4,1
Palkat ja palkkiot	-19 521 155	-20 635 600	-21 519 600	-21 519 400	4,3
Henkilösivukulut	-5 054 661	-5 339 150	-5 588 210	-5 513 410	3,3
Palvelujen ostot	-26 214 752	-27 194 380	-28 245 220	-27 517 650	1,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 993 716	-4 011 170	-4 038 490	-4 043 750	0,8
Avustukset	-3 153 224	-3 267 700	-3 289 700	-3 289 700	0,7
Muut toimintakulut	-1 044 670	-1 414 300	-1 378 700	-1 378 700	-2,5
Toimintakulut yhteensä	-58 982 178	-61 862 300	-64 059 920	-63 262 610	2,3
TOIMINTAKATE	-49 693 685	-52 874 100	-55 268 176	-54 487 410	3,1
Verotulot	26 711 574	28 220 000	28 200 000	28 650 000	1,5
Valtionosuudet	25 262 423	25 180 000	26 900 000	26 900 000	6,8
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	715	700	500	500	
Muut rahoitustuotot	183 105	151 500	124 400	124 400	
Korkokulut	-94 053	-135 000	-130 300	-100 000	
Muut rahoituskulut	-6 612	-24 500	-24 000	-24 000	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	83 155	-7 300	-29 400	900	
VUOSIKATE	2 363 467	518 600	-197 576	1 063 490	
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 151 041	-3 330 900	-3 133 000	-3 133 000	
Satunnaiset tuotot	70 428	3 500 000	0	0	
Satunnaiset kulut		-600 000	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-717 146	87 700	-3 330 576	-2 069 510	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-717 146	87 700	-3 330 576	-2 069 510	

4.5. Taloussuunnitelma 2020– 2022

Tehtäväalue	TP 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €	TA 2020 1 000 €	TS 2021 1 000 €	TS 2022 1 000 €
Vaalit					
Toimintatuotot	16	47	0	0	0
Toimintakulut	-15	-46	0	-20	0
Toimintakate	1	0	0	-20	0
Tilintarkastus					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-17	-21	-21	-22	-22
Toimintakate	-17	-21	-21	-22	-22
Hallinto**					
Toimintatuotot	73	17	19	19	19
Toimintakulut	-1 326	-1 393	-1 464	-1 479	-1 493
Toimintakate	-1 253	-1 376	-1 445	-1 459	-1 474
Elinvoimapaalvelut					
Toimintatuotot	38	3	2	2	4
Toimintakulut	-277	-317	-319	-322	-325
Toimintakate	-239	-314	-317	-320	-321
Maaseutupalvelut**					
Toimintatuotot	136	165	113	114	115
Toimintakulut	-301	-295	-276	-279	-282
Toimintakate	-165	-130	-163	-165	-167
Maa- ja metsätilat					
Toimintatuotot	525	249	250	253	255
Toimintakulut	-156	-73	-76	-77	-78
Toimintakate	369	176	174	176	177
Perusturvat, hallinto ja huolto					
Toimintatuotot	81	62	58	59	60
Toimintakulut	-912	-1 045	-1 043	-1 053	-1 064
Toimintakate	-831	-983	-985	-995	-1 004
Ympäristöterveydenhuolto					
Toimintatuotot	1	1	1	1	1
Toimintakulut	-370	-386	-390	-394	-398
Toimintakate	-369	-385	-389	-389	-393
Kansanterveystyö					
Toimintatuotot	982	987	917	926	935
Toimintakulut	-4 439	-4 957	-5 027	-5 077	-5 128
Toimintakate	-3 457	-3 970	-4 110	-4 151	-4 193
Erikoissairaanhoito					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 693	-13 522	-13 000	-13 130	-13 261
Toimintakate	-12 693	-13 522	-13 000	-13 130	-13 261
Sosiaalityö					
Toimintatuotot	703	645	648	654	661
Toimintakulut	-4 947	-4 672	-5 286	-5 339	-5 392
Toimintakate	-4 244	-4 027	-4 638	-4 684	-4 731

Tehtäväalue	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Vanhustyö					
Toimintatuotot	3 463	3 151	3 164	3 196	3 228
Toimintakulut	-9 620	-9 956	-10 559	-10 665	-10 771
Toimintakate	-6 157	-6 805	-7 395	-7 469	-7 544
Vammaispalv. ja kehitysvamma työ					
Toimintatuotot	216	221	222	224	226
Toimintakulut	-1 834	-1 699	-1 921	-1 940	-1 960
Toimintakate	-1 618	-1 478	-1 699	-1 716	-1 733
Sivistystoimen hallinto					
Toimintatuotot	0	3	3	1	1
Toimintakulut	-267	-301	-320	-323	-326
Toimintakate	-267	-299	-317	-322	-325
Perusopetus					
Toimintatuotot	606	754	694	701	708
Toimintakulut	-6 112	-6 257	-6 285	-6 348	-6 412
Toimintakate	-5 506	-5 503	-5 591	-5 647	-5 703
Toisen asteen koulutus**					
Toimintatuotot	12	25	27	27	28
Toimintakulut	-901	-852	-932	-941	-951
Toimintakate	-889	-827	-905	-914	-923
Vapaa sivistystyö**					
Toimintatuotot	101	102	106	107	108
Toimintakulut	-359	-416	-427	-432	-436
Toimintakate	-258	-314	-321	-324	-328
Kirjastotoimi					
Toimintatuotot	14	23	12	12	13
Toimintakulut	-477	-476	-498	-503	-508
Toimintakate	-463	-454	-486	-491	-495
Vapaa-aikatoimi					
Toimintatuotot	281	336	346	349	353
Toimintakulut	-1 150	-1 172	-1 218	-1 230	-1 242
Toimintakate	-869	-837	-872	-881	-890
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	382	452	458	463	467
Toimintakulut	-3 823	-3 910	-4 011	-4 051	-4 092
Toimintakate	-3 441	-3 458	-3 553	-3 589	-3 625
Tekninen hallinto					
Toimintatuotot	2	7	20	6	6
Toimintakulut	-1 216	-1 504	-1 605	-1 621	-1 638
Toimintakate	-1 214	-1 497	-1 585	-1 615	-1 632
Tilahallinto					
Toimintatuotot	1 393	1 484	1 487	1 502	1 517
Toimintakulut	-6 003	-6 453	-6 341	-6 404	-6 468
Toimintakate	-4 610	-4 969	-4 854	-4 902	-4 951

Tehtäväalue	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikennealueet ja yl. alueet					
Toimintatuotot	16	8	8	8	9
Toimintakulut	-526	-589	-627	-633	-639
Toimintakate	-510	-582	-619	-625	-630
Vesihuolto					
Toimintatuotot	152	181	160	162	163
Toimintakulut	-30	-51	-59	-60	-60
Toimintakate	122	130	101	102	103
Suojelutoimi					
Toimintatuotot	11	0	0	0	0
Toimintakulut	-641	-642	-649	-655	-662
Toimintakate	-630	-642	-649	-655	-662
Ympäristötoimen hallinto					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-100	-112	-113	-114
Toimintakate	0	-100	-112	-113	-114
Tietoimi					
Toimintatuotot	1	0	0	0	0
Toimintakulut	-202	-234	-235	-238	-240
Toimintakate	-201	-234	-235	-237	-240
Rakennusvalvonta					
Toimintatuotot	56	58	46	47	47
Toimintakulut	-108	-96	-72	-73	-73
Toimintakate	-52	-38	-26	-26	-26
Ympäristönsuojelu					
Toimintatuotot	20	4	4	4	4
Toimintakulut	-89	-98	-107	-108	-108
Toimintakate	-69	-94	-103	-104	-104
Yhdyskuntasuunnittelu					
Toimintatuotot	7	6	7	7	6
Toimintakulut	-171	-329	-382	-386	-387
Toimintakate	-164	-323	-375	-379	-381
KAIKKI YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	9 288	8 988	8 775	8 846	8 936
Toimintakulut	-58 982	-61 862	-63 263	-63 916	-64 531
Toimintakate	-49 694	-52 875	-54 489	-55 070	-55 595

TULOSLASKELMA	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot:					
Myyntituotot	2 739	2 422	2 206	2 224	2 247
Maksutuotot	3 858	3 785	3 769	3 799	3 837
Tuet ja avustukset	516	453	552	557	563
Muut toimintatuotot	2 175	2 328	2 248	2 266	2 289
Toimintatuotot yhteensä	9 288	8 988	8 775	8 846	8 936
Toimintakulut:					
Henkilöstökulut	-24 576	-25 975	-27 033	-27 311	-27 573
Palvelujen ostot	-26 215	-27 194	-27 518	-27 805	-28 072
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 994	-4 011	-4 044	-4 082	-4 122
Avustukset	-3 153	-3 268	-3 290	-3 324	-3 356
Muut toimintakulut	-1 045	-1 414	-1 379	-1 394	-1 408
Toimintakulut yhteensä	-58 982	-61 862	-63 263	-63 916	-64 531
TOIMINTAKATE	-49 694	-52 874	-54 488	-55 070	-55 595
Verotulot	26 712	28 220	28 650	29 400	29 900
Valtionosuudet	25 262	25 180	26 900	26 900	26 900
Rahoitustuotot ja -kulut	83	-7	1	-4	-20
Korkotuotot	1	1	1	0	0
Muut rahoitustuotot	183	152	124	124	124
Korkokulut	-94	-135	-100	-104	-120
Muut rahoituskulut	-7	-25	-24	-24	-24
VUOSIKATE	2 363	519	1 063	1 226	1 185
Poistot ja arvonalentumiset	-3 151	-3 331	-3 133	-3 540	-3 610
Satunnaiset erät	70	2 900	0	3 000	0
TILIKAUDEN TULOS	-717	88	-2 070	686	-2 425
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-717	88	-2 070	686	-2 425
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 363	519	1 063	1 226	1 185
Satunnaiset erät	70	2 900	0	3 000	0
Tulorahoituksen korjauserät	-65	-2 900	0	-3 000	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 369	519	1 063	1 226	1 185
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 061	-4 433	-3 171	-3 361	-3 250
Rahoitusosuudet inv.menoihin	305	375	200	490	190
Pys. vast. hyödykk. luovutustulot	2 057	7 160	330	7 265	255
Investoinnit netto	-4 698	3 102	-2 641	4 394	-2 805
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 330	3 621	-1 578	5 620	-1 620
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-200	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	5	15	15	15	15
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 000	5 000	3 800	3 000	3 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-1 989	-2 073	-2 300	-2 500	-2 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset	153	-2 870	130	-2 870	130
Rahoituksen rahavirta	3 969	72	1 645	-2 355	245
Rahavarojen muutos	1 639	3 693	68	3 265	-1 375

	TP 2 018	TA 2019	TA 2020	TS 2 021	TS 2 022
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	16	15	14	14	14
Vuosikate / Poistot, %	75	15	34	35	33
Vuosikate, euroa / asukas	268	59	122	142	139
Kertynyt yli-alijäämä (1000 €)	29 694	29 782	27 712	28 398	25 973
Lainanhoitokate	1,5	1,2	0,3	0,5	0,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 215	-7 048	-7 583	2 371	3 713
Asukasmäärä	8 828	8 740	8 675	8 604	8 535

Lainanottoon on varauduttu 3,8 milj. eurolla vuonna 2020 ja 3 milj. eurolla vuosina 2021 ja 2022. Lyhennyksiä talousarvioon merkityllä lainamäärällä tulisi n. 2,3 milj. euroa vuonna 2020. Vuonna 2021 lyhennykset olisivat 2,5 milj. euroa ja vuonna 2022 n. 2,9 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarvioon on merkitty lainanottoon 5 milj. euroa, jota ei ole nostettu. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä lainaa on asukasta kohti n. 2 280 euroa. Olettaen, että suunnitelmavuosille varatut lainat jouduttaisiin kokonaisuudessaan nostamaan, tulisi Someron kaupungin lainamäärä asukasta kohti kasvamaan vuonna 2020 n. 2 500 euroon, vuonna 2021 n. 2 570 euroon ja vuonna 2022 n. 2 600 euroon.

Suunnitelmavuosien menoja ja tuloja on korotettu n. 1 %. Suunnitelmavuosien verotulot on merkitty Kuntaliiton ennusteen mukaisina ja niissä on huomioitu tuloveroprosentin korotus 2020. Valtionosuudet on arvioitu vuoden 2020 tasolle.

	2015	2016	2017	2018	2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnallisvero	19,50	19,50	19,50	20,0	20,0	20,5	20,5	20,5
Kiinteistöverot								
yleinen kiinteistövero	0,80	0,80	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
vakituinen asuinrakennus	0,37	0,37	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
muu asuinrakennus	0,90	0,90	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
voimalaitos						3,10	3,10	3,10

Someron kaupungin veroprosentit

Talonrakennusinvestoinnit ovat vuonna 2020 n. 1,1 milj. euroa ja vuonna 2021 n. 1,4 milj. euroa. Suunnittelukauden suurimmat investoinnit ovat Hammashoitolan IV-järjestelmän uusiminen 0,35 milj. euroa vuonna 2020 sekä keskusurheilukentän saneeraus 1,7 milj. euroa vuosina 2020-2021. Saneeraus edellyttää valtionavustuksen saamista.

Suunnitelmakaudella rakennetaan ja päällystetään edelleen teitä. Teiden rakentamiseen ja peruskorjaukseen sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen on varattu 0,3 milj. euroa (kuntoluokituksen mukaan) jokaiselle suunnitteluvuodelle. Kevyenliikenteenväyliä rakennetaan mm. Turuntielle (välille Rankkulantie – Rautela).

Keskustaajaman liikenneturvallisuutta parannetaan (Tien kavennukset, saarekkeet, suojatiet) 35 000 eurolla vuonna 2020. Katuväläistuksia laajennetaan ja lamppuja vaihdetaan edelleen ledvalaisimiksi. Mäkelän alueen kunnallistekniikan suunnitteluun ja toteutukseen on varattu 0,8 milj. euroa vuosille 2020-2022 ja suunnittelukauden loppupuolella alkavaan Hyppäkiven I alueen kunnallistekniikkaan 50 000 euroa vuodelle 2023. Ihamäen II alueen ja Kermisen alueen kunnallistekniikan suunnittelu ja toteutus sijoittuu suunnittelukaudella vuosille 2021 – 2023. Hulevesijärjestelmiä parannetaan ja laajennetaan pääasiassa Turuntielle sekä muissa kohteissa hulevesien hallinnan toimenpideohjelman mukaan. Suunnittelukaudella hulevesiverkostoon on varattu 1,1 milj. euroa. Someron Vesihuolto Oy:n osuus kustannuksista on 160 000 euroa. Lisäksi on vuosittain varaus puistojen rakentamiseen ja uimarantojen peruskorjaukseen. Kultelan kunnallistekniikka toteutetaan alueen yhdyskuntarakentamisen kehityksen mukaan. Lisäksi suunnitelmaan sisältyvät Skeittiparkki sekä lasten liikuntapuiston suunnittelu- ja rakentamismäärärahat vuosille 2021 – 2022. Lasten liikuntapuiston rakentaminen edellyttää valtionavustusta.

Tavoitteena toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella. Investoinnin omarahoitustavoitteen toteutuminen on osoitettavissa rahoitusosan *Toiminnan ja investointien rahavirta* –välituloksen kertymän avulla. Kertymän kehitystä

tarkastellaan vuosittain lähtien talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätösvuoden rahavirrasta, johon lisätään tai josta vähennetään arvioidut vuosittaiset rahavirrat. Suunnittelukauden lopussa kertymän tulisi olla vähintään 0 tai positiivinen. Tällöin tavoite rahoittaa investoinnit omarahoituksella toteutuisi viiden vuoden tarkastelujaksolla. Jos mainittuihin vuosiin sisältyy määrältään poikkeuksellisen suuria satunnaisia tuloja tai menoja taikka tavanomaista suurempia investointeja, on kertymäkautta perusteltua pidentää. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Someron kaupungin taloussuunnitelmassa *Toiminnan ja investointien rahavirta* on viiden vuoden yhteissummana negatiivinen (2018 – 2020). Summaan vaikuttaa milloin talousarvion/-suunnitelmaan merkityt Palvelutalo Tervaskannon myynti ja Ktö Oy Lamminniemen osakkeiden myynti tapahtuvat. Tunnusluvussa ne sisältyvät vuoden 2019 talousarvioon ja uudelleen vuoden 2021 taloussuunnitelmaan. Myynti ei toteudu vuonna 2019.

Lainanhoitokykyä arvioidaan siten, että kunnan normaali tulorahoitus on olennaisesti lainanhoitomenoja suurempi. Arvioinnissa käytetään lainanhoitokattea, joka kertoo kunnan tulorahoituksen riittävydestä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä lainanhoitokate oli 1,2. Arvio vuoden 2019 tilinpäätöksessä on n. 0,5. Suunnitelmavuosien lainanhoitokate on jo lähellä nolaa. Tunnusluvun laskennassa keskeisenä tekijänä on vuosikate.

5. TYTÄRYHTEISÖT

Someron kaupungin konserniin kuuluu 10 tytäryhteisöä ja 6 kuntayhtymää. Kaupunki omistaa kokonaisuudessaan Someron Lämpö Oy:n, As Oy Someron Törmän sekä Kiinteistö Oy Somerasunnot. Someron Talkkari Oy:stä kaupunki omistaa suoraan 43,1 % ja välillisesti Someron Lämpö Oy:n kautta 15,5 %, jolloin konsernin omistusosuudeksi tulee 58,6 %.

Tytäryhteisöt	Kaup. omistusosuus
Someron Lämpö Oy	100 %
Someron Vesihuolto	99,9 %
Someron Talkkari Oy	43,1 %
Ktö Oy Somerasunnot	100 %
Ktö Oy Jukolantie	90,6 %
As Oy Someron Törmä	100 %
As Oy Aurinkopuisto	57,1 %
Ktö Oy Someron Lamminniemi	100 %
Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	100 %
Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	100 %
Kuntayhtymät	
V-S sairaanhoitopiirin ky	2,2 %
V-S erityishuoltopiirin ky	3,01 %
Forssan seudun hyvinvointiky	0,23 %
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	15,7 %
Salon seudun koulutusky	1,54 %
V-S Liitto	1,83 %

Tytäryhteisöjen tavoitteet

Someron Talkkari Oy

1. *Kiinteistöhuoltokohteiden määrä vähintään 60 kpl*
2. *Palautekysely asiakkaille ja tavoitteena, että vastaajia 60 %.*
(kyselyn toteuttaminen siirtyi vuodelta 2019)
3. *Henkilöstön ePassin käyttöasteen tavoite 60 %.*
4. *Maksaa omistajilleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta.**

Someron Vesihuolto Oy

1. *Myytävien vesihuoltopalveluiden hinnat tarkistetaan vuosittain vastaamaan investointeja ja kustannustason kehitystä.*
2. *Tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella huomioiden saneeraustarpeet.*
3. *Puhdistaa jätevesiä tavoitteena lupamääräysten noudattaminen ja ohjuuksuttaa niitä mahdollisimman vähän.*
4. *Valmistautua uusiutuviin jätevedenkäsittelyn ympäristölupamääräyksiin.*
5. *Maksetaan omistajilleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta.**

Someron Lämpö Oy

1. *Tuotetaan kaukolämpöä asiakkaille edullisesti (=alle valtakunnan keskihinnan) ja pidetään yhtiön kassavirta positiivisena.*
2. *Verkostoa laajennetaan kaupungin maankäytön kehittämissuunnitelmien mukaisille, kannattaville alueille.*
3. *Tulevien vuosien saneeraustarpeen määrittäminen sekä saneeraussuunnitelman laatiminen.*
4. *Maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta.**

Kiinteistö Oy Jukolantie

1. *PT-suunnitelman toteuttaminen.*
2. *energiatehokkuuden parantaminen*
3. *Talouden vakaana pitäminen.*

Kiinteistö Oy Somerasunnot

1. *Pitkän aikavälin talouden tervehdyttäminen myymällä vuokra-asuntotaloja/purkamalla heikkokuntoisia vuokrataloja sekä muuttamalla isompia asuntoja pienemmiksi.*
2. *Valtiokonttorin sitouttaminen tervehdyttämissuunnitelmaan.*

3. Energiätehokkuuden parantaminen.

As Oy Someron Törmä

- 1. Kiinteistön kunnossapito ja kehittäminen siten, että se tukee kaupungin tavoitetta osakehuoneistojen myynnistä.**

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy

- 1. Työhyvinvointiin panostaminen, sairauspoissaolojen väheneminen. Tavoitteena alle 10 sairauspoissaolopäivää/ työntekijä.**

Mittari: Sairauspoissaolojen määrä.

- 2. Laadukas toiminta. Ei vakavia poikkeamia ulkoisessa auditoinnissa. Tyytyväiset asukkaat, asiakkaat ja omaiset.**

Mittari: Poikkeamien määrä ja tyytyväisyyskyselyt.

- 3. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.**
- 4. Maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta * käytettäväksi vanhustenhuollon kehittämiseen**

Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi

- 1. Kiinteistön ylläpitoon vuonna 2019 tehdyn pitkäaikaissuunnitelman toteuttaminen.**
- 2. Kiinteistön juoksevien kulujen sekä vaadittavien huolto- ja korjaustöiden kattaminen hoitovastiketuloilla.**

Mittari: Tulojen/menojen seuranta

- 3. Energiätehokkuuden parantaminen**

Mittari: Lukemaseurannat.

- 4. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.**

Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa

- 1. Vuoden 2020 aikana tehdään aikataulusuunnitelma Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaan omistaman tontin hyödyntämisestä kaavan mukaiseen tarkoitukseen.**

*) verojen jälkeen

6. KÄYTTÖTALouden PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT, TULOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN

Palvelusuunnitelmat ja niihin sisältyvät tehtäväalueisiin liittyvät suoritteet ja mittarit eivät ole sitovia tavoitteita, vaan ne toimivat talousarviomäärärahojen perusteluina. Kaikissa tunnusluvuissa ei ole vielä arvoja, mutta ne täydentyvät tulevien vuosien aikana.

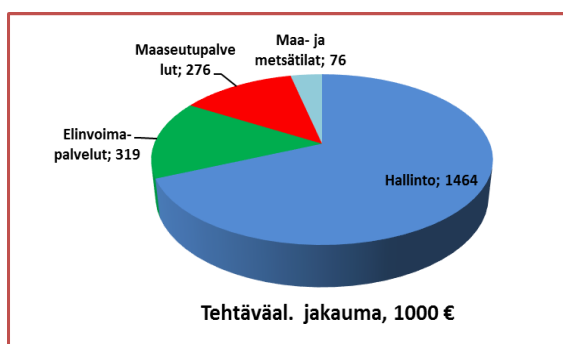
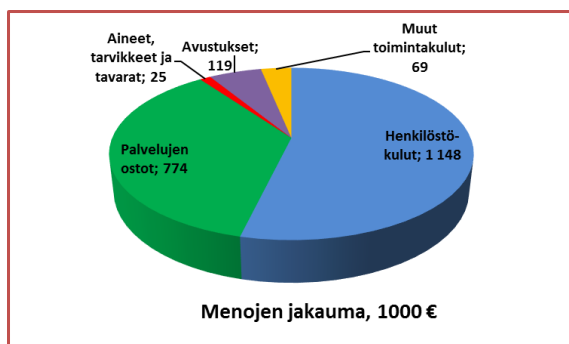
Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Kustannuspaikka: 2011
Tilivelvolliset: Kaupunginkamreeri
Toiminta-ajatus Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet, ja laatii arviointikertomuksen.
Toiminnan painopisteet Tarkastuslautakunta seuraa hallintoa, kuulee eri tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita sekä kaupungin johtoa. Tilinpäätöksen ja kuulemisten pohjalta laaditaan arviointikertomus sekä tarvittaessa väliraportteja.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 965	-21 060	-21 300	-21 300
Toimintakate	-16 965	-21 060	-21 300	-21 300
Sisäiset kulut	-452	-650	-450	-450

Kaupunginhallitus

Hallinto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 3011 - 3516					
Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, kaupunginkamreeri					
Toiminta-ajatus					
Yleishallinto johtaa ja ohjaa kaupungin ja kaupunkiorganisaation kehittämistä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyössä esimiesten ja henkilöstön kanssa yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaa. Yleishallinnossa luodaan edellytyksiä kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Kuntatalouden sekä väestörakenteen muutos edellyttävät kaupungin palvelutuotantorakenteen sopeuttamista tulevaisuuden palvelutarpeisiin.					
Osaavan henkilökunnan varmistaminen: osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan rekrytoiminen erityisesti runsaan eläköitymisen johdosta vapautuviin tehtäviin on käymässä yhä vaikeammaksi.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen Erinomane ja notkja Somero 2025 -strategian mukaisesti					
• talouden tasapainottaminen elinvoimaisuuden kehittäminen huomioiden • palvelutuotantorakenteen kehittäminen tulevaisuuden palvelutarpeita vastaavaksi • innostavan ja kehitysmuotoisen työyhteisökulttuurin luominen, työhyvinvoinnin lisääminen. ○ Vuoden 2018 henkilöstöraportin mukaan yhden sairauspoissaolopäivän välitön kustannus oli 114 €/työpäivä ilman mm. mahdollisia sijauskustannuksia, yhteensä n. 700 000 €. Työhyvinvointia lisäämällä voidaan lisätä työn tuottavuutta ja vähentää terveysperusteisia poissaolopäiviä.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Ei palvelutuotantosuoritteita.					
Mittarit					
Positiivinen tulos	-0,7 Milj. €	0,087 Milj. €	-2,1 Milj. €		
Sairauspoissaolotyöpäivien ka./työntekijä Terveysperusteiset 1-60 kalenteripäivää kestäneet poissaolot	10,1	-	9,5	9,0	8,5
	8 400	-	7 950	7 500	7 100
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Määräaikainen henkilöstösihteeri			40 500 €		

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kuntaorganisaation uudistaminen työhyvinvointia sekä innostavaa ja kehitysmuotoista työyhteisökulttuuria tukeväksi.

Mittari: Uuden toimintamallin luominen henkilöstön työhyvinvoinnin johtamiseen ja osaamisen monipuoliseen hyödyntämiseen.

- Välitön kustannusarvio 2020: (+menot-tulot = netto €): +7 500 € - 0 € = +7 500 €.

2. Nykyaikaisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen palvelutuotannon johtamisessa ja asiakaspalvelussa

Mittarit:

1. Tiedolla johtamisen välineiden käyttöönotto
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto €): +23 000 € - 0 € = +23 000 €
2. Digi-palvelujen kehittäminen (verkkosivujen päivittäminen saavutettavuuden parantamiseksi, sähköisten lomakkeiden kehittäminen)
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto €): +1 500 € - 0 € = +1 500 €
3. Palkka- ja HR-hallinnon uudelleenjärjestely ja sähköistäminen.
 - Välitön kustannusarvio 2020 (+meno-tulot=netto €): Toteutustavasta riippuen nettovaikutus 30 000 - 50 000 €. (Pääosa mahdollisesti investointimenoihin.)

3. Kaupungin omistuksien realisointi kiinteistö- ja toimitilastrategioiden pohjalta sekä varautuen sote- ja maakuntauudistuksen myötä muuttuvaan toimintaympäristöön.

Mittarit: Myydyt/ käytöstä poistetut kohteet

	TP 2018	TA 2019	KH:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	72 573	16 900	16 900	19 100
Toimintakulut	-1 277 330	-1 392 680	-1 466 000	-1 464 000
Toimintakate	-1 204 757	-1 375 780	-1 449 100	-1 444 900
Sumupoistot	-31 364	-70 600	-47 400	- 47 400
Sisäiset tuotot	379 425	379 700	381 100	438 800
Sisäiset kulut	-146 720	-147 100	-148 000	-139 000

Elinvoimapalvelut

Kustannuspaikat: 3611 - 3614

Tilivelvolliset: kehittämisasiantuntija ja elinkeinoasiantuntija

Elinvoiman kehittämistyöllä luodaan strategianmukaista, hyvinvoivaa kaupunkia, jossa on monipuolinen yrityskehittäminen, korkea palvelutaso sekä hyvä työpaikkaomavaraisuus- ja työllisyysaste.

Elinvoiman rakennuspalikoita ovat mm. vetovoimainen ympäristö, kilpailukykyinen yrityskehittäminen, osaamisen ja työvoiman saatavuus, yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, vahva kuntatalous sekä palveluiden monipuolisuus ja laatu. Elinvoimapalveluissa keskitytään erityisesti kilpailukykyisen yrityskehittämisen ja osaamisen ja työvoiman saatavuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa uusien yritysten houkuttelemista, nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantamista sekä työllisyyden edistämistä. Elinvoimaisen kunnan voimavarana huomioidaan myös yhteisöllisyyden edistäminen.

Lisäksi elinvoimapalveluissa hoidetaan kaupungin yleismarkkinointi sekä osallistutaan kaupunki- ja organisaatiokehitystyöhön.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Someron väestörakenne on monen muun maaseutukunnan tavoin haasteellinen. Yli 60-vuotiaiden suhteellinen osuus väestöstä on suuri ja lisäksi syntyvyys on laskenut merkittävästi

viimeisen 10-15 vuoden aikana. Jatkossa voidaan siis olettaa, että väestön ikääntyessä tulee palvelutarve lisääntymään ja toisaalta työssä olevien määrä laskee. Väestökehitys aiheuttaa paineita palvelutason ylläpitämisen kannalta, mutta palvelutasosta tinkiminen olisi pito- ja vetoiman kannalta ongelmallista.

Toinen väestöön liittyvä erityinen haaste on nuorten poismuutto Somerolta, joka tapahtuu koulutuksen nivelvaiheissa. Tämä ei ole uusi ilmiö, mutta ammatillisen koulutuksen uudistuksen myötä korostunut yritysten rooli on avannut uusia mahdollisuuksia tehdä Somerosta houkuttelevan vaihtoehdon myös niille omille nuorille, jotka pohtivat opintojen perässä poismuuttoa.

Yleinen talouden epävarmuus heijastuu myös Somerolle yritysten tilauskantoihin ja kuluttajien ostokäyttäytymiseen. Mikäli taloudessa tapahtuu merkittävä käänne heikompaan suuntaan, voi tällä olla isokin vaikutus elinkeinoelämään.

Elinkeinoelämän kasvun edistäminen:

Pienen kunnan kehittämistoiminta tapahtuu yleensä erilaisia verkostoja hyödyntäen. Tämä on ehdoton voimavara, sillä se tuo ulottuville monia keinoja, joita ei yksin pystyittäisi edes tavoittelemaan. Toisaalta tämä tekee toiminnasta ulkopuolisista toimijoista riippuvaista. Mikäli verkoston toiminta yskii, tällä voi olla ennakoimattoman suuri vaikutus pienemmän kunnan toimintaan.

Toinen selkeä haaste on elinkeinoelämän toimijoiden tavoittaminen. Houkuttelu yhteiseen kehittämistoimintaan on usein haastavaa, jos hyödyt eivät välttämättä tunnu heti omilta tai seuraukset näy lyhyellä aikavälillä.

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen:

Elinvoimainen kunta ja sen elinkeinoelämä ovat oleellisesti riippuvaisia siitä, että alueen yritykset löytävät ammattitaitoisia tekijöitä tarjolla oleviin työtehtäviin. Koko maassa on pulaa osaavasta työvoimasta ja tämä näkyy selvästi myös Somerolla. Kaupunki on lähtenyt mukaan kehittämään uudenlaisia kouluttautumisen polkuja, joita suunniteltaessa huomioidaan paikallisten yritysten tarpeet.

Kun uutta mallia suunnitellaan ja testataan, on sidostyhmiä innostaminen keskeisessä roolissa. Tällaisen hankkeen yhtenä huomioitavana kompastuskivenä, etenkin pienemmällä paikkakunnalla, on usein juuri riittävän toimijamäärän saaminen mukaan. Tämä pätee niin yrityksiin kuin opintopolulle lähtijöihin.

Kaupunkikehitys (organisaation sisäinen kehittäminen)

Onnistuminen henkilöstön osallistamisessa kehittämistyöhön organisaation kaikilla tasoilla on kriittinen menestystekijä strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Markkinointi

Elinvoimatyön kanssa kamppailevan kunnan markkinointiin kohdistuu resurssit huomioiden erittäin kovat odotukset. Kaikkien haluttujen kohderyhmien tuloksellinen tavoittaminen ei ole käytännössä mahdollista. Kohdentamalla markkinointia oikein voidaan panos/tuotos suhde kuitenkin optimoida, mutta tällöin joudutaan tekemään tiukkoja valintoja. Näiden valintojen oikeellisuutta todentavien objektiivisten mittarien määrittäminen on haastavaa. Siksi joudutaan tyytymään tulkinnanvaraisiin indikaattoreihin.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Elinkeinoelämän kasvun edistämistyössä keskitytään kaupunkikeskustan elävöittämiseen, elinkeinoelämää tukevien palvelumallien kehittämiseen sekä niiden kasvua tukevaan markkinointityöhön. Kaupunkikeskustan elävöittämiseksi järjestetään Tampereen yliopiston arkkitehtipiskelijöille suunnittelukilpailu, jossa tavoitteena on synnyttää keskustan kehittämissuunnitelma. Lisäksi testataan Somerolla pop-up -konseptia, jonka tarkoituksena on lisätä tyhjiä liiketilöiden käyttöastetta ja joko synnyttää tai tuoda Somerolle uutta liiketoimintaa: yrityksen perustamista tai Somerolle sijoittumista mieltävillä tarjotaan matalan kynnyksen mahdollisuutta

testata omaa liikeideaansa keskustan tyhjiissä liiketiloissa. Elinkeinoelämää tukevien palvelumallien kehittäminen taas tarkoittaa Someron kaupungin sijoittumis- ja yrityspalveluiden muotoilua entistä asiakaslähtöisemmiksi: poikkihallinnollisia prosesseja kehitetään virtaustehokkaammiksi niin, että esimerkiksi Somerolle sijoittuminen on tehty asiakkaalle (yritys tai työn perässä muuttuva osaaja) helpoksi ja yksinkertaiseksi.

Työllisyyden hoidon perustyon lisäksi vuoden aikana osaavan työvoiman saatavuusasioihin panostetaan kehittämällä yhdessä Salon seudun koulutuskuntayhtymän kanssa Somerolle ammattikoulun oppimissolu, joka mahdollistaa opintojen suorittamisen somerolaisissa yrityksissä. Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä somerolaisten yritysten kanssa, yritysten ja opiskelijoiden tarpeet huomioon ottaen.

Kaupunkikehityksessä taas tullaan keskittymään kaupunkiorganisaation ja sen prosessien kehittämiseen entistä resurssitehokkaammiksi ja asiakasystävällisemmiksi, esimerkiksi ottamalla huomioon digitalisaation mahdollistamat asiointimahdollisuudet.

Seniorien käyttöön tarkoitetun Hyvinvointihuoneen puitteissa ikäihmisille pyritään tarjoamaan mielekästä ja yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa sekä mahdollisuuksien mukaan hyödyntää tilaa myös palvelutarjonnassa. Elinkeinotoimi edesauttaa hankkeen toteutumista tukemalla toimintamallien kehittämisessä.

Kaikki kaupungin markkinointityö pohjautuu elinvoiman kehittämiseen ja vuoden aikana se tulee keskittymään erityisesti elinkeinoelämää ja työllisyyttä edistäviin, osallistaviin toimenpiteisiin. Kaupungin markkinointisatsausten tavoitteena on saada paikkakunnalle uutta, osaavaa työvoimaa, sekä luoda uusia työpaikkoja, joko nykyisiin, tai uusiin ja sijoittuviin yrityksiin. Tätä markkinointia tullaan tekemään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Yritysneuvontakerrat		170	100	100	100
Yrityskoulutustilaisuudet		5	5	5	5
Yritysverkostotapaamiset		15	15	15	15
Mittarit					
Neuvonta- ja aktivointitoimenpiteiden piirissä olleiden yritysten osallistumiskertojen yhteismäärä		500	500	500	500
Palkkatukilisäpäätökset		10	8	9	10
Yritysmäärän nettomuutos		19	20	21	22
Työllisten määrä (8/2019:3685)			3 650	3 650	3 650

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Elinkeinoelämän kasvun edistäminen

- Kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden lisääminen, esimerkiksi suunnittelukilpailulla ja Pop-up –konseptilla (khal 2.9.2019 § 169).
Välitön kustannusarvio 2020: -11 500 € - 5 000 € = -16 500 €
- Asiakasystävällisen palvelumallin käyttöönotto sijoittumis- ja yrityspalveluissa
Välitön kustannusarvio 2020: 0 €
- Elinkeinoelämän kasvua tukeva, osallistava markkinointityö
Välitön kustannusarvio 2020: - 14 100 €

Mittarit: Suunnittelukilpailu toteutettu,
liiketilöiden käyttöaste,
käyttöön otetut uudet palvelumallit,
elinkeinoelämän kasvua edistävät markkinointitoimenpiteet

2. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

- Ammattikoulun oppimissolun pilotointi oppilaitosten sekä yritysten kanssa (khal 17.12.2018 § 255).
Välitön kustannusarvio 2020: -2 500 €
- Työllisyyttä edistävä, osallistava markkinointityö
Välitön kustannusarvio 2020: -6 500 €

Mittarit: Oppimissolupilottiin mukaan lähteneiden työnantajien ja opiskelijoiden määrä.
Työllisyyttä edistävät markkinointitoimenpiteet.

3. Yhteisöllisyyden edistäminen

- Hyvinvointihuone –konseptin edistäminen yhteistyössä paikallisten järjestöjen kanssa
Välitön kustannusarvio: mahdollinen tilavuokra-avustus

	TP 2018	TA 2019	KH:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	38 198	2 600	2 000	2 400
Toimintakulut	-325 535	-316 700	-319 100	-318 700
Toimintakate	-287 337	-314 100	-317 100	-316 300
Sisäiset kulut	-94 488	-19 600	-19 400	-24 500

Maaseutupalvelut

Someron, Forssan ja Tammelan maaseutuhallinnot toimivat yhdessä. Isäntäkuntana toimii Somero. Palveluja tuotetaan Someron maaseututoimistossa. Lisäksi Tammelan kunnantalolla on päivystys maanantaisin.

Kustannuspaikat tai vastualueet: 3711 - 3712

Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Seudulliset maaseutupalvelut

Maaseututoimen tehtävänä on huolehtia maaseutuyrittäjien lakisääteisten EU- ja kansallisten tukien toteuttamisesta sekä muista maaseutuelinkeinoja koskevista hallintotehtävistä Someron, Forssan ja Tammelan alueella. Lisäksi maaseututoimi palvelee maatalousyrittäjiä ja muita sidosryhmiä mm. maataloustukiin, hirvi- ja petoeläinvahinkoihin, hukkakauraan sekä eläinrekisteriin liittyvissä asioissa.

Omat maaseutupalvelut

Maaseututoimi tukee Someron kannattavan maatalouden edellytyksiä ja kannustaa kyliä suunnitelmalliseen omaehtoiseen kehittämiseen. Tavoitteena elinvoimainen, yhteisöllinen maaseutu.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Seudulliset maaseutupalvelut

Maataloustukijärjestelmä toimii EU:n ohjelmakausittain 5-7 vuoden jaksoissa. Kuluva ohjelmakausi on jatkettu vuoteen 2020 ja uuden kauden pitäisi alkaa vuoden 2021 alusta. Ohjelmakausien vaihtuessa tuet ja määräykset muuttuvat, mikä vaatii henkilökunnan ja viljelijöiden koulutusta ja motivointia muuttuviin määräyksiin.

Suunnitellun maakuntahallintouudistuksen peruunnuttua ei ole vielä tietoa, miten maataloustukihallinto tulevaisuudessa järjestetään. Kunnat tuottavat palvelut maksajavirastosopimuksen perusteella, mutta tukihallinnon ohjaamisesta vastaa Ruokavirasto.

Omat maaseutupalvelut

Maatalouden kannattavuuden heikentyminen matalien tuottajahintojen sekä EU:n korvausten pienentymisen vuoksi.
Kylien omaehtoisen kehittämisen hiipuminen aktiivisten ihmisten vuosi vuodelta vähentyessä.
Uusien asukkaiden saaminen kylille.
Isoja talkooponnistuksia ja markkinointia vaativan Ruokava-messujen jatkon turvaaminen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Seudulliset maaseutupalvelut

Maaseutuyksikön tärkein tehtävä on asiakirjojen ja hakemusten käsittely asetusten ja määräysten mukaisesti annettujen määräaikojen puitteissa niin, että viljelijät saavat kaikki tuet, joihin he ovat oikeutettuja, ja maksatukset voidaan tehdä heti, kun se on mahdollista. Henkilöstön on oltava asiantuntevaa ja huolellista ja koulutusta on oltava riittävästi.
Sähköinen tukihaku vähentää oleellisesti viljelijöiden tekemiä virheitä ja ohjaa hakemaan kaikki hakijalle kuuluvat tuet. Lisäksi sähköinen tukihaku helpottaa oleellisesti hakemusten käsittelyä maaseututoimistossa. Tuetaan ja kannustetaan sähköistä tukihakua neuvonnan sekä koulutuksen avulla. Sähköistä tukihakua käyttää jo yli 95 % (Suomessa 96,6 %), joten merkittävää lisäystä ei enää pystytä saavuttamaan, koska pienet sivutoimiset hevostilat yms. pienet harrastetilat hakevat tuet paperilla.

Omat maaseutupalvelut

Yhdessä Someron elinkeinotoimen kanssa tuetaan Someron maatalouden rakennemuutosta järjestämällä koulutus- ja infotilaisuuksia.

Tuetaan maatiloja hukkakauran torjunnassa maksamalla avustusta hukkakauran torjunta-aineisiin.

Kylien omaehtoisen toiminnan tukeminen kylärahan avulla. Vuonna 2020 kylärahan myöntämisessä painotetaan uusien asukkaiden hankkimista Somerolle mm. kylien ympäristön kehittämistä sekä myytävien tonttien hankintaa ja markkinointia kehittämällä

Tuetaan lähiruuan ja tuotteiden markkinointia avustamalla Ruokava-tapahtuman järjestäjätahoa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Paperiset hakemukset (kpl / %)	53 kpl	5 %	4 %	3 %	3 %
Sähköiset hakemukset (kpl)	663 kpl				
Sähköiset hakemukset (%)	93 %	95 %	96%	97 %	97 %
Kylärahaa hakeneiden kylien määrä	4		5	6	7

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Maaseutuhallintopalvelut ovat vuoden 2019 alusta pääosin keskitetty Someron maaseututoimistoon. Forssan kaupungintalon palvelupiste suljettiin vuonna 2018 ja Tammelan palvelupiste on avoinna Tammelan kunnanhallituksen toiveen mukaisesti yhden päivän viikossa. Palveluiden keskittäminen Somerolle on tehostanut töiden tekemistä; tiimityö on tehokkaampaa ja työntekijöiden osaamisalueet voidaan hyödyntää paremmin.

Maaseutuyksikön palvelut tuotetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisella minimiviranhaltijamäärällä (4) sekä osa-aikaisen /kausitoimistosihteerin työllä. Yksikön palveluiden turvaamiseksi joudutaan vuonna 2020 ilmeisesti tekemään erikoisjärjestelyjä vakituisen viranhaltijan osa-aikaisuuden mahdollistamiseksi. Budjettiin varataan palkkakuluja tämän mukaisesti. n. 4,5 työvuodelle.

Jatketaan uutena toimintana 2015 käynnistettyä kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden tukemiseen tähtävää toimintaa, johon on varattu 5 000 euron määräraha.

Ruokava -tapahtuman järjestää ulkopuolinen taho, toiminta-avustukseen varattu 6 000 euroa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Huolellinen ja aikataulujen mukainen asiakirjojen käsittely.

Mittari: Kaikki maataloustuet maksetaan välittömästi Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 0 € - Tulot 0 € = Netto 0 €

2. Viljelijöiden tukihallinnon osaamiseen parantaminen.

Mittari: Järjestetään tukikoulutustapahtuma tukivuoden sekä uuden ohjelmakauden muutoksesta.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 500 € - Tulot 0 € = Netto - 500 €

3. Tavoitteena on sähköisten maataloustukihakemusten lisääminen.

Mittari: Sähköisten hakemusten määrä.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 0 € - Tulot 0 € = Netto 0 €.

4. Kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden aktivointi ja tukeminen.

Mittari: Kylärahaa hakevien kylien määrä.

Välitön kustannusvaikutus: Menot 400 € - Tulot 0 € = Netto -400 €

	TP 2018	TA 2019	KH:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	136 437	165 300	111 700	112 500
Toimintakulut	-301 209	-295 470	-277 030	-276 430
Toimintakate	-164 772	-130 170	-165 330	-163 930
Sisäiset kulut	-19 105	-19 300	-19 300	-19 400

Maa- ja metsätilat

Kustannuspaikka: 3811

Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Kaupungin metsien hoitaminen asiantuntevasti niin, että se on tehokasta ja taloudellista, ottaen huomioon metsien moninaiskäyttömuodot, luonnonsuojelu ja työllisyysnäkökohdat. Kaupungin peltojen vuokraaminen maatalouskäyttöön niin, että peltojen arvo säilyy.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Metsien hoidolle asettavat haasteita erilaiset luonnonolosuhteet, tuholaiset ja ilmasto. Haasteita ovat myös puun oston / jatkojalostuksen muuttuminen / siirtyminen muualle (ostoskäyttäytyminen) ja lakien ja rajoitusten muuttuminen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Tehokas ja kannattava puuntuotanto, sekä monikäyttö ja virkistysmahdollisuudet. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan seuraaminen ja yhteistyö metsänhoidon suunnittelussa ja toteuttamisessa. Uuden metsäsuunnitelman käyttöönotto vuodesta 2020.

Selvitetään Someron metsien Luomu-sertifiointia, jonka perusteella elintarvikeyritykset voivat hankkia alueelta marjoja, sieniä ja muita kasveja ja käyttää niitä luomutuotteidensa raaka-

aineina. Luonnonmarjojen luomusertifioinnilla on vientimarkkinoilla iso merkitys.

Kaupungin maatalousmaan vuokrauksien kilpailuttaminen.

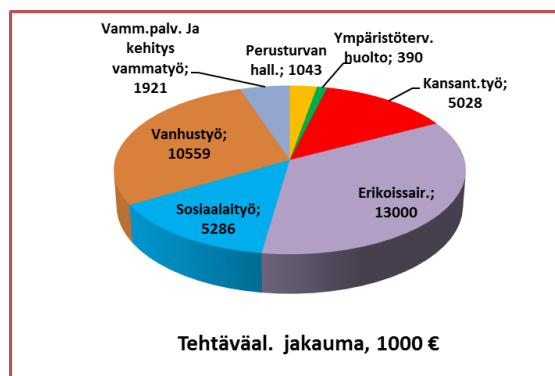
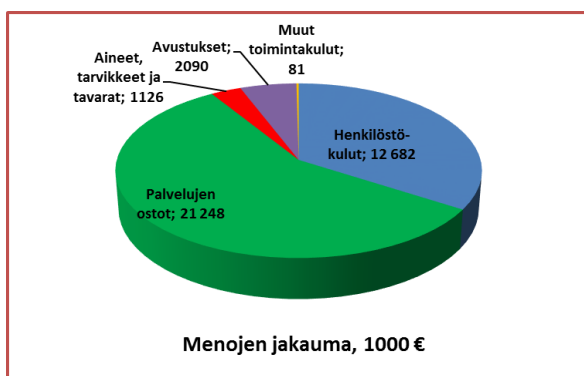
Tehtävälueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Vuokrattu peltoala, ha	79,15	63,83	63,83	63,85	63,83
Pellonvuokratulot, (1000 €)	24	28	25	25	25
Puunmyyntitulot, (1000 €)	472	220	150	150	150
Mittarit					
Osuus kaupungin omistamasta viljelyskelpoisesta peltoalasta, %	100	100	100	100	100
Arvio metsänmyyntipotentialin hyödyntämisestä tehokkaan ja taloudellisen hoidon näkökulmasta (MHY Salometsän arvio), %	100	100	100	100	100
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Kaupungin metsiä hoitaa metsänhoitoyhdistys Salometsä.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito.
2. Kaupungin kiinteistöihin kuuluvan maatalousmaan vuokraustoiminnan tehokas hoito.

	TP 2018	TA 2019	KH:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	524 767	248 500	250 400	250 400
Toimintakulut	-155 873	-73 000	-75 500	-75 500
Toimintakate	368 894	175 500	174 900	174 900

Perusturvalautakunta

Perusturvatoimen hallinto ja huolto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 5111 – 5212
 Perusturvatoimen hallinto ja huolto, kaikki vastualueet
Tilivelvollinen: perusturvajohtaja

Toiminta-ajatus Perusturvan hallinnon tehtävänä on johtaa toimialan palveluiden tuottamista laadukkaasti ja taloudellisesti Someron kaupungin linjausten mukaisesti.
Haasteet ja epävarmuustekijät   - Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus, laadukkaiden palveluiden turvaaminen muutoksessa - Tasapuolisten palveluiden turvaaminen huomioiden mm. väestörakenne ja valtion-osuus uudistus
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet Perusturvatoimen tehtävänä on palvella kuntalaisia tarjoamalla somerolaisille toimialaansa kuuluvat lakisääteiset tehtävät laadukkaasti. Perusturvatoimen palveluiden tavoitteena on tukea kotona asuvan kuntalaisen toimintakykyä kaikissa ikäryhmissä. Tavoitteeseen pyritään tarjoamalla laadukkaita, kustannustehokkaita, sähköisiä palvelualustoja hyödyntäviä palveluita hyvinvoivan työyhteisön toimesta. Asiakaspalautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Poikkihallinnollisen ja kuntien välisen yhteistyön kehittäminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Perusturvatoimen palveluprosessien tarkoituksenmukaisuuden läpikäyminen.

Mittari: Laatuselostus käytössä.

2. Talousseurannan ja toiminnan taloudellisten reunaehtojen tiedostaminen perusturvassa. Tulosityksiköiden vastuunalaisten esimiesten toteuttama talousseuranta ja säännöllinen raportointi oman tulosityksikkönsä käyttömenojen kehityksestä perusturvajohtajalle 6 kertaa vuodessa.

Mittari: Talousarviossa pysytty / ei pysytty.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	80 898	62 200	57 800	57 800
Toimintakulut	-911 621	-1 044 730	-1 045 880	-1 043 300
Toimintakate	-830 723	-982 530	-988 080	-985 500
Sumupoistot	-1 478	0	-3 000	-3 000
Sisäiset tuotot	179 448	146 000	146 000	169 800
Sisäiset kulut	-87 311	-102 200	-102 200	-124 200

Ympäristöterveydenhuolto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 5311 – 5312 Tilivelvollinen: perusturvajohtaja
Toiminta-ajatus Ympäristöterveydenhuollon palvelut Someron kaupunki tuottaa ostopalveluna Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä maksaa Somerolla olevista tiloista vuokraa. Vuokratulo sisältyy tilahallinnon tuloihin.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	1 093	1 100	1 100	1 100
Toimintakulut	-370 398	-386 200	-390 200	-390 200
Toimintakate	-369 305	-385 100	-389 100	-389 100
Sisäiset kulut	-210	-100	-100	-200

Kansanterveystyö

Kustannuspaikat tai vastualueet: 5321 - 5425

Sairaanhoidon vastaanotto toiminta, laboratorio, röntgen ja suun terveydenhuolto

Tilivelvolliset:

Johtava lääkäri, vastaava hammaslääkäri, sairaanhoidon vastaanoton osastonhoitaja, Vastaava terveydenhoitaja, terveysneuvonta, kotihoidon osastonhoitaja, mielenterveystyö)

Toiminta-ajatus

Terveyskeskuksen perustehtävänä on tukea alueensa väestön terveyttä, ehkäistä sairauksien syntyä ja järjestää sairauksien tutkimus ja hoito tarkoituksenmukaisella tavalla. Terveyskeskuksen palveluita ovat sairaanhoidon vastaanotto, neuvola, kuntoutus, toiminta- ja puheterapia sekä palveluohjaus.

Sairaanhoidon vastaanotto panostaa laaja-alaiseen perushoittoon ja hyvään erityisosaamiseen edistämällä henkilöstön vahvaa ammattitaitoa ja moniammatillista tiimityötä. Sairaanhoidon vastaanoton toimintaa kehitetään moniammatilliseksi, aikuisväestön tarpeisiin ennaltaehkäisevästä näkökulmasta vastaavaksi.

Syntyvyys on Somerolla laskusuunnassa. Lapsiperheiden sijaan ikääntyneiden suhteellinen määrä väestöstä ja palvelutarve on merkittävästi kasvanut. Tähän muutokseen on vastattu kehittämällä vastaanoton aikuisväestölle suunnattuja palveluita yhteistyössä neuvolan kanssa. Perinteisen, lapsiperheille suunnatun palvelun lisäksi neuvola palvelee myös ikääntyntä väestöä vastaamalla 75 vuotta täyttävien ikätarkastuksista. Vuonna 2020 kehitetään terveydenhoitajan aikuisväestön vastaanotto toimintaa suuntaamalla em. toimintaan resurssia

Perintövaroin palkattu ennaltaehkäisevän perhetyön perhetyöntekijä on työskennellyt neuvolassa vuoden 2016 alusta. Perhetyöntekijän työpiste on neuvolassa. Toiminnan tavoite on tukea lapsiperheitä ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Neuvolan perhetyö on matalan kynnyksen maksuton, perheen omista tarpeista lähtevä palvelumuoto. Perhetyö täydentää neuvolan toimintaa ja sitä tehdään yhteistyössä äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajien sekä lääkäreiden kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat sosiaalitoimi, puhe- ja toimintaterapia, lasten päivähoido, esikoulu ja joissakin tapauksissa koulut. Useimmiten perheet hakeutuvat perhetyön piiriin neuvolan terveydenhoitajien tai varhaiskasvatuksen suositeltua palvelua perheille.

Vuonna 2020 perusturvatoimessa ei ole työterveyslääkäreitä, jolloin työterveyshuolto tullaan järjestämään kilpailutuksen voittaneen toimijan kautta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tiukentuvassa taloustilanteessa
- Henkilökunnan saatavuuden turvaaminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus –vaikutukset lähipalveluihin

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Terveyskäyttötymisen tukemisen toimintamalli käytössä

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Sairaanhoidon vastaanotto/ käynnit					
Lääkärikäynnit ja kontaktit yhteensä	22 106	22 200	22 200		
Käynnit					
Peruuttamattomat poisjäännit					
Muut kontaktit					
Hoitajakäynnit ja kontaktit yhteensä	16 358	18 000	19 000		
Käynnit					
Peruuttamattomat poisjäännit					
Avustavat suoritteet					
Muut kontaktit					
Neuvola/ käynnit	6 780	6 750	6 750		
Kouluterveydenhuolto yht.	2 000				
Lastenneuvola	1 300				
Muu terveydenhuolto	1 500				
Perhetyö	600				
Perhesuunnittelu-/ehkäisy	500				
Opiskeluterveydenhuolto	120				
Hoitajakäynnit					
Lääkärikäynnit					
Äitiysneuvola	650				
Seulonnat ja muut	280				
Avosairaanhoito	180				
Suun terveydenhuolto/ käynnit	10 270	11 000	11 400		
Hammaslääkärikäynnit	7 330				
Muut kontaktit					
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	2 793				
Muut kontaktit	147				
Mielenterveystyö/ käynnit	2 205	2 300	2 300		
Työterveyshuolto					
Yrittäjien/työnantajien lukumäärä, kpl	350	360			
Asiakkaiden lukumäärä	1 600	1 600			
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Yhden osastosihteerin tehtävän muuttaminen sairaanhoitajan tehtäväksi. Neuvolan terveydenhoitajan viikoittainen vastaanotto terveyskeskuksen vastaanotolla. Tavoitteena on kehittää terveyskeskuksen toimintakulttuuria moniammatilliseksi, aikuisväestön tarpeisiin ennaltaehkäisevästä näkökulmasta vastaavaksi kokonaisuudeksi. Muutoksella reagoidaan lapsiperheiden vähentymiseen ja toisaalta ikäihmisten suhteellisen määrän ja palvelutarpeen kasvuun. Terveyskeskuspsykologi kokoaikaisena. Työterveyshuolto ostopalveluna.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittäminen.

Mittari: Vanhusneuvolatoiminnasta olemassa prosessikuvaus ja asiakaskontakteja yli 100.

On/ei ole

2. Suun terveyden itsehoidon ja sairauksien ennaltaehkäisyn tukemisessa kehittyminen.

Mittari: Toteutuneet ohjaukselliset opastuskäynnit eri perusturvatoimen yksiköissä.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	981 757	986 500	911 000	917 400
Toimintakulut	-4 439 006	-4 956 500	-5 137 570	-5 027 670
Toimintakate	-3 457 249	-3 970 000	-4 226 570	-4 110 270
Sumupoistot	-155 244	-166 200	-116 500	-116 500
Sisäiset tuotot	125 072	99 600	99 600	200
Sisäiset kulut	-765 475	-756 700	-756 700	-736 300

Erikoissairaanhoito

Kustannuspaikat tai vastualueet: 5511					
Tilivelvolliset: Johtava lääkäri					
Toiminta-ajatus					
Somerolaisten tarpeiden mukaisen erikoissairaanhoidon palveluiden hankkiminen tiiviissä yhteistyössä perusterveydenhuollon kanssa.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat vuosittain kasvaneet.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Asiakkaan hoitoketjuprosessin toimivuus. Asiakas hoidetaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan ja kaupungin oma palvelutuotanto pystyy vastaamaan asiakkaan tarpeisiin siten, että erikoissairaanhoidon jonopäiviä ja siirtoviivemaksuja ei synny. Erikoissairaanhoidon osaamisen jalkauttaminen perusterveydenhuoltoon (erityisalojen, kuten psykiatrian tai geriatrian vastaanotot terveyskeskuksessa).					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €
Avokäynnit					
TYKS (Salo, Loimaa ja Vakka-Suomi)	14 916		15 400		
	4 481		4 600		
Psykiatrian erikoisala	2 500		2 570		
	504		520		
Turunmaan sairaala	72		72		
	24		24		
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos	1 218		1 300		
	682		700		
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri avokäynnit yhteensä	18 706		19 342		
	5 691		5 844		
Forssan seudun hyvinvointiky	1 500		1 550		
erikoissairaanhoito, avohoito	306		320		
Yleisterveydenhuolto, avohoidon kiireelliset	251		300		
	29		50		
Kiireellinen ensiapu, yhteispäivystys	585		600		
	76		80		
Avokäynnit Forssan sairaala yht.	2 336		2 450		
	411		450		
Hoitojaksot					
TYKS (v. 2015 sis. Salo, Loimaa ja Vakka-Suomi)	1 192	1 192	1 220		
	4 980	4 980	5 100		
Psykiatrian erikoisala	38	38	40		

	252	252	300		
Turunmaan sairaala	4	4	4		
	18	18	18		
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	1 234	1 234	1 264		
hoitojaksot yhteensä	5 250	5 250	5 418		

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 692 585	-13 522 000	-13 400 000	-13 000 000
Toimintakate	-12 692 585	-13 522 000	-13 400 000	-13 000 000

Sosiaalityö

Kustannuspaikat: 5521 – 5614, 5621 - 5641

Tilivelvolliset: johtaja sosiaalityöntekijä

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta sekä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa erilaisin sosiaalityön keinoin. Sosiaalityön keinoja ovat lasten ja aikuisten turvallisten ihmissuhteiden tukeminen, suotuisiin kasvuoloihin vaikuttaminen ja asiakkaiden omien voimavarojen ja itsenäisyyden tukeminen.

Sosiaalityön päämääränä on yksilön ja yhteisön tukeminen niin sosiaalisia ongelmia ennakoivassa kuin korjaavassakin mielessä. Pyrkimyksenä on nopea reagointi ja avun tarjoaminen sosiaalisissa ongelmatilanteissa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Sosiaalityön asiakkaat ovat yhä useammin moniongelmaisempia. Haasteena on vastata asiakkaiden moninaiseen palvelutarpeeseen, sosiaalisten ongelmien siirtymisen vähentämiseen ja pysäyttämiseen sekä erityisesti ennaltaehkäisyyn. Muualta muuttavien sosiaalihuollon palveluiden tarpeessa olevien asiakkaiden tilanteet ovat yhä enenevässä määrin haastavampia. Todettavissa on, että paljon muuttavien palveluiden tarve, etenkin korjaavien palveluiden tarve on entistä suurempaa.

Henkilöstöressurssien suhteen suurena haasteena on pätevien sosiaalityöntekijöiden rekrytoiminen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Sosiaalityön painopistettä tulee edelleen suunnata ennaltaehkäisyyn. Tarkoituksena on ongelmien parempi tunnistaminen jo varhaisessa vaiheessa minkä myötä turvataan varhainen tuki ja puuttuminen. Monialaista yhteistyötä tulee kehittää ja tiivistää eri yhteistyökumppaneiden kanssa ja käyttöönottaa systeemistä toimintamallia. Vuoden 2016 aikana on palkattu ennaltaehkäisevään lastensuojeluun saaduin perintövaroin neuvolan perhetyöntekijä, joka tekee hyvin matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää perhetyötä lapsiperheissä. Lisäksi vuonna 2017 on perintövaroin palkattu sosiaalitoimistoon lapsiperheiden kodinhoitaja. Perhetyöntekijän ja kodinhoitajan määräaikaista työsuhdetta on jatkettu vuosittain.

Vuonna 2019 perhepalveluiden ja lastensuojelun välinen työnjako selkiytetään ja perhepalveluiden roolia tullaan nostamaan keskeisemmäksi painopistealueeksi. Vuodesta 2019 ennaltaehkäisevien perhepalveluiden ja lastensuojelun menokohdat on eriytetty, jotta saadaan vertailukelpoista tietoa kustannusrakenteesta. Vuoden 2020 aikana tämän selkiytymisen myötä pystytään tarkemmin arvioimaan perhepalveluiden kehittämiskohteita.

Vuoden 2020 aikana otetaan sosiaalityön vastuualueella laatujärjestelmä käyttöön. Lastenvalvojan tehtävät siirtyvät maakunnallisen yksikön toteutettavaksi.

Tehtäväalueen keskeisimmät suorit- teet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Lastensuojeluilmoitukset					
Lastensuojelun sijoitukset (vuoden aikana yht.)	250	150	250	250	200
Lastensuojelu as.palv.ostot muilta/vuosi (1000 €)	25	15	20	20	15
Isyyden tunnustaminen	1 646	1 240	1 500	1 400	1 200
Elatussopimukset					
Huoltosopimukset	25	24	25	25	25
Toimeentulotuki/ taloudet	73	93	75	75	75
- täydentävä toimeentulotuki	57	49	60	60	60
- ennaltaehkäisevä toimeentulotuki	148	10	150	150	150
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	23	-	25	25	25
Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivät	135	130	170	170	190
Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki/vuosi (1000 €)	6 430	8 000	11 000	11 000	13 000
	359	303	278	278	206

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- Painopisteen vakauttaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (varhaisen puuttumisen toiminnan tehostaminen, jolloin lastensuojelun ns. raskaiden toimenpiteiden osuuden las-
kusuunta jatkuu).***

Mittari: Talousseuranta (kustannusten ja suoritemäärän kasvun hidastuminen)

- Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrän kasvattaminen***

Mittarit: Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksen kustannukset laskevat.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	703 352	645 200	645 100	648 400
Toimintakulut	-4 947 251	-4 671 990	-5 289 450	-5 286 000
Toimintakate	-4 243 899	-4 026 790	-4 644 350	-4 637 600
Sumupoistot	-6 568	-6 600	-10 500	-10 500
Sisäiset tuotot	38 301	43 500	43 000	36 500
Sisäiset kulut	-169 829	-220 400	-220 400	-255 100

Vanhustyö

Kustannuspaikat: 5711 - 5841

Tilivelvolliset: kotihoidon esimies, terveyskeskuksen osaston osastonhoitaja, palveluasumisen esimies

Toiminta-ajatus

Toiminnan tarkoituksena on turvata kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat ikäihmisten palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tavoitteena on yhtenäistää palveluiden pääsyyn ja palveluiden toteutukseen liittyvät toimintakäytännöt.

Kotihoidossa antaa Someron kaupungin kotihoidon palveluita niitä eniten tarvitseville. Someron kaupungin kotihoidon palveluja järjestetään asiakkaille laadukkaasti ja oikeudenmukaisesti.

Terveyskeskuksen osastolla potilaita hoidetaan ihmisläheisesti sekä toimintakykyä ja kuntoutusta tukevalla työotteella.

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa, eivätkä enää selviydy kotona omaisten ja/tai kotihoidon ja sen tukipalvelujen turvin, eikä heidän terveydentilansa edellytä laitoshoitotasoista hoitoa. Tehostettu palveluasuminen perustuu yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jossa asiakkaan jäljellä olevia voimavaroja tuetaan ja häntä kannustetaan omatoimisuuteen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Someron asukasluku pienenee jatkuvasti. Vanhustyön alueella koulutetun työvoiman saatavuus on heikentynyt varsinkin lyhytaikaisten sijaisuuksien kohdalla. Vanhustyön alueella työntekijöiden sairaslomien määrä on huomattava ja yksilön lisäksi sairauspoissaolot kuormittavat työyhteisöä.

Kotihoito:

- Asiakkaiden palvelutarpeen kasvu/ asiakaskohtaiset kotikäyntimäärät ovat kasvaneet edelleen
- Someron maantieteellinen laajuus - palvelun tarjoaminen haja-asutusalueille taajama-alueen mukaisena vaikeaa nykyisten resurssien puitteissa
- Koulutettujen sijaisten rekrytointi erittäin vaikeaa.

Terveyskeskuksen osasto:

- Erikoissairaanhoidosta tulevien asiakkaiden jonopäivien ennakoimattomuus
- Potilaiden kotiuttaminen haasteellista jatkohoitopaikkojen vapautumisesta riippuen.
- Sijaisten rekrytointi vaikeaa.

Tehostettu palveluasuminen:

- Koulutettujen työntekijöiden saatavuus sijaisuuksiin.
- Sairauspoissaolot.
- Palvelutarpeen kasvu
- Palvelukentän muutokset Tervaskannon siirtyessä yksityiselle palveluntuottajalle.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Ikäihmisten palvelutarpeeseen edellyttää kykyä joustavuuteen, uusien toimintojen ja teknologian käyttöön. Henkilöstön osaamisen ja työssä jaksamisen kehittäminen ovat keskeisiä kehittämiskohteita. Työyhteisöissä järjestetään kohdennettua, työhyvinvoinnin tukemiseen tähtäävää koulutusta.

Kotihoito:

- Painopiste päivittäistä tai viikoittaista hoivaa ja apua tarvitsevilla asiakkailla.
- Haja-asutusalueiden palvelujen saatavuuden takaaminen.
- Keskitetyn palveluohjauksen vakiinnuttaminen.

Terveyskeskuksen osasto:

- Osastolle tulevien asiakkaiden potilastietojen siirtyminen.
- Potilaan kuntoutumisprosessin tehostaminen.
- Yhteistyön kehittäminen kotihoidon ja palveluasumisen kanssa.
- Saattohoito.

Tehostettu palveluasuminen:

- Kodinomaisuus.
- Omahoitajajärjestelmän seuranta ja vahvistaminen.
- Päivittäisen aktiviteetin lisääminen.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Kotihoidon käyntimäärä	135 000		160 000	165 000	165 000
Omaishoito, yli 65-vuotiaat	32+18	36+20	36+20	36+20	36+20
Akuuttipaikat/(hoivapaikat)9	26	26	26	26	26
Tehostetun palveluasumisen paikat, oma tuotanto	75	46+18	12	12	12

Katajakoti	60	60	60	62	62
Palveluasuminen	11	11	11	11	11
Perhehoito	7		6	6	6
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
- Hoitajan ja sairaanhoitajan lisäysoesitys kotihoitoon. Kustannuslisäys 61 000 + sivukulut.					
- Tervaskannon myynnin seurauksena kaupungin omasta palvelutuotannosta poistuu 46 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Henkilöstön määrä vähenee 29 vakanssilla. Mehiläinen tulee tarjoamaan 45 tehta- paikkaa, sekä 15 kevyempää palveluasumisen paikkaa..					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Vanhustyön yhteinen tavoite

1. Toimiva palveluohjaus ja ikäihmisten neuvolapalveluiden tavoitettavuuden lisääminen.

Mittari: Alkaneiden hoitosuhteiden määrää kotihoidossa vs. palvelutarpeen arviointien määrä. Asiakaskontaktien määrä ikäihmisten neuvolapalveluissa vs. asiakaskontaktien määrä edellisenä vuonna.

2. Laatu järjestelmä käytössä (SHQS)

Mittari: Sisäisiä auditointeja tehty / ei tehty.

3. Yhtenäinen toimiva ja kuvattu saattohoitoprosessi

Mittari: Prosessikuvaus tehty ja käytössä / ei tehty

4. Kotisairaala- ja yöpartio -tarpeen kartoittaminen

Mittari: Tarve kartoitettu / ei kartoitettu.

Kotihoito

5. Rai –arvioinnin kattava käyttö.

Mittari: Tehtyjen Rai –arviointien määrä.

Terveyskeskuksen osasto

6. Tutor –toiminnan vakiinnuttaminen perehdytyksessä.

Mittari: Malli käytössä / ei käytössä.

7. Vanhusneuvostoa tehdään tunnetuksi ja hyödynnetään asiakaspalveluiden kehittämisen ja palautteen keräämisen väylänä.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	3 462 573	3 151 200	3 216 600	3 164 000
Toimintakulut	-9 620 298	-9 955 660	-10 850 510	-10 558 860
Toimintakate	-6 157 725	-6 804 460	-7 633 910	-7 394 860
Sumupoistot	-38 371	-44 000	-24 900	-24 900
Sisäiset kulut	-2 694 934	-2 564 300	-2 563 800	-2 582 000

Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö

Kustannuspaikat tai vastuualueet: 5615, 5911 - 5913

Tilivelvolliset: johtava sosiaalityöntekijä, toimintakeskuksen vastaava ohjaaja (toimintakeskus), Tuulentuvan vastaava ohjaaja (Tuulentupa)

Toiminta-ajatus

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut ja tukitoimet. Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vammasta tai sairaudesta johtuen on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua arjen toiminnoista. Vammaistyön tavoitteena on edistää vammaisen henkilön itsenäistä selviytymistä ja vähentää vamman aiheuttamia rajoitteita tai esteitä. Vammaistyöhön voi ottaa yhteyttä, jos vamma tai sairaus aiheuttaa vaikeuksia esim. asumisessa, liikkumisessa tai kotona selviytymisessä.

Kehitysvammatyön tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön sopeutumista yhteiskuntaan sekä turvata yksilöllisesti hänen tarvitsemansa kuntoutus, hoito ja huolenpito. Someron toimintakeskus järjestää työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti aikuisille kehitysvammaisille, mutta myös koululaisten aamu- ja iltapäivä- sekä loma-ajan hoitoa Toimintamuotoja ovat avotyö, alihankinta- ja käsityöt / askartelu sekä päivätoiminta.

Tuulentuvan ryhmäkodissa tarjotaan ympärivuorokautista asumista tukien kehitysvammaisen asiakkaan arjen toimintaa. Tuulentupa tarjoaa myös tilapäishoitoa kotona asuville, itsenäistä elämää harjoitteleville sekä omaishoidon vapaita kehitysvammahuollon asiakkaille. Tuulentuvan ryhmäkodissa on 14 asuntoa. Tuulentuvan lisäksi asumista tarjotaan myös ohjatussa asumisessa. Ohjatussa asumisessa asiakkaat asuvat yksin tai yhdessä tavallisissa kerrostalo- tai rivitaloasunnoissa, joihin ohjatun asumisen työntekijät antavat yksilöllisen tarpeen mukaisia ohjaus- ja tukipalveluja.

Kehitysvammatyö tarjoaa asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan lisäksi vapaa-ajan toimintaa. Tätä toimintaa tuottaa vapaa-ajan ohjaaja toimintakeskuksen toisessa päässä olevassa Kipinä- nimisessä vapaa-ajan tilassa. Vapaa-ajan ohjaaja järjestää asiakkaiden toiveiden mukaisia kerhoja sekä retkiä (teatteriin, tansseihin, laivalle jne.) tarjoten erilaisia elämyksiä asiakkaille. Vapaa-ajan toiminnassa pyritään lisäämään ja tukemaan kehitysvammaisten asiakkaiden liikkumista monin eri tavoin.

Kipinä toimii myös itsenäisesti asuvien viikonlopun tukikohtana, jossa on mahdollisuus myös ruokailla.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Vammaispalvelun asiakkaiden palvelutarpeen ennustaminen on epävarmaa, koska asiakkaan palvelutarve voi tulla ajankohtaiseksi yllättäen vammautumisen myötä, tällöin isojakoin ennakkoimattomia kuluja voi aiheuttaa asunnonmuutostyöt, runsas henkilökohtaisen avun tarve tai palveluasuminen. Toisaalta vammaispalvelun piirissä jo olevien asiakkaiden tarpeita voidaan ennustaa pidemmällä aikavälillä. Haasteena vammaistyössä on ollut hankaluus löytää tilapäistä asumista asiakkaille mm. omaishoidon vapaiden ajalle. Someron kaupungin palveluissa ei ole tarjolla tilapäistä tai pitkäaikaista asumista vaikeavammaisille asiakkaille, jolloin nämä palvelut joudutaan ostamaan ulkopuolelta.

Kehitysvammahuollon haasteena lähivuosien aikana on ratkaista lisääntyvä asumispalvelujen tarve. Kehitysvammahuollon ohjatun asumisen piirissä on ikääntyviä asiakkaita, joiden fyysinen ja psyykinen toimintakyky heikentyy eikä asuminen nykyisen tuen turvin, nykyisillä resursseilla ole enää mahdollista. Ryhmäkoti Tuulentuvan asiakkaiden tarpeet ovat muuttuneet entistä haastavammiksi ja ohjaustyö vaatii entistä enemmän aikaa ja resursseja. Opiskelun päättäneitä nuoria aikuisia kehitysvammaisia asiakkaita asuu edelleen lapsuuden kodeissaan, koska heille ei ole Somerolla tarjolla sopivaa asumismuotoa. Lisäksi muutamia nuoria kehitys-

vammaisia asiakkaita on sijoitettu lähikuntien yksityisiin asumispalveluihin. Kehitysvammaisten tukena olevien omaisten ikääntyminen aiheuttaa myös haasteita kotona selviytymiselle. Toimintakeskuksessa heikentyvä toimintakyky asettaa haasteita toiminnan muokkaamiselle niin, että asiakkaille kyetään edelleen tarjoamaan nykyisten resurssien puitteissa mielekästä päivätoimintaa avun tarpeen lisääntymisestä huolimatta. Kehitysvammahuollossa haasteita asettaa myös autismikuntoutus, johon ei tällä hetkellä ole riittävä osaamista eikä resursseja. Autististen kehitysvammaisten henkilöiden asuminen ja kuntoutus ostetaan pääasiassa Varsinais-Suomen erityishuoltopiiriltä.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Toiminnan painopiste vammaispalveluissa on vammaispalvelulain mukaisten palveluiden tuottaminen. Kehittämistarpeena on kyetä suunnitelmallisempaan ja ennakoivampaan työskentelyotteeseen. Lisäksi perusturvan toimintayksiköiden välistä yhteistyötä tulisi tiivistää, esimerkiksi kotihoidon ja osaston kanssa.

Kehitysvammahuollossa painopisteenä on asiakkaiden toimintakyvyn ylläpito ja kuntoutus. Toimintakeskuksessa kehittämistarpeena on myös toiminnan muuttaminen niin, että toimintakyvyltään heikentyneille asiakkaille kyetään tarjoamaan mielekästä päivätoimintaa, kun työtoiminnassa toimiminen ei enää ole tarkoituksenmukaista. Asumisessa kehittämistarpeena on toiminnan vakiinnuttaminen. Tuulentuvassa ja ohjatussa asumisessa työn kehittäminen niin, että se vastaa paremmin asiakkaiden lisääntyneeseen avun tarpeeseen, kuitenkin huomioiden asiakkaiden itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen.

Olellaisin toiminnanmuutos koskee asumista. Vuonna 2014 ohjattua asumista ryhdyttiin ohjaamaan enemmän yhteistyöhön Tuulentuvan ryhmäkodin kanssa. Samalla kehitettiin mallia, jossa ohjatun asiakkaiden tukipisteenä toimii Tuulentuvan ryhmäkoti, josta asiakkaat saavat tarvittaessa tukea ympärivuorokautisesti. Malli on jo käytössä, mutta vaatii vielä aikaa, jotta asiakkaatkin sen sisäistävät. Aikaisemmin ohjatussa asumisessa työskenteli yksi ohjaaja ja asiakkaat turvautuivat ohjaajan poissa ollessa toimintakeskuksen ohjaajiin. Tällä hetkellä ohjatussa ohjaajia on 1,5. Asiakkaiden ikääntyminen ja ohjauksen tarve on lisääntynyt, joten ohjausresurssin tarve nähdään kasvavana.

Ohjatun asumisen ohjaajat työskentelevät ajoittain myös Tuulentuvan ryhmäkodissa lääkehoidon osaamisen turvaamiseksi. Tuulentuvan ryhmäkodista muutama ohjaaja tekee työvuoroja myös ohjatussa asumisessa. Näin varmistetaan asiakkaiden kannalta tarpeeksi joustava työvuorosuunnittelu ohjattuun asumiseen, ohjaajan läsnäolo kaikkina päivinä, sekä kaikille asiakkaille riittävä tuki ja ohjaus.

Toimintakeskus on avoinna vain arkisin klo 7.30–16.15 välillä. Ohjaajia on neljä ja vastaava ohjaaja sekä keittiötyöntekijä. Asiakkaita on noin 40. Tiedonkulku toimintakeskuksen ja asumisen välillä on parantunut, koska toimintakeskuksella on myös otettu käyttöön Lifecare-asiakastietojärjestelmä. Päivittäinen kirjaaminen toimintakeskuksella on tämän myötä myös parantunut ja kirjaamiskäytännön yhtenäistäminen eri yksiköiden välillä on yksi tärkeä painopistealue.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Vammaispalvelu					
Asunnon muutostyöt 0-17 v	1		2	2	2
Asunnon muutostyöt 18-64 v	9		10	10	10
Asunnon muutostyöt 65 v. täyttäneet	21		25	30	35
Henkilökohtaisen avun 0-17 –vuotiaita asiakkaita	3		4	4	4
Henkilökohtaisen avun 18-64 –vuotiaita asiakkaita	14		20	25	30
Henkilökohtaisen avun 65 v. täyttäneitä asiakkaita	12	12	12	12	
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelussa 0-17 vuotiaita asiakkaita vuoden aikana	4	4	4	4	
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelussa 18-64 vuotiaita asiakkaita vuoden aikana	65	65	65	65	

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelussa 65 vuotta täyttä-neitä asiakkaita vuoden aikana	158	158	158	158	
Vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä 0-17 – vuotiaita asiakkaita vuoden aikana	0	0	0	0	0
Vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä 18-64 – vuotiaita asiakkaita vuoden aikana	3	3	3	3	3
Vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita vuoden aikana	1	1	1	1	1
Vammaisten perhehoidossa asiakkaita 31.12.	2	2	2	2	2
Vammaisten päivätoiminnan piirissä asiakkaita 31.12.	10	10	10	10	10
Vammaisten työllistymistä tukevan toiminnan piirissä asiakkaita 31.12.	3	3	3	3	3
Vammaisten työtoiminnan piirissä asiakkaita 31.12.	31	31	31	31	31
Vammaisille annetut avustukset (1000 €)	539	540			540
Kuljetusavustukset (1000 €)	366	390			390
Asiakaspalveluiden ostot muilta (1000 €)	57	55			
Omaishoidontuki, alle 65-vuotiaat (kpl)	26	26	26	26	26
Kehitysvammahuolto					
Autetun asumisen paikat, ryhmäkoti (kpl)	13	13	13	13	13
Ohjatun asumisen asiakkaat (kpl)	45	45	45	45	45
Toimintakeskus, asiakasmäärä (kpl)	31	31	31	31	31
Muu kehitysvammatyö					
Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (1000 €)	686	650			yhdistetty 1 000
Asiakaspalvelujen ostot muilta (1000 €)	257	175			
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Tuulentuvan henkilöstöresurssin arviointi on kesken (elokuussa 2019). Tuulentuvan ryhmäko-din asuinpaikat eivät riitä tulevaan palveluntarpeeseen, joten arvioitava on myös, miten tule-vaaisuudessa pystytään turvaamaan tällä hetkellä vanhempiensa luona tai itsenäisesti asuvien enenevissä määrin palveluita tarvitsevien asumispalvelut (ryhmäasuminen, ohjattu asuminen, tuettu asuminen).					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

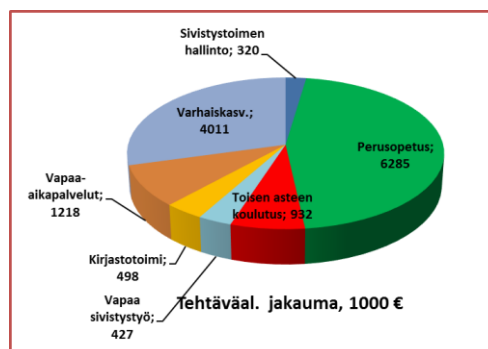
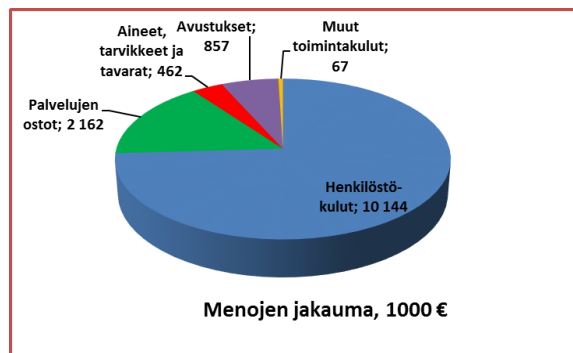
1. Toimintakeskuksen, Tuulentuvan ja ohjatun asumisen päällekkäisen yhteistoiminnan ke-hittäminen.

Mittari: Palveluprosessit kuvattu ja päällekkäiset toiminnot karsittu. Kyllä / ei:

2. Vammaisneuvosto edistää käsitystä vammaisista henkilöistä aktiivisina toimijoina li-säämällä tunnettuuttaan ja vahvistamalla yhteistyötä.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	216 203	221 000	220 400	222 300
Toimintakulut	-1 833 928	-1 698 740	-1 923 300	-1 921 100
Toimintakate	-1 617 725	-1 477 740	-1 702 900	-1 698 800
Sisäiset tuotot	4 939	1 500	500	0
Sisäiset kulut	-313 703	-307 900	-307 900	-338 600

Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6011 - 6014

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistystoimialan visiona on osaava ja hyvinvoiva Somero. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, yhteistyö, hyvinvointi ja vastuullisuus.

Sivistystoimialan yhteisenä tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluita kuntalaisille. Oman toiminnan jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen ja tehostaminen ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Sivistystoimen kaikissa yksiköissä henkilökunnan pätevyysaste on korkea ja vaihtuvuus vähäinen.

Sivistystoimiston tehtävänä on huolehtia sivistystoimialan palvelujen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä sekä sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Haasteena on palvelurakenteen tarkoituksenmukaisen resurssoinnin suunnittelu pitkällä tähtäimellä. Lapsimäärät laskevat tulevina vuosina Somerolla. Oppimisympäristöselvitystyö on käynnissä ja työ valmistuu kevätkaudella 2020.

Keskeisenä haasteena ovat toimialan lakimuutokset (esim. varhaiskasvatus, lukio), joita on asunut voimaan nopealla aikataululla lähiaikoina. Nopeatempoiset muutokset eivät anna kunnille mahdollisuutta valmistautua riittävästi muutoksiin.

Erityisenä haasteena on Someron sivistystoimialan vastaaminen palveluissaan digitalisaatioon (kts. toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet). Erityisesti tämä koskee varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoa ja vapaata sivistystyötä. Uuden opetussuunnitelman toteutuminen käytännön tasolla edellyttää riittävää laitekantaa, toimivia yhteyksiä, henkilöstön koulutusta sekä ohjelmistojen/opetusohjelmien hankkimista entistä enemmän. Opetustoimen tvt-strategia valmistui vuonna 2017.

Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto esi- ja perusopetuksessa, varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönotto varhaiskasvatuksessa sekä uuden opetussuunnitelman työstäminen lukiossa. Näiden prosessien haltuunotto haastaa johtamista ja henkilöstön kouluttamista (kts. toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet)

Sivistystoimessa toimitilat, erityisesti varhaiskasvatuksessa, ovat asettaneet haasteita toiminnalle viimeisinä vuosina.

Millainen on sivistyskunta 2020 –luvulla? Miten maakunta- ja soteuudistus vaikuttaa tulevaisuuden sivistystoimeen ja millaisen roolin kunta ottaa hyvinvoinnin edistämässä? Näihin kysymyksiin etsitään aktiivisesti vastauksia taloussuunnitelmakaudella (kts. painopisteet ja kehittämistarpeet).

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Millainen on sivistyskunta 2025? Millainen on hyvinvointikunta 2025? Opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskatsauksen (2018) mukaisesti maamme ja kuntien tulisi panostaa seuraaviin asioihin:

- Varhaiskasvatus: perusta lapsen myöhemmälle oppimiselle, siihen panostaminen on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.
- Eriarvoisuus ja syrjäytymisriski: voidaan vähentää varhaisella puuttumisella ja tukemalla erityisesti heikommassa asemassa olevia lapsia ja perheitä.
- Koulutuksen tasa-arvo: Kaikilla tulee olla mahdollisuudet kehittää osaamista ja kykyjään, yltää omaan parhaaseensa ja elää merkityksellistä elämää.
- Harrastusmahdollisuudet sekä kulttuurin ja liikunnan palvelut: tuodaan kaikkien ulottuville, hyödynnetään niiden mahdollisuuksia alueiden vetovoiman ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Tietovarantojen hyödyntäminen ja palvelujen kehittäminen eettisesti kestävällä tavalla datan ja tiedon lisääntyessä: tiedon arvon kasvattaminen, tietoon pohjautuvat innovaatiot, tietopoliittisella linjauksella ja toimenpiteillä tuetaan aktiivista kuntalaisuutta ja edistetään demokratiaa.

Someron sivistystoimiala suuntaa katseen kohti tulevaa sivistyskuntaa 2020-luvulla sivistystoimialan yhteisellä strategialla, jota työstetään vuosina 2019-2020. Sivistystoimialalla on laadittu vuosien 2015-2018 aikana vastuualueilla lukuisia strategioita ja kehittämissuunnitelmia.

Sivistystoimen hallinto yhdessä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion vastuualueiden kanssa valmisti vuoden 2017 aikana paikallisen koulutuksenjärjestäjän kehittämissuunnitelman eli Kuntakesun, mikä otettiin käyttöön vuonna 2018. Kehittämissuunnitelma yhdistää kunnan omat kehittämistarpeet valtakunnallisiin Opetushallituksen kehittämissuunnitelmiin. Kehittämissuunnitelman sisältönä ovat oppiminen, henkilöstön osaaminen, hyvinvointi ja johtaminen. Kehittämissuunnitelmaan sisältyy muun muassa sivistystoimialan esimiestyön/johtamisen kehittäminen (yhteisöllinen johtaminen). Johtamisen tukeminen on erittäin tärkeää uusien opetussuunnitelmien käyttöönotossa. Johtamisen rooli on merkittävä myös muun muassa työhyvinvoinnissa, johon sivistystoimiala panostaa suunnitelmakaudella. Laadunarvioinnin kehittäminen on keskeinen kehittämistarve taloussuunnitelmakaudella.

Kehittämissuunnitelmaan linkittyy myös tvt-strategian käyttöönotto sekä Kesun oppimisen osion osalta oppimisympäristöjen kehittäminen. Opetustoimen tvt-strategia hyväksyttiin vuonna 2017. Perusopetuksessa 1.8.2016 käyttöön otetussa opetussuunnitelmassa paikallisena painopistealueena on tieto- ja viestintäteknologia. Merkittävänä kehittämiskohteena on pystyä vastaamaan uuden opetussuunnitelman yhteen keskeisimmistä tavoitteista – tieto- ja viestintäteknologian osaamiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa tulee sisällyttää opetussuunnitelman mukaisesti monipuolisesti oppilaan oppimiseen. Jotta tavoitteeseen päästään, varhaiskasvatuksessa ja kouluilla tulee olla riittävä laitekanta ja toimivat yhteydet. Lukiolla tulee olla riittävät valmiudet sähköisten ylioppilaskirjoitusten toteuttamiseen. Tarvitaan myös uusien toimintamallien kehittämistä opetusteknologian ja digitaalisten oppimateriaalien käyttöönottoon opetushenkilöstöä kouluttamalla. Tavoitteena on oman henkilöstön osaamisen hyödyntäminen. Syksyllä 2018 Somerolla alkoi tutoropettajatoiminta, jossa kehitetään muun muassa digitutorointia.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa selvitetään oppimisympäristöselvitystyössä. Työ valmistuu kevätkaudella 2020.

Sivistystoimelle suunnattujen testamenttivarojen käyttösuunnittelu ja käyttöönotto ovat keskeisiä tavoitteita suunnitelmakaudella. Lasten liikuntapuiston suunnittelu ja toteuttaminen on tes-

tamentilla toteutettava projekti, johon haetaan valtionavustusta.

Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntien sivistys- ja hyvinvointirooli tulee korostumaan entisestään. Sivistystoimiala on suunnitelmakaudella mukana uudistukseen liittyvässä suunnittelussa ja osallistuu uudistukseen liittyvään LAPE –hankkeen jatkohankkeeseen, LAPE-Akatemiaan. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on uudistettu vuonna 2019 ja tätä suunnitelmaa jalkautetaan taloussuunnitelmakaudella. Lisäksi kaupungin hyvinvointityöhön panostetaan suunnitelmallisemmin.

Liikuntapalveluissa jalkautetaan vuonna 2019 valmistunutta liikuntastrategiaa ja selvitetään palveluiden järjestämismallia. Päätös järjestämismuodosta tehdään talvella 2020.

Laadukkaat sivistystoimialan palvelut heijastuvat myönteisesti Someron elinvoimaan.

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Kaupunkiin on nimetty hyvinvointikoordinaattorin (20 %) tehtävään Somero-opiston koulutuskoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin palkkakustannukset ja toimintamenot on sisällytetty sivistystoimen hallintoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Sivistyskunta 2025 –strategialla kohti 2020 –lukua sivistyspalveluissa

- keskeistä muun muassa mahdolliseen soteuudistukseen valmistautuminen sivistystoimialalla

Mittari: Strategiatyö valmis

Kustannukset 0 €

2. Oppimisympäristöselvitystyö

Mittari: Selvitystyö valmis.

Kustannukset 0 € (v. 2020)

3. Liikuntapalveluiden järjestämismallien arvioiminen ja ratkaiseminen

Mittari: Ratkaisu kaupungin liikuntapalvelujen järjestämismallista saadaan päätökseen.

Kustannukset selvityksen alla.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	235	2 500	1 800	3 000
Toimintakulut	-267 452	-301 290	-318 400	-320 100
Toimintakate	-267 217	-298 790	-316 600	-317 100
Sisäiset kulut	-30 005	-29 000	-29 800	-29 500

Perusopetus

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6112 - 6120

Tilivelvolliset: Rehtorit/koulunjohtajat, sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Somerolla annetaan laadukasta perusopetusta.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
– Uuden opetussuunnitelman oppimiskäsityksen ja tavoitteiden saattaminen käytäntöön koulujen arjessa, toimintakulttuurissa ja oppimisympäristöissä. – Uuden opetussuunnitelman mukainen arviointi – Opetuksen digitalisaatio (resurssointi, osaaminen) – Oppilasmäärän lasku tulevina vuosina ja siihen vastaaminen (oppimisympäristöselvitystyö käynnissä)					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
– Oppimisympäristöselvitystyö ja sen loppuunsaattaminen – Paikallisen opetuksen järjestäjän kehittämissuunnitelman (Kuntakesu) ja uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen: arviointi (Turun yliopiston kehittämishanke) – Paikallisen ja alueellisen tutortoiminnan mallin kehittäminen uuden opetussuunnitelman toteutuksen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeisiin – Paikallisina perusopetuksen painopisteinä ovat yrittäjyyskasvatus ja tieto- ja viestintäteknologia – Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen. yhteistyön kehittäminen Somero-opiston kanssa. – Liikkuva koulu –hankkeen toimintamallien vakiinnuttaminen. – Laadukkaalla perusopetuksella lisätään kaupungin elinvoimaisuutta. Panostamalla yrittäjyyskasvatukseen edistämme mahdollista tulevaisuuden yrittäjyyttä kaupungissa ja yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Perusopetuksen oppilasmäärä (kpl)	848	838	815	795	763
Mittarit					
Suoritetavoitteet:					
Peruskoulun päättäneistä jatkopaikan saaneet oppilaat	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Toiminnan laajuus/ Oppilasmäärät					
Alakoulut	530	531	528	508	503
Yläkoulut	318	307	287	287	260
Henkilöstö tehtäväalueittain					
Rehtorit/koulunjohtajat ja opettajat	72	70	69	68	68
<i>*(Resurssiopettaja ja osa-aikainen erityisopettaja hankerahoituksella)</i>	*	*	*		
Kuraattori ja koulupsykologi	2	2	2	2	2
Koulunkäynninohjaajat <i>(osalla ohjaajista palkka laskutetaan kotikunnilta)</i>	27	30	26	25	25
Toimistohenkilöstö	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Taloudellinen tilanne vaatii ohjaajaresurssin tarkastelua. Ohjaajien määrää tullaan vähentämään (-5 ohjaajaa v. 2021). Vakituksia koulunkäynnin ohjaajia on 25. Osalla ohjaajista palkkakustannukset laskutetaan oppilaiden kotikunnilta. Samoin määräaikaisten opettajien määrää tullaan vähentämään (-2 opettajaa v. 2021)					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kuntakesun 2018-2020 eli opetuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman jalkauttaminen

- uuden opetussuunnitelman mukainen oppilasarviointi: Turun yliopiston täydennyskoulutuslaitoksen arviointihankkeeseen osallistuminen

Mittari: Paikallinen arviointikäsi kirjja valmis

Kustannukset: koulutusmenot 1 500 €

2. Paikallisen ja alueellisen tutoropettajatoiminnan kehittäminen

Mittari: Tutoropettajatoiminnan paikallinen ja alueellinen malli luotu.

Kustannukset: menot +13 900 € - tulot -11 100 € = +2 800 €

3. Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen

- yhteistyön kehittäminen Somero-opiston kanssa
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja liikuntastrategian toteuttaminen (hyvinvointivoite)

Mittari: Koulujen toimintakertomukset (osio kerhojen toteutumisesta), kerhojen ja kerholais-ten määrät

Kustannukset: menot +13 500 € - tulot -9 500 € = +4 000 €

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	606 311	754 200	676 000	694 200
Toimintakulut	-6 111 740	-6 257 290	-6 242 150	-6 285 300
Toimintakate	-5 505 429	-5 503 090	-5 566 150	-5 591 100
Sumupoistot	36 359	-62 300	-15 000	-15 000
Sisäiset kulut	-2 538 586	-2 438 800	-2 438 800	-2 289 600

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Yläkoulun palkkakustannuksiin on lisätty hankeavusteinen osa-aikainen erityisopettaja erityisopetuksen tarpeen kasvun johdosta. Palkkakustannuksista on vähennetty yhden määräaikaisen ja tuntiopettajan palkkakustannukset lukuvuodelle 2020-2021. Joensuun koululla toimii hankerahoituksella resurssiopettaja.

Neljän määräaikaisen koulunkäynninohjaajan palkkakustannukset on vähennetty lukuvuodelle 2020-2021.

Uuden opetussuunnitelman ja paikallisen tvt-strategian jalkauttaminen sekä arvioinnin kehittäminen edellyttävät koulutuksia sekä tutoropettajatoimintaan panostamista (kts. toiminnalliset tavoitteet). Kehittämistyötä tehdään osittain alueellisesti.

Toisen asteen koulutus

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6211 Lukio, 6221 Ammatillinen koulutus
Tilivelvolliset: Lukion rehtori

Toiminta-ajatus

Someron lukiossa annetaan laadukasta opetusta. Lukiosta valmistuvat nuoret ovat itsenäisiä ja pärjäävät jatko-opinnoissaan.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Lukio-opetuksessa on tapahtunut paljon muutosta lyhyessä ajassa. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset ovat ohjanneet opettajat opettelemaan monia tietokoneohjelmia ja käyttämään niitä opetuksessaan. Lisäksi uuden opetussuunnitelman laatiminen aloitetaan, vaikka viime kevään ylioppilaat olivat ensimmäiset nykyisen opetussuunnitelman mukaisesti opiskelleet. Nämä jatkuvat muutokset tuovat mukanaan huolen opettajien jaksamisesta.

Haasteena lukiossa on myös valtion rahoituksen pieneneminen, lisääntyvä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvu, joka lisää erityisopetuksen ja erityisjärjestelyiden tarvetta, ja yökokeen merkityksen kasvu pääsykokeita korvaavina kokeina.

Ennusteiden mukainen opiskelijamäärien väheneminen on uhka tulevaisuudessa lukion tämän hetkisen monipuolisen kurssitarjonnan toteutumiselle.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään eli Kolmas tulevaisuus –hanke on käynnissä. Sen avulla kehitetään opiskelijoiden työelämätietoutta. Tavoitteena on myös kannustaa opettajia tutustumaan työpaikkoihin, joissa heidän opettamansa aineet ovat tärkeässä roolissa, ja näin tuoda työelämä lähemmäksi luokkaopetusta.

Syksyllä 2019 julkaistaan lukion uuden opetussuunnitelman perusteet. Someron lukion uusi syksyllä 2021 käyttöön otettava opetussuunnitelma tehdään pääosin ensi vuoden aikana.

Syksyllä 2021 lukiossa aloitti 61 uutta lukiolaista. Tämä on noin 20 enemmän kuin mitä ylioppilaita valmistui keväällä. Ennusteen mukaan somerolaisten nuorten määrä laskee. Siksi on tärkeää markkinoida lukiota muiden kuntien nuorille. Tätä markkinointityötä on jo aloitettu tänä vuonna ja sitä jatketaan tulevana vuonna. Alueen laajentaminen, josta Someron lukioon haetaan, vaatii aikaa ja työtä.

Nuorten jaksaminen opiskelussaan ja myöhemmin työelämässä vaatii taitoa pitää kunnostaan huolta. Someron lukio on mukana Opetushallituksen Liikkuva opetus –hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on lisätä opiskelijoiden liikkumista työpäivän aikana ja opettaa heille liikunnan ja rentoutumisen merkitystä työntehokkuuden lisäämisessä.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Toiminnan laajuus/lukion oppilasmäärä	141	161	160	160	150
Mittarit					
Toiminnan laajuus					
Lukiolaisten määrä (kts. edellä)					
Henkilöstö	9	10	9,5	9,5	9,5
Suoritetavoitteet					
Ylioppilaiden määrä/hylätyt	39/7	37/1	/0	/0	/0
Lukion keskeyttäneet	6,6 %	1,2 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Opiskelijamäärä on noussut viime lukuvuodesta +20 opiskelijaa.

Opiskelijamäärän kasvun ja kurssimäärän nousun myötä yläkoulun matemaattisten aineiden opettaja opettaa lukuvuoden 2019-2020 lukiossa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Yrittäjyyskasvatuksen opettamisen kehittäminen

Mittari: Osallistuminen Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään –hankkeen tapahtumiin ja hankkeen hyödyntäminen opiskelijoille järjestettävässä toiminnassa.

Välitön kustannusarvio: 2 169 € (Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään –hankkeen omakustannusosuus)

2. Vuonna 2021 käyttöön otettavan opetussuunnitelman laadinnan valmistelu

Mittari: Opetussuunnitelma lähes valmis.

Välitön kustannusarvio: 1 000 € (opettajien koulutuskustannukset)

3. Liikkuva opiskelu –hanke lukiolaisten liikkumista edistäen

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (hyvinvointitavoite)
- liikuntastrategia

Mittari: Opiskelijat ottavat taukoliikunnan osaksi arkeaan.

Välitön kustannus: 7 000 € - 3 500 € = 3 500 €

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	12 247	24 800	25 300	27 100
Toimintakulut	-851 981	-851 500	-930 000	-932 000
Toimintakate	-839 734	-826 700	-904 700	-904 900
Sumupoistot	0	0	-7 000	-7 000
Sisäiset kulut	-497 557	-389 700	-389 700	-566 500

Vapaa sivistystyö

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6311 Somero-opisto (kansalaisopistotoiminta), 6321 Musiikkiopisto   Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja
Toiminta-ajatus   Somero-opistossa järjestetään lähipalveluna monipuolista vapaan sivistystyön lain mukaista toimintaa, avointa yliopisto-opetusta ja taiteen perusopetusta sekä tuotetaan elämänpituisen oppimisen mahdollistavia palveluita paikallisen (Somero ja Koski TI) historian ja kulttuurin lähökohdista tulevaisuuteen suunnaten.
Haasteet ja epävarmuustekijät   • väestön vanheneminen • pedagogisesti pätevien tuntiopettajien rekrytointiongelmat • tuntiopettajien pätkätyöt ja työyhteisöön sitoutuminen • vakinaisen henkilökunnan vähäisyys – toiminnan haavoittuvuus • kudonnan opetustilat
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet   • ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistäminen ja kohderyhmälle suunnatun kurssitoiminnan kehittäminen • kuntalaisten digitaitojen parantaminen sekä digineuvonnan ja –koulutuksen kehittäminen • lapsille ja nuorille suunnatun kädentaitojen opetuksen kehittäminen yhteistyössä koulujen kanssa (motorisia valmiuksia tukevat kurssit – koululaisten kerhotoiminta) • tuntiopettajien pedagogisen osaamisen ja erilaisten opetusmenetelmien ja –taitojen kehittäminen ja hyödyntäminen (esim. verkko-opetus) • yhteistyön kehittäminen paikallisten ja alueellisten toimijoiden, kuten Someron ja Kosken hallintokuntien, alueen muiden oppilaitosten sekä yhdistysten ja järjestöjen kanssa, erityisenä kehittämiskohteena yhteistyö Someron ja Kosken lukioiden kanssa • kudonnanopetuksen kehittäminen

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Opetustuntimäärä	5 009	5 000	5 000	5 000	5 000
Taiteen perusopetuksen opetustuntimäärä (sisältyy kokonaisopetustuntimäärään)	311	360	460	460	460
Opiskelijamäärä (netto)	1 457	1 450	1 450	1 450	1 450
Taiteen perusopetuksen opiskelijamäärä	72	75	95	95	95
Mittarit					
Nettokulut (ulkoiset) €/opetustunti (nettomeno-valtionosuus)	19,77	19,33	20,00	20,00	20,00
Bruttokulut (ulkoiset) €/opetustunti	71,57	72,91	73,00	73,00	73,00
Eläkeläisten osuus opiskelijoista (%)	34,2	30,5	30,5	30,5	30,5
Työttömien osuus opiskelijoista (%)	4,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Alle 15-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	23,8	25,5	25,5	25,5	25,5
Asiakastytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Aikuisten taiteen perusopetus käynnistyi syksyllä 2019 ja saavuttaa koko laajuutensa vuonna 2020.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Opettajien aktivoiminen digipalveluiden käyttöön (HelleWi ja Peda.net)

Mittari: Puolet tuntiopettajista ottanut HelleWin sähköisen päiväkirjan käyttöön ja luonut oman profiilin Peda.net –palveluun.

Välittömät kustannukset: Peda.net palvelun vuosimaksu 500 €.

2. Digineuvonnan kehittäminen yhteistyössä kirjaston kanssa ja vakiinnuttaminen kaupungin omaksi toiminnaksi (hyvinvointia edistävä tavoite).

Mittari: Neuvontaan osallistuneiden määrä.

Välittömät kustannukset: neuvonnan palkkakulut n. 4 000 €.

3. Kudonnan opetustilojen ja opetuksen kehittäminen sekä toimintamallin luominen (hyvinvointia edistävä tavoite).

Mittari: Opetustila –asia ratkaistu ja toimintamalli luotu.

Välittömät kustannukset: tilavuokraan mahdollisesti tuleva muutos.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	100 367	101 700	106 200	106 200
Toimintakulut	-407 983	-416 040	-426 800	-427 300
Toimintakate	-307 616	-314 340	-320 600	-321 100
Sisäiset tuotot	1 450	0	0	0
Sisäiset kulut	-51 631	-303 900	-303 900	-230 900

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille:

Somero-opisto tukee kaupungin elinvoimaisuutta järjestämällä työelämävalmiuksia ja osaamista lisäävää koulutusta sekä hyvinvointia edistäviä oppimis- ja harrastusmahdollisuuksia elämänsä kaikkiiin vaiheisiin.

Kirjastotoimi

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6411 Kirjasto					
Tilivelvolliset: Kirjastonjohtaja					
Toiminta-ajatus					
Yleisen kirjaston tehtävänä on:					
1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;					
2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;					
3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;					
4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;					
5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;					
6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 6 §).					
Laadukkaat kirjastopalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemällä esimerkiksi syrjäytymistä. Somerolla kirjasto toimii aktiivisesti osana Kiiruun kampusaluetta. Kiiruun koulun lisäksi kirjasto panostaa yhteistyöhön muiden koulujen, varhaiskasvatuksen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Somerolaisten lisäksi myös muut lähialueiden asukkaat sekä Someron kesäasukkaat tuntevat Someron kirjaston laadukkaat palvelut, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Valtion- ja kuntatalouden muutokset (rahoitus ja tehtävät); toimintaympäristön digitalisoituminen; työn, opiskelun ja vapaa-ajan käyttömuotojen muutosten ja informaatioteknologian kehityksen vaikutukset kirjaston käyttöön; uusien asiakkaiden (erityisesti lasten ja nuorten) sitouttaminen kirjaston käyttäjiksi.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Painopisteet: laadukkaat kokoelmat ja palvelut, asiantunteva henkilöstö, yhteistyöverkostot, lasten ja nuorten lukemisen edistäminen.					
Kehittämistarpeet: Palvelujen kehittäminen palvelutarpeiden muutosten mukaisesti; palveluiden joustavuus (aukioloajat ja omatoimikäyttö); palvelutarpeet täyttävä ja muunneltava kirjastotila; kirjaston laitteistot					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Lainaukset (1000 kpl)	137	140	135	135	130
Fyysiset käynnit (1000 kpl)	130	130	130	130	130
Verkkokäynnit (1000 kpl)	27	30	32	34	36
Käyttäjäkoulutukset, näyttelyt, tapahtumat (yhteensä kpl)	231	200	200	200	200
Mittarit					
Hankinnat/asukasluku/1000	503	530	500	500	500
Lainaus/asukas	15	17	16	16	16
Käynnit/asukas	15	13	14	14	14
Taloudellisuus (=henkilöstökulut + aineistokulut)/ (käynnit+lainaus)	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Laadukas kirjastotoiminta

Mittari: Valtakunnalliset vertailuluvut

Välitön kustannusarvio 2020: 0 € (olemassa olevien resurssien ohjaus)

2. Palveluiden joustavuuden kehittäminen

Otetaan käyttöön kirjaston omatoimikäytön mahdollistavia ratkaisuja.

Mittari: Käyttöön otetut ratkaisut; asiakaspalaute sekä muutokset käyttäjämäärissä.

(Välitön kustannusarvio 2021: (Investointi siirretty vuodelle 2021)

- Sivistystoimen investointi 33 000 € - AVI:n rahoitus 20 000 € = 13 000 €
- Teknisen toimen investointi 60 000 € (huomioitavaa: Teknisen johtajan arvion mukaan noin puolet teknisen toimen osuuteen kuuluvista muutoksista ja hankinnoista olisi tehtävä joka tapauksessa muutaman vuoden kuluessa.
- Laajan omatoimikirjaston ylläpitokustannukset n. 4 000 €/vuosi)

3. Tiedottaminen kirjaston esteettömistä palveluista

Tiedotetaan lukemisesteisille (mm. lukihäiriö, näkövamma, kehitysvamma) suunnatuista palveluista mediassa, kouluissa ja vanhustalouksissa. Luetteloidaan kirjaston Celia-äänikirjat kirjasto-tietokantaan.

Mittari: Muutokset palvelujen käyttäjämäärissä; Celia-äänikirjojen luettelointi

Välitön kustannusarvio 2020: 0 € (olemassa olevien resurssien ohjaus)

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	14 354	22 500	25 700	12 300
Toimintakulut	-476 939	-476 370	-484 600	-497 700
Toimintakate	-462 585	-453 870	-458 900	-485 400
Sisäiset kulut	-220 873	-221 300	-221 300	-221 300

Vapaa-aikapalvelut

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6511 - 6811

Tilivelvolliset: Vapaa-aikapäällikkö, Someron Liikunta ry, nuorisotyöntekijät, etsivä nuorisotyöntekijä, Someron Kulttuuri ry

Toiminta-ajatus

Liikuntatoimi

Someron liikuntatoimen alaisen toiminnan järjestämisestä huolehtii Liikunta ry. Someron liikuntatoimi tuottaa ja kehittää laadukkaita liikuntapalveluja tehokkaasti ja kannattavasti yhteistyössä asiakkaiden (asukkaiden), jäsenseurojen, Someron kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa sekä ylläpitää ja kehittää paikkakunnan liikuntapaikkoja. Laadukkaat liikuntapalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Someron laadukkaat liikuntapalvelut ja aktiivinen seuratoiminta tunnetaan myös kaupungin ulkopuolella, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi tarjoaa Someron nuorille (alle 29-vuotiaille) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja tiloja sekä tukee nuorten kansalaistoimintaa (Nuorisolaki § 8). Palvelut suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä nuorten kanssa ja nuoria kuunnellen. Palveluita tuotetaan yhteistyössä muiden nuorille palveluita tuottavien viranomaisien ja muiden tahojen kanssa. Nuorisovaltuusto ajaa paikallisten nuorten etuja ja tuo esiin nuorten näkemyksiä kaupungin päätöksenteossa. Laadukkaat nuorisopalvelut ja nuorten vaikuttamismahdollisuudet lisäävät Someron vetovoimaisuutta osoittamalla osaltaan, että Somero on elinvoimainen kaupunki, jossa satsataan tulevaisuuteen.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea ja ohjausta 15-29 –vuotiaille nuorille, jotka ovat ilman opiskelutai työpaikkaa. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on ohjata nuoret oikeiden palveluiden piiriin. Etsivä nuorisotyö parantaa Someron elinvoimaisuutta ehkäisemällä syrjäytymistä ja parantamalla nuorten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan.

Kulttuuritoimi

Someron kulttuuritoimen alaisen toiminnan järjestämisestä huolehtii Someron Kulttuuri ry. Someron Kulttuuri ry on yhdessä Someron kaupungin kanssa perustettu yhdistys, jonka tehtävänä on edistää kulttuuriharrastusta ja tuottaa kulttuuripalveluja toiminta-alueellaan yhteistyössä jäsenyhdistystensä sekä alueen muiden toimijoiden kanssa. Laadukkaat kulttuuripalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten hyvinvointia. Someron laadukkaat kulttuuritapahtumat ja aktiivinen yhdistystoiminta tunnetaan hyvin myös kaupungin ulkopuolelle, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.

Haasteet ja epävarmuustekijät**Liikuntatoimi**

- Liikuntapalveluiden järjestämismallien arvioiminen ja ratkaiseminen
- Tilahaasteet: urheilukentän peruskorjaus

Nuorisotoimi

- Valtakunnallisten keskiarvojen alapuolella olevat resurssit (esim. henkilöstöresurssien vähyys tekee toiminnasta haavoittuvaista varsinkin sairaustapauksissa)
- Muuttuvat vapaa-ajankäyttötavat ja kilpailu vapaa-ajasta; nuorten sitouttaminen palveluiden käyttäjiksi; palveluiden tunnettuus
- Nuorille suunnatun starttipajatoiminnan puuttuminen Somerolta tekee erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten (esim. pitkällä sairauslomalla olevat, koulun määräaikaaisesti keskeyttäneet) ohjaamisesta mielekkäiden toimintojen piiriin hankalaa.

Kulttuuritoimi

- Henkilöstön vaihtuvuus
- Vapaaehtoisten avustajien riittävyys
- Yhdistyksen jäsenistön ikääntyminen ja uusjäsenhankinta
- Tapahtumien tuottojen hankala ennustettavuus sekä kuntatalouden muutokset ja sopimuskorvauksen suuruus

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet**Liikuntatoimi****Painopisteet:**

- Someron kaupungin liikuntastrategian jalkauttaminen

Kehittämistarpeet:

- Urheilukentän peruskorjauksen suunnittelu ja työvaiheeseen valmistautuminen
- Ilo kasvaa liikkuen –ohjelman hyvät käytännöt tulevaisuuden toiminnoiksi
- Liikuntapalveluiden järjestämismallien arvioiminen ja ratkaiseminen

Nuorisotoimi**Painopisteet:**

- Nuorten kuuleminen toiminnan ja tilojen suunnittelussa
- Palveluista tiedottaminen sekä toimivien yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen
- Nuorten mielenterveyden edistäminen (ennaltaehkäisevä työ) sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten palvelut

Kehittämistarpeet:

- Starttipajatoiminnan käynnistäminen
- Tilastoinnin ja raportoinnin kehittäminen

Kulttuuritoimi**Painopisteet:**

- Someron kaupungin kulttuuristrategian jalkauttaminen
- Monipuolinen lastenkulttuuritoiminta (perintörahoitus 2019-2020)
- Yhteistyöverkostot

Kehittämistarpeet:

- Kiiruun puiston alue
- Teatteritilan hankkiminen (Kulttuuri ry:n tavoite)

Tehtävääalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Liikuntatoimi					
Lipputulot:					
Uimahalli (1000 €)	192	205	205	205	205
Kuntosali (1000 €)	20	28	32	32	32
Ohjatut ryhmät (1000 €)	60	63	63	63	63
Nuorisotoimi					
Ryhmätoiminta					
Säännöllisesti kokoontuvien koululaisryhmien ja vapaa-ajan ryhmien määrä	9	9	9	9	9
Tapahtumat, retket ja kurssit	9	10	10	10	10
Kulttuuritoimi					
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	33	45	40	40	40
Järjestettyjen kurssien lukumäärä	2	8	8	2	2
Mittarit:					
Liikuntatoimi					
Kävijämäärät:					
Uimahalli (1000 henkeä)	74	90	90	90	90
Kuntosali (1000 henkeä)	14	20	25	25	25
Asiakastytyväisyysskysely	4,5	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
Nuorisotoimi					
Nuorteniltojen kävijämäärät (hlö/nuorten ilta)	6-24	15-60	15-60	15-60	15-60
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	43	45	45	50	50
Kulttuuritoimi					
Tapahtumien kävijämäärät	2500	2600	2500	2500	2500
Vastuualue	TP 2018	TA 2019	Ltk:n ehdotus	TA 2020	
Vapaa-aikatoimen hallinto					
- Tuotot		0	0		
- Kulut		-11 400	-11 700		-11 600
- Netto		-11 400	-11 700		-11 600
Liikuntatoimi					
- Tuotot	239 537	259 500	259 500		259 500
- Kulut	-932 309	-896 000	-909 000		-909 000
- Netto	-692 772	-636 500	-649 500		-649 500
Nuorisotoimi					
- Tuotot	36 337	56 000	76 050		76 400
- Kulut	-136 377	-166 250	-208 400		-209 400
- Netto	-100 040	-110 250	-132 350		-133 000
Kulttuuritoimi					
- Tuotot	4 430	20 000	10 000		10 000
- Kulut	-81 625	-98 600	-88 000		-88 000
- Netto	-77 195	-78 600	-78 000		-78 000

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Liikuntatoimi

1. Someron kaupungin liikuntastrategian jalkauttaminen

Mittari: Liikuntaläheteiden ja liikuntaneuvonnan pilotointi; harrastusryhmiin osallistuvien määrä ikäryhmittäin; liikuntaseuratoimintaan osallistuneiden lasten ja nuorten suhteellinen osuus ja liikuntapaikojen käyntitiedot

Välitön kustannusarvio 2020: Liikuntaläheteiden pilotointiin n. 10 000 € + olemassa olevien resurssien ohjaus.

2. Urheilukentän peruskorjauksen suunnittelu ja työvaiheeseen valmistautuminen.

Mittari: Peruskorjauksen aikataulun selvittyä toimintojen mitoittaminen mahdolliseen tilojen käyttökäyttöön.

Välitön kustannusvaikutus 2020: Urheilukentän peruskorjausinvestoinnin kustannusarvio 1,57 milj. euroa.

3. Ilo kasvaa liikkuen –ohjelman hyvät käytännöt tulevaisuuden toiminnoiksi

Mittarit: Hankkeen aikana tehtyjen toimintojen arviointi jatkokäyttöä varten ja resurssien mitoittaminen varhaiskasvatukseen kanssa tehtävään yhteistyöhön mm. kerhotoiminnan ja tapahtumien järjestämiseen.

Välitön kustannusarvio 2020: 1 000 €

Nuorisotoimi

1. Nuorten starttipajatoiminnan käynnistäminen yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa.

Mittari: Nuorten starttipajatoiminta on aloitettu.

Välitön kustannusarvio 2020: 45 000 € - 30 000 € = 15 500 €

2. Tilastoinnin kehittäminen ja päättäjille palvelusta välitettävän tiedon tarkentaminen

Mittari: Logbook-tilastointityökalu otettu käyttöön. Uusina tilastoitu seuraavat tiedot (vuodesta 2020 alkaen): nuorisotilojen kokonaiskävijämäärä, ryhmätoimintoihin osallistuneiden nuorten määrä, toimintatuntien määrä toimintatyyppittäin, nuorten vaikuttajaryhmien (nuva, lapa) kokoontumisten määrä sekä tuettujen järjestöjen määrä.

Välitön kustannusarvio 2020: 0 €

3. Erityisnuorisotyön ennaltaehkäisevien palvelumuotojen vakiinnuttaminen

Mittari: Erityisnuorille suunnattujen ryhmien määrä; GoodFather –konseptin jalkauttaminen etsivän nuorisotyön käytäntöihin yhdessä Someron Rotaryklubin kanssa.

Välitön kustannusarvio 2020: edellyttää nuorisotoimen kolmannen työntekijän palkkauskustannuksia loka-joulukuu 2020 (oppisopimuskoulutus 30.9.2020)

Kulttuuritoimi

1. Kulttuuristrategian jalkauttaminen ja strategian mukaisen laadukkaan toiminnan järjestäminen.

Painopisteinä hyvinvointia lisäävä kulttuuri, palveluiden saavutettavuus ja monipuolisuus sekä kulttuurin arvostuksen lisääminen

Mittari: Järjestettyjen tilaisuuksien ja yleisön määrä; vaikuttavuuskysely

Välitön kustannusarvio 2020: 0 € (olemassa olevien resurssien ohjaus)

	TP 2018	TA 2018	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	280 305	335 500	345 550	345 900
Toimintakulut	-1 150 312	-1 172 250	-1 217 100	-1 218 000
Toimintakate	-870 007	-836 750	-871 550	-872 100
Sisäiset kulut	-923 265	-991 200	-991 200	-1 016 900

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Mahdolliset muutokset liikuntapalveluiden järjestämismallissa.
Starttipajatoiminnan käynnistäminen vuoden 2020 aikana.
Nuorisotoimen oppisopimusopiskelijan valmistuminen 30.9.2020

Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat: 6911 - 6971					
Tilivelvolliset: Kasvatuspäällikkö					
Toiminta-ajatus					
Lakisääteisten ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen tarjoaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys Vaihtelevaan varhaiskasvatustarpeeseen vastaaminen					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristön kehittäminen Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen. Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen. Ennalta ehkäisevän toiminnan vahvistaminen.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
<i>Päiväkotihoidto</i>					
– lapsia	161	165	168	161	161
– läsnäolopäiviä	35 737	36 625	37 290	35 737	35 737
<i>Perhepäivähoito</i>					
– lapsia	57	54	57	51	51
– läsnäolopäiviä (sis. pph:n varahoidon päivät)	10 050	9 521	10 050	8 992	8 992
<i>Esiopetus</i>					
– lapsia	88	85	75	67	67
– läsnäolopäiviä	15 936	15 393	13 582	12 133	12 133
<i>Kotihoidon tuen hakijat</i>					
– lapsia	88	80	74	72	70
– lapsia	141	115	109	106	103
Osittaista / joustavaa hoitorahaa hakeneet	19	14	14	12	12
– lapsia	19	14	14	12	12
Kotihoidontuen kuntalisää hakeneet	65	66	63	60	58
– lapsia	114	100	95	90	88
Yksityisen hoidontuen hakijat	3	2	2	1	1
– lapsia	5	3	3	2	2
<i>Henkilöstö tehtäväalueittain</i>					
– kasvatuspäällikkö, päiväkodin johtaja	3	3	3	3	3
– osastonsihteeri	1	1	1	1	1
– varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	2	2	2	2
	19	19	19	19	19

– varhaiskasvatuksen opettaja	25	30	30	28	28
– varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, kiertävä hoitaja	5	5	5	5	5
– varhaiskasvatuksen erityisohjaaja	18	16	16	16	16
– perhepäivähoitajia yhteensä, joista		10	12	12	12
• vakituisia, töissä		2	2	-	-
• määräaikaisena					
Mittarit					
Täyttöaste (%)	95	95	100	100	100
Käyttöaste (%)	75	75	80	85	85
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Lape (Lapsi – ja perhepalveluiden) muutosohjelman mukaisesti on kehitetty varhaiskasvatuspalveluja, jotta ne paremmin vastaisivat lasten ja perheiden muuttuvia tarpeita. Varhaiskasvatuspalveluita on kehitetty perustamalla avoin päiväkotitoiminta 19.8.2019 alkaen. Avoimen päiväkodin toiminnan suunnittelussa ovat yhteistyötahoina toimineet perhetyö, neuvola ja seurakunta.					
Avoin päiväkotitoiminta on osa avoimia varhaiskasvatuspalveluita, joka tarjoaa varhaiskasvatusta päiväkotien ja perhepäivähoidon rinnalla. Varhaiskasvatustoiminta eri palvelumuodoissa on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista, avoimessa päiväkodissa soveltuvin osin. Avoin päiväkotitoiminta Somerolla tarjoaa perheille ohjattua sekä monipuolista toimintaa ja siten toimii myös perheiden kohtaamispaikkana, joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa vertaistuen. Somerolle muuttaneiden perheiden on mahdollisuus mm. avoimen päiväkodin kautta tutustua somerolaisiin perheisiin ja siten sopeutua yhteisöön. Päiväkodin tiloissa kokoontuu MLL:n perhekahvila, vauvaryhmiä sekä perhetyöntekijöiden ohjaamia vanhempainryhmiä.					
Avoimen päiväkodin toiminta on herättänyt kiinnostusta perheissä ja toiminnan aloittamisesta alkaen päiväkodissa on käynyt keskimäärin 25-35 kävijää (lapsia aikuisineen). Avoimessa päiväkodissa toiminnasta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja. Asiakkaiden suuren määrän takia toisen työntekijän palkkaaminen osa-aikaisesti ja määräaikaisena avoimeen päiväkotitoimintaan on tarpeellista. Toimintaan osallistuminen on asiakkaille maksutonta ja koska on tarve toisen työntekijän palkkaamiseen, on tarkoituksenmukaista aloittaa tiloissa myös lasten maksullinen kerhotoiminta syksyllä 2020 alkaen.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Varhaiskasvatussuunnitelman ja laadunhallintajärjestelmän jalkauttaminen

Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja arvioinnin toteutuminen varhaiskasvatuksen arjessa.

Mittari: Varhaiskasvatussuunnitelma ja laadunhallintajärjestelmä otettu käyttöön

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia (vain lakisääteiset koulutuskustannukset)

2. Lapsi ja perhepalveluiden (Lape) muutosohjelman mukainen varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen ennaltaehkäisyä painottaen

Lasten kerhotoiminnan aloittaminen avoimessa päiväkodissa syksyllä 2020 alkaen.

Mittari: Avoimen päiväkodin toimintaan osallistuvien määrä ja kerhojen kävijämäärä.

Välitön kustannusarvio 2020 (+menot-tulot = netto): +47 100 € - 3 500 € = +43 600 € (yksi kokoaikainen ja yksi osa-aikainen määräaikainen työntekijä)

3. Lasten liikunnallisen elämäntavan kehittäminen, Ilo kasvaa liikkuen

Lasten liikunnan lisääminen varhaiskasvatuksessa.

Mittari: Liikunnan määrän arviointi ”Ilo kasvaa liikkuen” –ohjelman arviointityökalulla.

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia (vain lakisääteiset täydennyskoulutukset)

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	382 330	451 900	452 094	457 900
Toimintakulut	-3 823 619	-3 910 310	-3 981 230	-4 011 180
Toimintakate	-3 441 289	-3 458 410	-3 529 136	3 553 280
Sumupoistot	-4 631	-5 000	-5 000	-5 000
Sisäiset tuotot	3 417	1 000	1 000	1 000
Sisäiset kulut	-1 087 491	-970 700	-970 700	-935 300

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

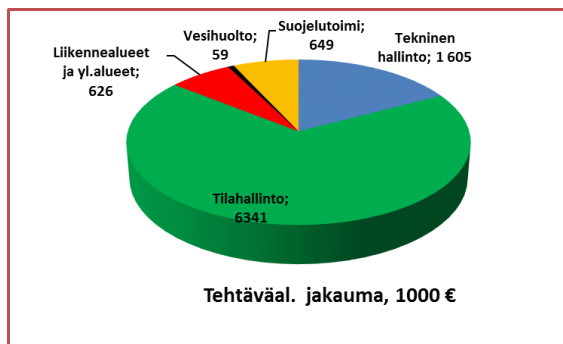
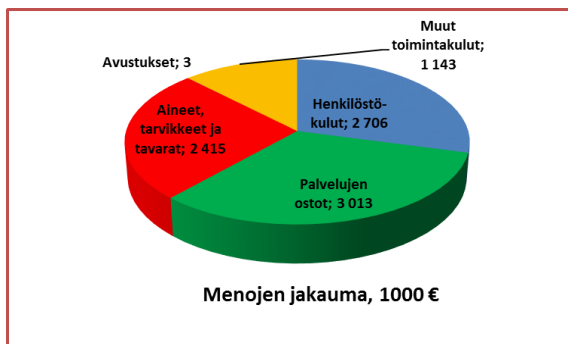
Varhaiskasvatuspalvelut osana lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmää sekä osana sivistystoimen kasvatus- ja koulutusjärjestelmää järjestää varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa ja perhepäivähoidossa sekä esiopetusta päiväkodeissa. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään avoimessa päiväkodissa. Avoin päiväkotitoiminta aloitettiin elokuussa 2019 ja on tarjonnut lapsille sekä heidän huoltajilleen tai muille lapsen läheisille ohjattua monipuolista toimintaa, joka perustuu lasten ja heidän läheistensä aktiiviseen yhdessäoloon. Syksyllä 2020 on tarkoitus kehittää avoimen päiväkodin toimintaa kerhotoiminnalla, jossa lapsille tarjotaan varhaiskasvatustilaa, heidän kehitystään, kasvuaan ja oppimistaan tukevaa toimintaa. Maksullisella kerhotoiminnalla pyritään antamaan varhaiskasvatuksen vaihtoehto perheille, jotka ovat mahdollisesti käyttäneet päiväkotien tai perhepäivähoidon osa-aikaista varhaiskasvatusta, mutta joille riittäisikin kevyempi ratkaisu. Avoimen päiväkodin toiminta päiväkotien ja perhepäivähoidon rinnalla on tärkeää ennaltaehkäisevää toimintaa.

Oppimisympäristöselvityksen mukaan Someron väkiluku vähenee 5 % vuodesta 2017 vuoteen 2035. Selvityksen mukaan 1-6 -vuotiaiden määrä laskee tänä aikana 116 lapsella, joka vaikuttaa kyseisenä ajanjaksona myös varhaiskasvatuspalveluiden tarpeen vähenemiseen. Esiopetuksessa olevien lasten määrän laskiessa luovutaan Metsätien esiopetusryhmästä ja sijoitetaan esiopetukseen osallistuvat lapset Leivonpesän ja Tuulihatun päiväkoteihin.

Kunnan perustehtävinä ovat mm. asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen sekä elinvoimaisuuden edistäminen. Varhaiskasvatuspalvelut osana sivistyspalveluita ovat mukana mahdollistamassa näiden perustehtävien toteutumisen. Tutkimusten mukaan lapsuuden olosuhteilla on huomattava vaikutus lapsen myöhempään hyvinvointiin. Varhaiskasvatuksella on merkittävä asema perheiden hyvinvoinnin tukemisessa ja mahdollisten ongelmien varhaisessa tunnistamisessa sekä näiden ratkaisemisessa. Lasten ja perheiden hyvinvointia tulisi tukea sekä ennalta ehkäisevä työ aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Varhaiskasvatus on mukana kaupungin elinvoiman kehittämisessä, sillä elinvoimaa lisäävät mm. palveluiden monipuolisuus sekä niiden laatu. Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat laadukkaita palveluita sekä palvelumuotoja kehittämällä vastaavat perheiden erilaisiin palvelutarpeisiin. Elinvoiman edistämiseksi myös kaupungin arvot (avoimuus, kehitysmuotoisuus, yhteisöllisyys ja asukaslähtöisyys) ovat pohjana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa määritellyille arvoille.

Tekninen lautakunta

Tekninen hallinto

Kustannuspaikat: 8011 ja 8012					
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja (Tietohallintopäällikkö)					
Toiminta-ajatus					
Tekniseen hallintoon kuuluu tietohallinto, toimihenkilöiden palkkoja ja erilaisia asiantuntijapalveluja. Teknisen hallinnon tehtävänä on hallinnollisten palvelujen tuottaminen teknisen toimen palvelujen ja asiakaspalvelun toiminnan varmistamiseksi.					
Tietohallinnon tehtävänä on välittää, tuottaa ja ylläpitää tietotekniikkaan liittyviä palveluja Someron kaupungin eri toimialoille.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Taloudellisia ja toiminnallisia haasteita muodostavat SOTE-uudistukseen liittyvä epävarmuus, ohjelmistojen ylläpito- ja tukikustannusten nousu, laitehankintojen kasvu, toimialojen uudet ohjelmistot ja sähköisen asioinnin hankkeet, sekä valtionohjauksessa olevien hankkeiden ja projektien myötä syntyvät uudet velvoitteet ja toimintamallit. Tietohallinnon tuottamien palveluiden käytettävyyteen liittyvät haasteet kasvavat laitteiden lukumäärän lisääntyessä. Kasvaviin resurssi- ja kapasiteettivaatimukseen tulee varautua taloudellisesti. Nämä seikat vaikuttavat sekä suoraan että välillisesti tuleviin kustannuksiin.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Pyritään riittävillä keinoilla ja resursseilla varmistamaan tietohallinnon, sekä toimittajien ylläpitäville palveluille paras mahdollinen käytettävyyssaste (yli 95 %). Esimerkiksi nostamalla sopimusten SLA-tasojä.					
Tehtävälueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Työasemien lukumäärä lautakunnittain (kpl)					
Kaupunginhallitus					
Perusturvalautakunta	20	20	20	20	20
Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	165	165	165	165	165
- Lukio* (Windows/Ipad)	162	156	165	170	170
- Perusopetus* (Windows/Chrome/Ipad)	-	-	25/30	15/30	15/30
- Varhaiskasvatus (Ipad)	-	-	55/412/173	50/430/180	50/430/180
Tekninen lautakunta	-	-	56	70	70
Ympäristölautakunta	28	28	28	28	28
	12	12	12	12	12
*Lukion ja perusopetuksen Ipadit jaettu 50:50 suhteelle yläkoulu/lukio (taideaineet)					
Mittarit					
Kustannus /työasema lautakunnittain (€):					
Kaupunginhallitus	183	192	197	198	198
Perusturvalautakunta	262	276	278	279	279
Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	187	195	197	198	198
Sivistyslautakunta (oppilaskoneet)	-	-	-	-	-

Tekninen lautakunta	217	226	229	230	230
Ympäristölautakunta	255	264	265	266	266
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Tietohallinnon resurssit ovat parantuneet vuodesta 2018 rekrytoimalla IT-asiantuntija kesällä 2019.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Tietohallinto:

1. Kehitetään ja otetaan käyttöön mittareita, joilla selvitetään päätelaitteiden käyttöasteita toimialoitain.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 1 000 € - 0 € = + 1 000 € (ohjelmistotokulut)

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	2 275	7 000	18 900	20 200
Toimintakulut	-1 216 218	-1 503 740	-1 602 140	-1 605 290
Toimintakate	-1 213 944	-1 496 740	-1 583 240	-1 585 090
Sisäiset tuotot	1 010 155	1 007 900	1 007 900	997 200
Sisäiset kulut	-51 435	-51 400	-51 400	-49 300

Tilahallinto

Kustannuspaikat: 8111 - 8151

Tilivelvolliset: Tilakeskuksen päällikkö

Toiminta-ajatus

Tilahallinnon tulosityksikköinä toimivat kiinteistöjen ylläpito ja vuokraus, tilakeskuksen hallinto, ruokahuolto- ja siivouspalvelut sekä rakennuttamispalvelut. Toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan Someron kaupungin ilmasto-ohjelma.

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Tilahallinnon toiminta-ajatuksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja hyvätasoiset toimitilat tontteineen kilpailukykyiseen hintaan ja huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyvyydestä ja tuottavuudesta.

Vuokra-asuntojen osalta tilakeskuksen tarkoituksena on luoda ja ylläpitää tarvetta vastaava huoneistotyyppijakautumaltaan tarkoituksenmukainen asuntokanta huomioiden, että vanhuk- silla ja liikuntarajoitteisilla on mahdollisuus käyttää osaa asunnoista. Kartoitetaan olemassa olevien kiinteistöjen muutosmahdollisuuksia esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Toiminta-ajatusaan tilahallinto toteuttaa ostamalla, myymällä, rakennuttamalla ja vuokraamalla kiinteistöjä ja huoneistoja tilantarpeiden tyydyttämiseksi mahdollisuuksiensa mukaan. Tilojen hankinta nykyisen tilanteen mukaan painottuu olemassa olevien omien tilojen uudistamiseen ja saneeraamiseen niin, että kyetään toteuttamaan muun toimialan palvelun tuottajalle mahdollisimman toimivat alakohtaiset tilaratkaisut ja vuokratuista tiloista pyritään luopumaan mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilahallinto tuottaa erillispalveluina ruoka- ja siivouspalveluja.

Ruokahuolto

Ruokapalvelujen toiminta on lailla säädettyä. Ruoan tarjoamisen tarkoituksena on edistää asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota asiakasryhmille ravitsevaa sekä mieluisaa ruokaa. Ruokakasvatus on olennainen osa päiväkotij- ja kouluikäisten ruokapalveluissa ja ikääntyneille ruokatarjoilu on päivän kohokohta ja auttaa paranemaan sairauksista. Laadukkailla ruokapalveluilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, arjessa jaksamisen ja elämysten luomisessa. Ruokapalvelujen valttina ja vetovoimatekijänä Somerolla on turvallisten, kotimaisten ja lähiruokapainotteisten elintarvikkeiden ja raaka-aineiden käyttö.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda omalta osaltaan toimintaedellytykset kaupungin tiloissa työskenteleville ja toimiville asiakkaille. Siivouspalvelut ylläpitävät ja parantavat tilojen puhtaus- ja hygieniatasoa vaikuttaen terveyteen, hyvinvointiin sekä toimintaympäristön viihtyvyyteen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistöjen kasvava korjausvelka yhdessä kiristyvän taloustilanteen kanssa. Someron kaupungin, tilahallinnon vastuualueelle siirtyneiden tilojen käyttöasteiden tehostaminen. Lisäksi olemassa olevien kiinteistöjen, jotka eivät enää palvele käyttäjiään, kokonaistaloudellinen realisointi sekä aiheeseen liittyvien avustumahdollisuuksien kartoittaminen.

Ruokahuolto

Lapsilukumäärän väheneminen ja toisaalta ikääntyneiden määrän lisääntyminen vaikuttavat ruokapalvelujen toimintoihin tulevaisuudessa. Kaupungin taloudellisen tilanteen heikkeneminen aiheuttaa paineita ruokapalveluihinkin. Ruokapalvelujen tehokas, laadukas ja asiakaslähäinen toiminta kaikilla osa-alueilla on oltava kaiken uuden suunnittelun pohjana.

Siivouspalvelut

Työntekijöiden ikääntyminen ja pätevän motivoituneen työvoiman saaminen on haasteellista.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

1. Huolehtia omistajan intressistä kaupungin omistamisessa, sekä kaupungin omistukseen tulevissa kiinteistöissä niin, että ne säilyttävät arvonsa teknisesti ja toiminnallisesti sekä ovat turvallisia käyttää.
2. Luoda järjestelmä, jonka avulla hallitaan kiinteistöomaisuutta ja sen käyttöä sekä vuokrausta niin, että kaupunginvaltuuston/-hallituksen asettama tuottovaatimus saavutetaan.
3. Luoda kannustava sisäinen vuokrausjärjestelmä, joka tuo esiin kiinteistöjen todelliset käyttökustannukset ja samalla ohjaa vuokralaisia tilojen tarkoituksenmukaiseen ja taloudelliseen käyttöön.
4. Huolehtia ammattitaitoisen kiinteistöhoitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla kiinteistöjen hoitoon liittyvistä tehtävistä.
5. Huolehtia ammattitaitoisen kunnossapitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla rakennusten kunnossapitotöistä, joilla rakennuksista poistetaan vikoja ja kuluneisuutta.
6. Tuottaa ammattitaitoisen ruokapalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti terveellistä, maukasta ja vaihtelevaa ruokaa ottaen huomioon asiakasryhmien erityistarpeet.
7. Tuottaa ammattitaitoisen siivouspalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti laadukkaita siivouspalveluita siten, että kiinteistöjen kunto säilyy hyvänä mahdollisimman pitkään ja puhtaustaso vastaa toimintojen edellyttämää tasoa.
8. Keskittää tilakeskukseen johtamis- ja osaamisresurssit huolehtimaan kaikesta kiinteistöomaisuuteen liittyvistä kysymyksistä; hankeselvitykset, suunnittelu, rakennuttaminen, isännöinti, vuokraus sekä ruoka- ja siivouspalvelu.
9. Vuokra-asunnot ja asuinalueet tehdään sosiaalisesti heterogeenisiksi ja asuinympäristöt viihtyisiksi sekä lapsiystävällisiksi mm. varaamalla pihoihin riittävän laajat viheralueet ja leikkipaikat. Asukkaiden omatoimisuutta asuinympäristön kehittämisessä tuetaan mm. huolehtimalla siitä, että asuntoalueille tulevat riittävät tilat yhteisiä toimintoja varten.
10. Uusiutuvan energian käytön lisääminen kaikessa peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeissa.

Ruokahuolto					
11. Kotimaisen ja lähiruokaraaka-aineiden käyttämisen edistäminen hintakilpailusta huolimatta.					
12. Keittiöverkon ja ruokatuotannon toimintojen kehittämisessä on huomioitava laadukkaiden ruokapalvelujen tarjoaminen kaikille asiakasryhmille.					
Siivouspalvelut					
Toiminnan painopistealueena on toimiminen yhteistyössä eri toimialojen kanssa toimialakohtaisten vaatimusten mukaisesti, laadukkaasti, mutta taloudellisesti.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP	TA	Taloussuunnitelma		
	2018	2019	2020	2021	2022
Kiinteistöjen kerrosalaneliöt (m ²)	75 637	73 352	73 352	73 352	73 352
Mittarit					
Kiinteistöjen k-pitomenot (€/m ²)	11,42	20,45	18,50	18,50	18,50
Kiinteistöjen hyödykemenot (€/m ²)	18,74	24,50	23,00	23,00	23,00
Kouluaterian hinta/oppilas (€)	2,93	3,34	3,39	3,40	3,43
Perusturvan aterian hinta/henkilö (€)	3,79	4,09	4,15	4,15	4,20
Lähiruokapäivät (kpl/kk)	5	5	5	5	5
Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus			90	90	92
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Tilapalvelut					
Tilapalveluiden vastuualueella on ollut henkilöstöä 1.1.2018 yhteensä 6 henkilöä. Vuonna 2018 rekrytoidun rakennusmestarin resurssit ovat kohdistuneet pääosin huoneistojen akuuttien korjausten järjestelyihin, joten toistaiseksi korjausvelan ja sitä kautta kiinteistöstrategian käsittely ja valmistelu on siirtynyt.					
Rakennuttamispalvelut					
Rakennuttamispalvelut, sekä hankesuunnittelut hoidetaan samalla organisaatiolla ja tarvittaessa ostopalveluna. Palkkakustannukset kohdennetaan lähes kokonaan investointikohteille, joten ne eivät rasita käyttötalousmenoja. Kustannusarviot hoidetaan osittain omana työnä kohteen laajuudesta riippuen, eli laajemmissa kohteissa rajallisten resurssien vuoksi käytetään ostopalvelua. Erikoissuunnittelu ja -urakointi hoidetaan vain ostopalveluina.					
Ruokahuolto					
Ruokapalveluista on vähentynyt muutamia henkilöitä vakinaisista työsuhteista irtisanoutumalla 2018-2019, eikä tilalle ole kuitenkaan otettu vakinaisiin työsuhteisiin ketään. Tulevaisuuden muutoksiin on pyritty näinkin varautumaan. Samanaikaisesti tarvittavien sijaisten saanti on heikentynyt. Sijaisten helpompaan saamiseen on panostettava.					
Siivouspalvelut					
Toimitilamuutokset sekä toiminnan muutokset tuovat mukanaan myös muutoksia siivouspalveluihin.					
Kohteiden palvelukuvaukset ajan tasalle kohdekohtaisesti.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Kiinteistöjen kunnossapito:

1. Arvotetaan Someron kaupungin kiinteistöt tuottavuuden mukaisesti osana kiinteistöstrategiaa.

Mittari: Luetteloidaan Someron kaupungin kiinteistöt järjestykseen taloudellisen tuottavuuden ja/tai kustannusten pohjalta. Luetteloinnissa huomioidaan selvitetyn korjausvelan vaikutus.

Mittari: Selvitetään kiinteistöjen käyttö- ja täyttöasteita.

Mittari: Kiinteistöstrategia valmis.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 8 000 € - 0 € (asiantuntijapalvelut)

Siivous:

2. Kerätään asiakaspalautetta kustannustehokkuuden parantamiseksi niin, että laatu ja asiakastyytyväisyys säilyvät.

Mittari: Laaditaan asiakaspalautteen pohjalta suunnitelmaa kustannussäästötavoitteista/toimista ja palvelun laadun kehittämiseksi asiakkaan näkökulmasta.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 0 € - 0 € = 0 €

Ruokahuolto:

3. Ruokapalvelun vetovoimatekijöiden vahvistaminen (kotimaiset ja lähiruokaelintarvikkeet).

Mittari: Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus kaikista elintarvikkeista.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): +10 000 € - 0 € = +10 000 € (elintarvikkekustannukset)

4. Selvitetään hukka –sovelluksen (ruokahävikki) käyttöönottoa.

Välitön kustannusvaikutus 2020 (+menot-tulot = netto €): + 0 € - 0 € = 0 €

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	1 393 017	1 484 000	1 483 400	1 487 400
Toimintakulut	-6 002 833	-6 453 120	-6 423 580	-6 340 880
Toimintakate	-4 609 816	-4 969 120	-4 940 180	-4 853 480
Sumupoistot	-1 980 890	-2 047 400	-2 014 600	-2 014 600
Sisäiset tuotot	8 287 016	8 191 250	8 191 250	8 237 350
Sisäiset kulut	-224 221	-220 400	-219 400	-206 800

Liikennealueet ja yleiset alueet

Kustannuspaikat: 8211 - 8511

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Katujen kunnossapidossa huolehditaan katuverkoston rakenteellisesta kunnosta, talvi- ja kesäkunnossapidosta ja pyritään siten parantamaan liikenneturvallisuutta.

Katuvalaistuksessa ylläpidetään ja uusitaan olemassa olevaa katuvaloverkkoa sekä rakennetaan uutta.

Puistoalueilla tarjotaan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun ja lisätään viihtyvyyttä

asuinalueilla. Leikkipaikoilla lisätään puistojen käyttöastetta ja tarjotaan kasvaville lapsille virikkeitä fyysiseen aktiviteettiin. Tori tarjoaa paikan paikallisten tapahtumien pitopaikkana sekä toimii säännöllisenä myyntipaikkana pientuottajille. Muut yleiset alueet (esim. matonpesupaikat, pulkkamäet) tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden omatoimiseen aktiviteettiin. Jätehuollossa vanhojen kaatopaikkojen sekä maankaatopaikkojen näytteidenotot ja tilan seuranta.					
Haasteet ja epävarmuustekijät Kaupungin alueella on tiestöä, jonka rakennekerrokset on rakennettu 40 – 50 vuotta tai jopa sitä vanhemman ajan liikennemäärien ja ajoneuvopainojen mukaan. Kaava-alueen teistä ja kevyen liikenteen väylistä on teetetty kuntotutkimukset ja selvitetty korjausvelka, joiden perusteella pyritään vuosittaisella peruskorjauksella pitämään korjausvelka hallittavissa. Elohopealamppuja ei enää valmisteta ja niitä on korvattu ja korvataan muilla valaisintyypeillä. Valaisimia on n. 2000 kpl, joista elohopeavalaisimia on n. 1100 kpl.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet Katujen osalta lisätään liikenneturvallisuutta ylläpitämällä ja rakentamalla kevytväyliä. Puistojen ja kiinteistöjen piha-alueiden suunnitelmallisempaa kohentamista ja toteutusta varten on palkattu puutarhuri. Puutarhuri toimii myös työllistämisen eri tehtävissä. Katuvaloverkoston kohdalla tullaan edelleen poistamaan vanhoja elohopeavalaisimia ja uusissa rakennuskohteissa käytetään energiatehokkaampia ja toimintavarmempia ratkaisuja (LED-teknologia). Kulttuuri ry:n kautta ja sen avustuksella lisätään erilaisten tapahtumien organisointia torilla. Keskusta-alueen kehittämiseen ja vetovoimaisuuden lisäämiseen panostetaan tulevina vuosina ml. puistoalueet. Leikkivälineitä uusitaan pienissä erissä jatkuvasti, jolloin vältytään kertainvestoinneilta. Hylättyjen autojen siirtokustannusten kattamiseksi on otettu käyttöön taksa.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Kunnossapidettävät					
kaavatiet (km)	56	56	56	56	56
Kevyen liikenteen väylät (km)	21	21	21,5	22,5	22,5
Puistot (ha)	29	29	29	29	29
Katuvalaistuspaikat (kpl)	2060	2100	2150	2200	2200
Mittarit					
Katujen kunnossapitoimenot (€/km)	4800	3800	4900	5000	5000
Puistojen ylläpitokustannukset (€/ha)	4800	4800	4800	4800	4800

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	15 832	7 500	7 200	7 900
Toimintakulut	-526 185	-589 080	-625 500	-626 500
Toimintakate	-510 353	-581 580	-618 300	-618 600
Sumupoistot	-856 278	-805 600	-795 900	-795 900
Sisäiset tuotot	7 990	0	0	0
Sisäiset kulut	-34 757	-32 900	-32 900	-36 200

Vesihuolto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 8711

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos perii kunnalta vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti korvauksen yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä (lakimuutos 1.9.2014).

1.1.2018 alkaen huleveden hallinta on siirtynyt kaupungin vastuulle Someron Vesihuolto Oy:ltä, lakimuutoksen 1.9.2014 myötä. Someron Vesihuolto Oy ylläpitää hulevesijärjestelmää asemakaava-alueella erillisen operointisopimuksen mukaisesti. Yleisellä hulevesimaksulla katetaan hulevesijärjestelmien käyttö-, kunnossapito- ja investointikustannukset.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
<i>Ulkoiset</i>				
Toimintatuotot	152 386	180 800	160 000	160 000
Toimintakulut	-29 647	-51 160	-59 000	-59 000
Toimintakate	122 739	-129 640	101 000	-101 000
Sumupoistot	-34 250	-120 400	-87 400	-87 400
Sisäiset kulut	-2 616	-2 700	-2 700	0

Suojelutoimi

Kustannuspaikat: 8811

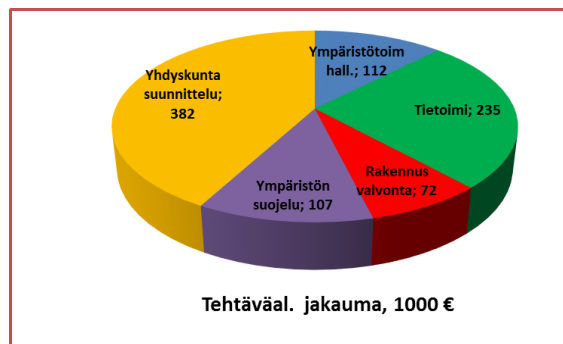
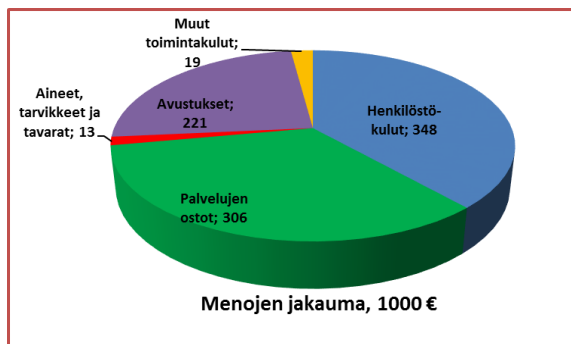
Tilivelvolliset: tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Alueellisen pelastustoimen järjestäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
<i>Ulkoiset</i>				
Toimintatuotot	10 996	0	0	0
Toimintakulut	-640 792	-642 200	-648 600	-648 600
Toimintakate	-629 796	-642 200	-648 600	648 600

Ympäristölautakunta

Ympäristötoimen hallinto

Kustannuspaikat tai vastuualueet: 9011				
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja				
Toiminta-ajatus Ympäristötoimen yleishallinnollisten palvelujen ja avustavien tehtävien tuottaminen.				
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet Kaupungin ja verottajan välisten kiinteistörekisteritietojen ajantasaistaminen.				
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma	
			2020	2021
			2022	
Mittarit				
- Toiminnan arvioidut vaikutukset kiinteistöverotulojen kehitykseen (tavoitteet tässä vaiheessa täysin alustavia arvioita)	-	-	-	+35 000 € vs. edellinen vuosi
				+35 000 € vs. edellinen vuosi
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa Uuteen tehtäväalueeseen on siirretty teknisen johtajan resursseja (n. 15 %) teknisen toimen hallinnosta, paikkatietosuunnittelija yhdyskuntasuunnittelusta ja toimistosihtööri rakennusvalvonnasta.				

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

1. Kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueelta aloittaen.

Mittari: Korjatun aineiston välittäminen verohallinnolle.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	0	0	0	400
Toimintakulut	0	-100 270	-111 400	-112 200
Toimintakate	0	-100 270	-111 400	-111 800

Tietoimi

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9111					
Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja					
Toiminta-ajatus					
Tietoimessa valmistellaan järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannus-avustushakemukset sekä seurataan yksityistieverkon kuntoa ja annetaan tiekunnille ja yksityisteiden käyttäjille yksityisteihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Tiekuntien haasteena on toiminnan jatkuvuus. Tietoimen haasteena on omalta osaltaan vastata tiekuntien mahdolliseen kasvavaan ohjaus- ja neuvontatarpeeseen. Toteutuneet yksityistielainsäädännön muutokset edellyttävät perehtymistä säädöksiin sekä niiden vaikutuksiin.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Tietoimessa pyritään ensisijaisesti ohjeistuksella ja neuvonnalla motivoimaan ja kannustamaan tiekuntia jatkuvaan hyvään tienpitoon ja yksityisteitä koskevan lainsäädännön noudattamiseen.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Avustettavat yksityistiekilometrit (km)	516	516	516	516	516
Mittarit					
Avustusten piirissä oleva osuus yksityisteistä, %	65	65	65	65	65
Avustus/avustettava km, * 1. luokan tie n. €	490	490	490	490	490

*) Yksityistiet jaettu luokkiin 1-5 ja luokkakohtainen avustus pienenee luokan alentuessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- Järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapitoavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti.**
- Täydellisenä jätetyt perusparannusavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**
- Seurataan yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella.**

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	740	300	0	0
Toimintakulut	-201 612	-233 800	-235 280	-235 300
Toimintakate	-200 873	-233 500	-235 280	-235 300
Sisäiset kulut		-200	-200	-500

Rakennusvalvonta

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9211					
Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja					
Toiminta-ajatus					
Rakennusvalvonnan tavoitteena on turvata hyvän ja viihtyisän rakennetun ympäristön säilyminen sekä edistää hyvää rakennustapaa ja ympäristöönsä sopivan rakennuskannan syntymistä.					
Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys. Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki.					
Somerolla rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupungin ympäristölautakunta. Sen alaisena toimii rakennusvalvontatoimisto.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Haasteena on jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö. Yhden viranhaltijan on hallittava päätöksentekoon liittyvä juridiikka kokonaisuudessaan päätöksenteon oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.					
Organisaatiossa ei ole erityislainsäädännön lakiasiantuntijaa, josta johtuen päätöksentekoon liittyvä juridiikka on hallittava kokonaisuudessaan päätöksenteon oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Rakennusvalvonnan palvelutaso ja asiakastyytyväisyys pyritään säilyttämään.					
Muuttuvan normiston ja lainsäädännön osalta päivitetään tietoja.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP	TA	Taloussuunnitelma		
	2018	2019	2020	2021	2022
Rakennuslupahakemukset, kpl	85	80	80	80	80
Toimenpidelupahakemukset, kpl	25	40	40	40	40
Rakentamiseen johtavat ilmoitukset, kpl	60	100	100	100	100
Rakentamiseen liittyvät katselmukset, kpl		250	250	250	250
Mittarit					
Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika, pv	12	21	21	21	21
Toimenpideluvan keskimääräinen käsittelyaika, pv	12	21	21	21	21
Rakentamiseen johtavan ilmoituksen keskimääräinen käsittelyaika, pv	6	14	14	14	14
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Yksityistieasiat siirretty rakennustarkastajalle.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- Rakennuslupahakemukset käsitellään neljän viikon aikana siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon ja pyydetyt katselmukset suoritetaan viikon kuluessa katselmuksen tilaamisesta lukien.**
- Rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kahtena päivänä viikossa osan päivästä.**

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	56 131	58 400	46 400	46 400
Toimintakulut	-107 787	-95 970	-71 400	-71 800
Toimintakate	-51 656	-37 570	-25 000	-25 500
Sisäiset kulut	-24 976	-24 500	-24 500	-22 700

Ympäristönsuojelu

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9311 - 9312   Tilivelvolliset: Ympäristönsuojelusihteeri
Toiminta-ajatus   Ympäristölautakunta toimii kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, jonka tehtävänä on huolehtia eri lainsäädännössä sille määrättyistä tehtävistä. Lisäksi sen tulee mm. huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta ja siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista ja ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta. Sen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita muille viranomaisille ja edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Ympäristönsuojelun valvonta, edistäminen ja asianmukainen lupakäsittely vaikuttavat kunta-laisten viihtyvyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen ja vaikuttavat sitä kautta kaupungin veto-voimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen.
Haasteet ja epävarmuustekijät   Ympäristönsuojelua koskeva lainsäädäntö ja hallinto ovat jatkuvassa muutostilassa. Aluehallintovirastolta on siirretty joitakin ympäristölupa-asioita kunnille ja kehitys saattaa jatkua. Nykyisten Ely-keskusten henkilöstön vähentäminen saattaa myös lisätä kuntien ympäristönsuojelutehtäviä ja heikentää valtion viranomaisilta saatavaa neuvontaa. Tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa erityisesti haja-asutuksen jätevesien käsittelyyn liittyvä neuvonta, valvonta ja päätösprosessit vievät työaika.   Ympäristönsuojelun resursseja on Somerolla vastikään vähennetty, sillä ympäristönsuojelun vastuualueelle lisättiin vuoden 2018 lopussa maa-aineslupien valmistelu ja vakuuksien hyväksyminen ja maa-aineslain valvontatehtävät. Osittain samat tehtävät kuuluvat edelleen myös yhdyskuntasuunnittelun vastuualueelle.   Pitkäaikaisen viranhaltijan eläkkeelle jääminen vuonna 2020 ja uuden valitseminen tulee hoitaa siten, että toiminta jatkuu ilman keskeytystä.   Ympäristönsuojelullinen näkökulma on huomioitava kaikilla toimialoilla, koska useimmat kaupunkia koskevat ympäristökysymykset, kuten esim. kaavoitus, rakentaminen, kaupungin metsien käsittely, viemärinti, hankinnat jne. ratkaistaan muualla kuin ympäristötoimen alla.
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet   Ympäristönsuojelun erityslaeissa määrättyt lupa- ja valvontatehtävät säilyvät toiminnan ensisijaisena painopisteenä ja vuonna 2020 ne koskevat erityisesti haja-asutuksen jätevesiä.   Someron kaupungin voima on arvokkaassa ympäristössä: luonnossa, vesistöissä ja pohjavesissä ja ympäristön viihtyvyys on tärkeää esim. markkinoitaessa Someroa uusille asukkaille. Meidän tulee ottaa huomioon luontoarvot ja kehittää luonnonsuojelua kaupungin omilla mailla, kannustaa järvien rannoilla asuvia ja lomailevia työhön järviensä vesienlaadun parantamiseksi ja varmistaa, että pohjavesiä ei pilata. Luontoa on myös suojeltava liialliselta pohjaveden ottamiselta. Tämä koskee erityisesti Hyyppärän harjualueetta, joka on ollut ainakin vielä salolaisien mielenkiinnon kohteena.   Paimionjoki on keskeinen vesistöalue Somerolla ja sen vesiensuojelullista tilaa ja virkistyskäyttöä tullaan edelleen edistämään yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen kanssa ja Varsinais-Suomen Ely-keskuksen kanssa.   Jätehuollossa olisi runsaasti kehittämistarvetta ja tavoitteena tulee olla jätemäärän vähentäminen ja jätteen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen.   Kaupungin viemäriverkostoon pääsee runsaasti sade- ja sulamisvesiä, jotka aiheuttavat ylivuotoja suoraan vesistöön ja heikentävät puhdistamon toimivuutta. Verkosto on saatava kuntoon ja tarkoituksella viemäriverkostoon kiinteistöiltä johdetut sadevedet on saatava johdetuksi

muualle. Vastuu toteutuksesta kuuluu Someron Vesihuolto Oy:lle ja kaupungin tekniselle hallinnolle ja valvontavastuu Varsinais-Suomen Ely-keskukselle. Myönteinen kehitys tilanteen korjaamiseksi onkin päässyt alkuun, mutta sen jatkuminen on varmistettava.

Ilmastonmuutos on koko maapallolla keskeinen ongelma ja kaikkien tulee tehdä voitavansa sen hallitsemiseksi. Someron kaupungin ilmasto-ohjelma on hyväksytty. Kaupungin kaikkien hallintokuntien tulee ottaa huomioon vuoden 2020 toiminnassa toimenpiteet, jotka ilmasto-ohjelmaan on merkitty. Uusiakin toimenpiteitä on kartoitettava ja toteutettava.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Ympäristöluvat ja lupaehtojen tarkistaminen, (kpl)	-	2	2	2	2
Yhteisluvut/Mal ja YSL ja maa-ainesluvut	3	3	3	3	3
Valvonta- ym. käynnit erilaisissa kohteissa, kpl.	70	70	70	70	70
Valvontakäynnit ympäristöluvanvaraisissa laitoksissa (kpl)	15	16	16	16	16
Mittari					
Ympäristöluvan keskimääräinen käsittelyaika, kk		3	3	3	3
Yhteislupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	4-11	8	8	8	8

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

- Ympäristölupahakemukset käsitellään rutiininomaisissa tapauksissa kolmen kuukauden kuluessa hakemusten jättämisestä. Yhteisluvut ja maa-ainesluvut käsitellään vastaavasti kahdeksan kuukauden kuluessa.**
- Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa mm. tekemällä tarkastuskäynti 16-17 ympäristöluvanvaraisella laitoksella.**
- Ympäristölautakunnan alainen viranhaltija on omalla työpanoksellaan mukana edistämässä ympäristönsuojeluun tehtävää toimintaa toimimalla yhteistyössä Paimionjokiyhdistyksen, Valonian, Varsinais-Suomen –ELY-keskuksen, järvien hoitoyhdistysten ja vastaavien sekä kaupungin oman organisaation kanssa.**

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	19 784	4 000	4 000	4 300
Toimintakulut	-89 147	-97 510	-106 500	-106 800
Toimintakate	-69 363	-93 510	-102 500	-102 500
Sisäiset kulut	-10 527	-10 400	-10 400	-10 300

Lupahakemusta Hovirinnankosken säännöstelypadon purkamiseksi. Luonnonmukaisen pohjapadon rakentamiseksi Hovirinnankoskeen ja Palikaisiin, Rautelankosken kunnostamiseksi sekä vedenjohtamista Paimionjoesta koskevien määräysten muuttamiseksi on käsiteltävänä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa ja käsittely jatkuu ainakin vielä ensi vuonna. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä Turun ja Someron kaupungin, Turun Seudun Vesi Oy:n, Turun Vesihuolto Oy:n ja Varsinais-Suomen Ely-keskuksen kanssa. Tarkkoja kaupungille tulevia kustannuksia ja ajankohtaa, jolloin kustannukset tulevat maksettaviksi ei voida tässä vaiheessa vuoden 2020 osalta arvioida, mutta talousarvioon on esitetty tätä varten määrärahaa, josta mahdollisuuksien mukaan ja oletettavasti jää jonkin verran käytettäväksi myös joihinkin muihinkin välttämättömiin asiantuntijapalveluihin.

Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9411 - 9414 Tilivelvolliset: Maankäyttöinsinööri
Toiminta-ajatus Kaavoitus Kaavoituksessa tuotetaan toimivaa, taloudellista ja ympäristöön sopivaa yhdyskuntarakenteen suunnittelua Someron kaupungin, sekä maankäyttösopimukseen perustuvien järjestelyin myös yksityisten maanomistajien tarpeisiin. Lisäksi annetaan kaavoitukseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta sekä hoidetaan kaavoitukseen liittyviä viranomaistehtäviä.   Mittaus- ja kiinteistötoimi Mittaus- ja kiinteistötoimessa tuotetaan ja ylläpidetään kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä toimitetaan edellä mainittuja aineistoja kaupungin oman organisaation ohella muidenkin tarpeisiin. Lisäksi toimitaan kaupungin edunvalvojana Maanmittauslaitoksen suorittamissa maanmittaustoimituksissa sekä annetaan yleistä neuvontaa ja ohjausta kiinteistöihin liittyvissä maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.   Pohjakartta Ylläpidetään kaavan pohjakarttaa.   Maa-ainesvalvonta Maa-ainesvalvontaan sisältyvät erilaiset maa-ainelain mukaiset maa-ainesten ottoon liittyvät viranomaistehtävät, kuten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valmistelu sekä aineiden oton valvonta. Lupiin liittyvää valvontaa suoritetaan ensisijaisesti vuotuisin tarkastuskierroksin. Muuta maa-ainesten ottamiseen liittyvää valvontaa suoritetaan saatujen ilmoitusten ja muiden maastokäyntien yhteydessä tehtävien havaintojen perusteella.
Haasteet ja epävarmuustekijät   Kaavoitus Suurimmat haasteet kohdistuvat riittävien henkilöresurssien ohjaamiseen vireillä oleviin hankkeisiin. Toisena haasteena on asemakaavojen ajanmukaisuus. Kunnan on lain mukaan jatkuvasti suoritettava asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointia ja tarvittaessa kunnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi, mikäli kaava on merkittävältä osalta toteuttamatta.   Mittaus- ja kiinteistötoimi Edelleen paineita kohdistuu asemakaavassa yhteiseen käyttöön osoitettujen, mutta yksityisomistuksessa olevien yleisten alueiden lunastamiseen kaupungille. Lunastustarve koskee erityisesti katualueita. Tarvittavien toimenpiteiden aiheuttama työmäärä sekä niiden edellyttämät taloudelliset ja henkilöresurssit huomioiden asian kuntoon saattaminen kestää vuosia.   Pohjakartta Jatkuva kartan ylläpito ei käytettävissä olevalla, omalla henkilöresurssilla ole/ole ollut mahdollista.   Maa-ainesvalvonta Suurena haasteena on laajemmassa kuvassa mm. maa-ainesresurssien järkevän ja kestävä käytön ohjaaminen ja maa-ainesten oton jälkeisten ennallistamistöiden onnistuminen. Maa-ainesten oton lupakohteita on Somerolla ollut viime aikoina vajaat parisenkymmentä ja kotitarveottoilmoitukseen perustuvia kohteita lähes yhtä paljon, joten erityisesti jälkimmäisten kattava ja säännöllinen valvonta ei nykyresurssien ole mahdollista.
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet Kaavoitus Kärkihankkeena on edelleen keskustaajaman osayleiskaavoitus, jonka eteenpäin viemiseen tulee varautua lisäpanostuksin ainakin kahtena seuraavana vuotena kaavoitustoimen resur-

soinnissa. Hankkeen yhteydessä selvitetään alustavasti myös asemakaavamuutosten tarpeita. Muita kaavahankkeita viedään eteenpäin tarpeiden ja kulloinkin käytettävissä olevien resurs-sien mukaan.

Kuntakaavoituksen toinen tärkeä tehtävä on kaupungin asuin- ja teollisuuskäyttöön tarkoitettun tonttivarannon turvaaminen. Kaupungin omien asuintonttien supistunutta tarjontaa täydenne-tään kaupunginhallituksen hyväksymän kaavoitusohjelman mukaisesti. Vaikka tilanne yritysten tarpeeseen kaavoitetun rakennusmaan osalta Ruunalan uuden yritysalueen myötä on paran-tunut, tulee käyttöön sopivia maa-alueita jatkossa saada myös elinkeinoelämän tarpeisiin. Painopiste tulevassa yritysalueiden kaavoittamisessa tulee olla kaavoitettavan alueen sopi-vuudella käyttötarkoitukseensa maan rakennusominaisuuksien, kulkuyhteyksien ja sijainnin kannalta.

Yhtenä tulevaisuuden kehittämistehtävänä on haja-asutusalueen järkevän maankäytön tur-vaaminen. Maankäytön suunnittelun keinoin tulee tarvittaessa pyrkiä ohjaamaan pysyvää asu-tusta hallitusti toimiviin kylätaajamiin.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Jatkuvasti ylläpidettävä, nykyaikainen mittauskalusto ja sen monipuolisen käytön hallitseva ammattihenkilö mahdollistavat maastomittausten tuottamisen tehokkaasti. Mittaustoimen tule-vaisuuden haasteet liittyvät olemassa olevien kaupungin tuottamien kartta-aineiston päivittä-miseen ja ylläpitämiseen, kaupungin ulkopuolelta tulevien velvoitteiden ja tehtävien hoitami-seen, sekä tarvittavien resurssien ohjaamiseen mainittuihin tehtäviin.

Maa-ainesvalvonta

Maa-aineslupiin liittyvistä haasteista lähitulevaisuudessa korostuvat ottoalueiden määrittely ja ottamistoimintaa koskevaan suunnitteluun kohdistuvien vaatimusten kasvu. Someron alueella tulevat harkittavaksi käytettävien maa-ainesresurssien paikantaminen ja luokittelu lupaharkin-nan ja valvonnan toimintaedellytyksien turvaamiseksi sekä olemassa olevien maa-aines-resurssien taloudellisen ja järkevän käytön varmistamiseksi - luonnonarvoja ja kestävää kehi-tystä kunnioittaen. Myös kotitarveottamiseen kohdistuva ohjeistuksen ja ohjauksen tarve saat-taa tulevaisuudessa lisääntyä, jotta ottaminen saataisiin kohdistumaan siihen parhaiten sovel-tuviin alueisiin.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TA 2019	Taloussuunnitelma		
			2020	2021	2022
Kaavoitetut uudet rakennuspaikat, kpl	0	15	0	15	15
Valmisteltavat kirjaamisasiat (lainhuudot jne), kpl	10	5	5	5	5
Rakennusvalvontamittaukset, kpl*			60	60	60
Asiakaspalvelutehtävät, kpl*			300	300	300
Voimassa olevat maa-ainesluvut, kpl**	16	15	15	15	15
Mittarit ja tunnusluvut					
Kaupungin vapaa kaavatonttivaranto**					
- omakotitontit, kpl	30	20	25	40	50
- rivitalotontit, kpl	6	8	8	10	12
- kerrostalotontit, kpl	0	0	0	0	0
- teollisuustontit, kpl	15	10	10	10	15
Vireillä olevat maa-aineslupahakemukset 31.12., kpl (vain lyhyen aikavälin seuranta)	7	7	2	2	2

* Uusi suorite. Asiakaspalvelutehtävinä kirjataan mm. karttaotteiden välittäminen ja neuvonnan an-taminen.

** Lukumäärään sisältyvät luvat, jotka ovat olleet edes osan vuotta voimassa.

*** Kaikki myytävät kohteet eivät ole kaavassa. Omakotitonttien luvuissa eivät ole mukana Somer-niemen (Jakkula, Mäyrämäki) määräalat.

Teollisuustonttien luvuissa ovat mukana liiketontit.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2020

Kaavoitus

1. **Tavanomaista rakentamista koskevat ja täydellisenä jätetyt suunnittelutarveratkaisuhakemukset valmistellaan päätettäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**

Mittari: Toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; kk) / ei ole toteutunut

2. **Keskustaajaman osayleiskaavoituksen eteneminen.**

Mittari: Aloitusvaiheen perusselvitykset (seuraavien teemojen osalta: luonto, muinaisjäänökset/ärkeologia, maisema, rakennuskanta, liikenne/muu verkostoja koskeva infra, melu, kauppa, elinvoima) valmiit

Mittaus- ja kiinteistöpalvelut

3. **Rakennusvalvontaviranomaisen mittaustarpeet täytetään.**

Mittari: Toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; vrk) / ei ole toteutunut.

Maa-ainesvalvonta

4. **Maa-aineslupahakemukset valmistellaan päätettäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu.**

Mittari: Käsittelyaika (kk; alkaen siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalle.

	TP 2018	TA 2019	LTK:n esitys	TA 2020
Ulkoiset				
Toimintatuotot	6 975	6 100	6 200	6 700
Toimintakulut	-170 770	-329 350	-380 400	-381 600
Toimintakate	-163 794	-323 250	-374 200	-374 900
Sumupoistot	-5 608	-2 800	-5 800	-5 800
Sisäiset kulut	-45 728	-45 100	-45 100	-44 600

Keskustaajaman osayleiskaavoituksen kustannusten on arvioitu jakautuvan useammalle vuodelle, kustannusarvion ollessa koko hankkeen osalta noin 150 000 euroa, josta aloitusvaiheen perusselvityksiin on syytä varata noin puolet. Valmisteluvaiheeseen edettäessä kaavan laatimiseen liittyviin töihin kulunee lisäksi arviolta noin 20 000 – 30 000 euroa. Eli suunnittelukauden ensimmäiselle kaleriverivuodelle on arvioitu tarvittavan kaavoitukseen noin 90 000 – 100 000 euron menovaraus, mikäli halutaan turvata muiden kaavahankkeiden resursointi.

7. INVESTOINTIOSA

	TP 2018	TA 2019	TA 2020 LTK/KH	TA 2020
KIINTEÄ OMAISUUS				
Kaupunginhallitus				
Maa-alueiden/rakennusten myynti	2 057 311	2 360 000	150 000	150 000
Maa-alueiden/rakennusten osto	-145 335	-50 000	-75 000	-75 000
Netto	1 911 976	2 310 000	75 000	75 000
AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS				
Kaupunginhallitus				
Osakkeiden myynti	0	4 800 000	180 000	180 000
Osakkeiden osto	-1 469 106	-50 000	-155 000	-155 000
Netto	-1 469 106	4 750 000	25 000	25 000
IRTAIN OMAISUUS				
Perusturvalautakunta				
Menot yhteensä	-26 576	-81 000	-15 000	-15 000
Tekninen lautakunta				
Menot yhteensä	-7 738	-287 000	-351 000	-371 000
(sisältää siv.ltk:n ehdotuksesta)			-13 000	
Sivistyslautakunta				
Menot yhteensä			-22 000	0
Ympäristölautakunta				
Menot yhteensä	-27 900			0
Netto yhteensä	-62 214	-368 000	-388 000	-386 000
TALONRAKENNUS				
Tekninen lautakunta				
Tulot yhteensä	0	234 000	117 750	105 000
Menot yhteensä	-2 868 834	-1 855 000	-1 085 000	-1 085 000
Netto yhteensä	-2 868 834	-1 621 000	-967 250	-980 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS				
Tekninen lautakunta				
Tulot yhteensä	305 436	141 000	285 000	95 000
Menot yhteensä	-2 515 621	-2 110 000	-1 960 000	-1 470 000
Netto yhteensä	-2 210 185	-1 969 000	-1 675 000	-1 375 000
TULOT YHTEENSÄ	2 362 747	7 535 000	732 750	530 000
MENOT YHTEENSÄ	-7 061 110	-4 433 000	-3 663 000	-3 171 000
NETTO	-4 698 363	3 102 000	-2 930 250	-2 641 000

IRTAIMISTON HANKINTAOHJELMA 2020 - 2022

	Kust. arvio	Käyttö	2020	2021	2022
PERUSTURVALAUTAKUNTA					
Hammashuoltoyksikkö				26 000	
Kuntouttavan työtoiminnan auto			15 000		
Yhteensä			15 000	26 000	
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Suun terveyd.huollon uusi versio			35 000		
Lifecare 2.0			35 000	35 000	
eArkisto 2. vaihe			35 000		
Lifecare GDPR			23 000		
Lifecare itseilmoittautuminen			15 000		
Lifecare kansalaisen ajanvaraus			15 000		
Lifecare Omahaito labrojen lähetykseen			20 000		
Lifecare SMS-muistutukset			15 000		
Lifecare Puheentunnistus				12 000	
Taloushallinto -ohjelmisto	120 000	66 180	70 000		
Palkka- ja henkilöstöhallinnon -ohjelmisto			50 000		
Opetuksen digitalisaatio (varhaiskasvatus)			13 000		
Sähköiset ylioppilaskirjoitukset			20 000		
Seudullisen paikkatietojärj. (Trimble Locus) laajent.					
- selainpohjainen sovellus (Cloud)			13 000		
- rakenusvalvonnan lupapalvelu (eServices)			12 000		
Sähköinen arkistointi					60 000
Yhteensä			371 000	47 000	60 000
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Valvontakameroita (Tuulihattu, Leivonpesä, Joensuun koulun piha). Siirretty talonrakennusinvestointeihin.					
Kirjaston pehmokalusteet (siirretty käyttömenoihin)					
Pitkäjärven koulun teknisen työn tilan laitteet (siirretty käyttömenoihin)					
Yhteensä			0	0	
IRTAIMISTO YHTEENSÄ			386 000	73 000	60 000

KIINTEÄ OMAISUUS JA OSAKKEET 2020 - 2022

	2020	2021	2022	Lisäinformaatio
MENOT				
Kiinteä omaisuus				
Rakennusten /maa-alueiden osto	75 000	50 000	50 000	
Osakkeet				
Osakkeiden osto	55 000	10 000	10 000	
Sijoitus Somerasuntoihin	100 000	100 000	100 000	
Yhteensä	230 000	160 000	160 000	
TULOT				
Kiinteä omaisuus				
Maa-alueiden myynti	150 000	75 000	75 000	Tonttien myynti
Rakennusten myynti		2 310 000		Palvelutalo Tervaskannon myynti
Osakkeet				
Osakkeiden myynti	180 000	180 000	180 000	mm. Asunto-osakkeiden myynti
Ktö Oy Someron Lamminniemi		4 700 000		Ktö Oy Someron Lamminniemen osakkeiden myynti
Yhteensä	330 000	7 265 000	255 000	
NETTO	100 000	7 105 000	95 000	

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT 2020 - 2023

	Kust.arvio	Käyttö	2020	2021	2022	2023	Lisäinformaatio
MENOT	alv 0 %						
Joensuun koulu	25 000		25 000				Kuulutusjärjestelmän uusiminen
Oinasjärven koulu	0						*)
Pitkäjärven koulu	0						*)
Kirkonmäen koulu	0						*)
Oinasjärven päiväkot	0						*)
Leivonpesän päiväkot	0						*)
Tuulihatun päiväkot	0						*)
Hammashoitola	350 000		350 000				IV-järjestelmän uusiminen
Kirjasto	35 000			35 000			Omatoimikirjasto (kamera-,turto- ja kulunvalvonta, valaistusautomaatiikka)
Kaupungintalo	25 000		25 000				Varavoima johtokeskus (mobiili)
Ahola	40 000		40 000				Ulkomaalaus, ikkunoiden ja ovien kunnostus
Kiiruun talo	30 000		30 000				Ikkunoiden ja ovien kunnostus
Paloasema	250 000				250 000		Ikkunat ,ovet, vesikaton ja julkisivun maalaus, sisäpinnat
Jonkkala	140 000				80 000	60 000	Ulkomaalaus/julkisivun kunnostus, kv-putkiston uusiminen, sisäpinnat
Katajakoti	15 000		15 000				Varavoimakone kytkentäpiste
Toimintakeskus	35 000					35 000	Kv-putkiston uusiminen
Urheilukenttä	1 071 790	46 790	350 000	675 000			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän huoltorakennus ja sos.tilat	249 000		20 000	229 000			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän katsomo	394 000		50 000	344 000			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän muut liikuntakentät	25 000		25 000				Hankesuunnitelma
Kiint.kulunvalvonta/työajanseuranta	189 361	94 361	30 000	65 000			mm. Tk, päiväkodit, Joensuun koulu, Tuulihatun ja Leivonpesän päiväkodit
Esteettömyyskorjaukset	44 718	19 718	25 000				Kaupungintalo (asiakaspalvelupiste 1. krs, pääoven automatisointi)
Kiinteistöjen muut korjaukset	400 000		100 000	100 000	100 000	100 000	Varaus (ennalta-arvaamaton)
YHTEENSÄ	3 318 869		1 085 000	1 448 000	430 000	195 000	
TULOT							
Urheilukenttä	307 500		105 000	202 500			Valtionavustus 30 %
Urheilukentän huoltorakennus	74 700			74 700			Valtionavustus 30 %
Urheilukentän katsomo	118 200			118 200			Valtionavustus 30 %
YHTEENSÄ	500 400		105 000	395 400	0	0	
							*) Investointitarpeet edellyttävät laajaa oppimisympäristöselvitystä
							***) edellyttää valtionavustusta

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2020 - 2023

	Kust.arvio	Käyttö	2020	2021	2022	2023	Lisäinformaatio
MENOT	alv 0 %						
Kaavateiden kestopäällystys	360 000		90 000	90 000	90 000	90 000	Teiden päällystystä
Teiden rakentaminen ja peruskorjaus	1 200 000		300 000	300 000	300 000	300 000	Teiden rakent., peruskorj., liik.turv. parant.toimenpideohj.mukaan
Keyenliikenteenväylät	1 390 000		530 000	350 000	160 000	350 000	Klv suunnittelu ja toteutus
Keskustaajaman liikenneturvallisuuden parant.	99 875	4 875	35 000	30 000	30 000		Mm. Joensuuntie, Pappilantie, Pärnämaentie, Turuntie (Museotie risteys)
Joensuuntien esteettömyyskorjaukset	35 000		35 000				Suunnittelu ja toteutus
Katuvalaistus	280 000		70 000	70 000	70 000	70 000	Laajentamista ja uudistamista
Puistot ja yleiset alueet	40 000		10 000	10 000	10 000	10 000	Puistojen suunnittelu ja rakentaminen
Uimarantojen peruskorjaus	30 000			30 000			Kyrräntien virkistysalueen uimarannan rakentaminen
Skeittiparkki	40 000			40 000			Edellyttää ulkopuolista rahoitusta (50-70 %)
Lasten liikuntapuisto	200 000			10 000	190 000		Edellyttää valtionavustusta (30-50 %)
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	800 000		50 000	300 000	450 000		Suunnittelu ja toteutus
Hyppäkiven I alueen kunnallistekniikka	50 000					50 000	Suunnittelu ja toteutus
Ihamäen II alueen kunnallistekniikka	1 250 000			50 000	600 000	600 000	Suunnittelu ja toteutus
Kermisen alueen kunnallistekniikka	1 050 000			50 000	500 000	500 000	Suunnittelu ja toteutus
Kultelan kunnallistekniikka							Toteutus alueen yhdysk.rak. mukaan. Kust. arvio 2,5 m€
Hulevesiverkoston perusparannus ja laajennus			350 000	350 000	200 000	200 000	Turuntie, muut kohteet hulevesien hallinnan toimenpideohj.mukaan
Yhteensä	6 824 875		1 470 000	1 680 000	2 600 000	2 170 000	
TULOT							
Skeittiparkki	20 000			20 000			Ulkopuolinen rahoitus
Lasten liikuntapuisto	200 000			10 000	190 000		Valtionavustus 63 t€, testamenttiraha 137 t€
Turuntie klv; jätevesilinja	160 000		95 000	65 000			Someron Vesihuolto Oy
Ihamäentien klv (Hämeen Härkätie - Pärnämaentie)	3 000					3 000	Valtionavustus (ELY)
YHTEENSÄ	383 000		95 000	95 000	190 000	3 000	

8. RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA	TP 2018	TA 2019	TA 2020/LTK	TA 2020
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 363 467	518 600	-197 576	1 063 490
Satunnaiset erät	70 428	2 900 000		0
Tulorahoituksen korjauserät	-65 289	-2 900 000		0
Toiminnan rahavirta	2 368 606	518 600	-197 576	1 063 490
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7 061 108	-4 433 000	-3 663 000	-3 171 000
Rahoitusosuudet investointimenoiksi	305 435	375 000	402 750	200 000
Pys.vast.hyödykkeiden luovutustulot	2 057 311	7 160 000	330 000	330 000
Investoinnit netto	-4 698 362	3 102 000	-2 930 250	-2 641 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 329 756	3 620 600	-3 127 826	-1 577 510
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	5 496	15 500	15 500	15 500
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 000 000	5 000 000	5 000 000	3 800 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-1 989 276	-2 073 000	-2 300 000	-2 300 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000			
Muut maksuvalmiuden muutokset*	153 185	-2 870 000 *	130 000	130 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 639 649	3 693 100	-282 326	67 990

*) 3 milj. euroa merkitty saatavien lisäykseksi myyntihinnasta
130 000 euroa Vesihuolto Oy:n kauppahintasaamisen lyhennyserä

TULOSLASKELMA (sisäiset ja ulkoiset erät)	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Toimintatuotot:			
Myyntituotot	6 855 751	6 414 250	6 157 450
Maksutuotot	4 042 082	3 933 000	3 940 100
Tuet ja avustukset	516 443	453 400	552 400
Muut toimintatuotot	7 911 227	8 058 000	8 006 100
Toimintatuotot yhteensä	19 325 502	18 858 650	18 656 050
Toimintakulut:			
Henkilöstökulut	-24 586 301	-25 974 750	-27 032 810
Palkat ja palkkiot	-19 531 641	-20 635 600	-21 519 400
Henkilösivukulut	-5 054 660	-5 339 150	-5 513 410
Palvelujen ostot	-30 501 302	-31 334 930	-31 640 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 994 429	-4 011 170	-4 043 750
Avustukset	-3 155 901	-3 267 700	-3 289 700
Muut toimintakulut	-6 781 253	-7 144 200	-7 136 800
Toimintakulut yhteensä	-69 019 187	-71 732 750	-73 143 460
TOIMINTAKATE	-49 693 685	-52 874 100	-54 487 410
Verotulot	26 711 574	28 220 000	28 650 000
Valtionsuudet	25 262 423	25 180 000	26 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	715	700	500
Muut rahoitustuotot	183 105	151 500	124 400
Korkokulut	-94 053	-135 000	-100 000
Muut rahoituskulut	-6 612	-24 500	-24 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	83 155	-7 300	900
VUOSIKATE	2 363 467	518 600	1 063 490
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 151 041	-3 330 900	-3 133 000
Satunnaiset tuotot	70 428	3 500 000	
Satunnaiset kulut		-600 000	
TILIKAUDEN TULOS	-717 146	87 700	-2 069 510
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-717 146	87 700	-2 069 510
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2 363 467	518 600	1 063 490
Satunnaiset tuotot	70 428	3 500 000	
Satunnaiset kulut		-600 000	
Tulorahoituksen korjauserät	-65 289	-2 900 000	
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 368 606	518 600	1 063 490
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-7 061 108	-4 433 000	-3 171 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	305 435	375 000	200 000
Pys.vast. hyödykk. luovutustulot	2 057 311	7 160 000	330 000
Investoinnit netto	-4 698 362	3 102 000	-2 641 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 329 756	3 620 600	-1 577 510
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	5 496	15 500	15 500
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 000 000	5 000 000	3 800 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-1 989 276	-2 073 000	-2 300 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000		
Muut maksuvalmiuden muutokset *	153 185	-2 870 000	130 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 639 649	3 693 100	67 990

* 3 milj. uusia kauppahintasaamisia
130 000 € Vesihuollon kauppahintasaam. lyh.

TALOUSARVIOASETELMA 2020

Toimielin		Tehtäväalue (Kvalt)		Vastuualue (Ltk)		Toimintayksikkö (Viranhalt.)		Kustannuspaikka
Keskusvaalilautak.	100	Vaalit	1000	Valtiolliset vaalit	1010	Valtiolliset vaalit	1011	Eduskuntavaalit
					1011	Valtiolliset vaalit	1012	Presidentinvaalit
					1012	Valtiolliset vaalit	1013	Eu-vaalit
					1013	Valtiolliset vaalit	1014	Maakuntavaalit
			1100	Kunnallisvaalit	1110	Kunnallisvaalit	1111	Kunnallis vaalit
Tarkastuslautak.	200	Tarkastustoimi	2000	Tilintarkastus	2010	Tilintarkastus	2011	Tilintarkastus
Kaupunginhallitus	300	Hallinto	3000	Hallintopalvelut	3010	Keskushallinto	3011	Kaupunginvaltuusto
							3012	Kaupunginhallitus
			3200	Toimistopalvelut	3210	Toimistopalvelut	3211	Keskustoimisto
							3212	Monistamo
			3300	Taloushallintopalvelut	3310	Taloushallinto	3311	Taloustoimisto
			3400	Muu yleishallinto	3410	Muu yleishallinto	3411	Verotus
							3414	Joukkoliikenne
							3416	Muu Toiminta
							3417	Edustus
			3500	Henkilöstöhallinto	3510	Henkilöstöhallinto	3511	Henkilöstön yhteistyöryhmä
							3512	Työsuojelutoimikunta
							3513	Yhteistyötoimikunta
							3514	TYHY-toiminta
							3515	Muu henkilöstöhallinto
							3516	Organisaation kehittäminen
	320	Elinvoimapalvelut	3600	Elinvoimapalvelut	3610	Elinvoimapalvelut	3611	Elinkeinojen kehittäminen
							3612	Markkinointi
							3613	Työllisyyden edistäminen
							3614	EU-projektit
	330	Maaseutupalvelut	3700	Maaseutupalvelut	3710	Maaseutupalvelut	3711	Seudulliset maaseutupalvelut
							3712	Omat maaseutupalvelut
	340	Maa- ja metsätilat	3800	Maa- ja metsätilat	3810	Maa- ja metsätilat	3811	Maa- ja metsätilat

Toimielin		Tehtäväalue (Kvalt)		Vastuualue (Ltk)		Toimintayksikkö (Viranhalt.)		Kustannuspaikka
Perusturvalautak.	500	Perusturvat. hallinto ja huolto	5000	Perusturvatoimen hallinto	5010	Perusturvalautakunta ja toimisto	5111	Perusturvalautak. ja -toimisto
							5113	Varahenkilöstö
							5115	Edunvalvonta
			5100	Perusturvatoimen huolto	5110	Perusturvatoimen huolto	5211	Vaatehuolto
							5212	Kiinteistöhuolto
	510	Ympäristöterveydenhuolto	5200	Ympäristöterveydenhuolto	5210	Ympäristöterveydenhuolto	5311	Terveysvalvonta
							5312	Eläinlääkintähuolto
	520	Kansanterveysyö	5300	Avohoito	5310	Avohoito	5321	Terveysneuvonta
							5322	Työterveyshuolto
							5323	Sairaanhoidon vastaanotto
							5324	Mielenterveysyö
							5325	Hammashuolto
			5400	Täydentävät palvelut	5410	Täydentävät palvelut	5421	Laboratorio
							5422	Röntgen
							5423	Kuntoutus
							5424	Sairaankuljetus
							5425	Eriyistyöntekijät
	530	Erikoissairaanhoito	5500	Erikoissairaanhoito	5510	Erikoissairaanhoito	5511	Erikoissairaanhoito
	540	Sosiaalityö	5550	Sosiaalitoimisto	5520	Sosiaalitoimisto	5521	Sosiaalitoimisto
			5600	Sosiaalipalvelut	5610	Sosiaalipalvelut	5611	Perhepalvelut
							5612	Lastensuojelu
							5613	Päihdehuolto
							5614	Asumispalvelut
							5615	Vammaispalvelut
					5620	Kuntouttava työtoiminta	5621	Kuntouttava työtoiminta
					5630	Palveluliikenne	5631	Palveluliikenne
			5700	Toimeentuloturva	5710	Toimeentuloturva	5641	Toimeentulotuki
	550	Vanhustyö	5800	Vanhustyö	5810	Kotihoito	5711	Kotihoito
							5712	Omaishoidon tuki

Toimielin	Tehtäväalue (Kvalt)	Vastuualue (Ltk)	Toimintayksikkö (Viranhalt.)	Kustannuspaikka
			5820 Ryhmäkodit	5732 Mehiläinen
				5733 Palvelutalo Tervaskanto
				5734 Yksityiset asumispalvelut
				5735 Perhehoito
				5736 Katajakoti
				5738 Palveluasum. Lamminniemi
				5739 Mäntykoti
			5830 Vuodeosastot	5831 Terveyskeskuksen osasto
			5840 Päiväkuntoutus	5841 Kuntouttava päivätoiminta
	560 Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö	5900 Kehitysvammatyö	5910 Kehitysvammatyö	5911 Toimintakeskus
				5912 Autettu asuminen
				5913 Muu kehitysvammatyö
Sivistyslautak.	600 Sivistystoimen hallinto	6000 Sivistystoimen hallinto	6010 Sivistystoimen hallinto	6011 Sivistystoimen hallinto
				6012 Koulupsykologi
				6013 Koulukuraattori
				6014 Hyte-koordinaattori
	610 Perusopetus	6100 Perusopetus	6110 Peruskoulut	6112 Joensuu
				6113 Kirkonmäki
				6114 Oinasjärvi
				6117 Pitkäjärvi
				6119 Yläkoulu
				6120 Koulut yhteisesti
	620 Toisen asteen koulutus	6200 Toisen asteen koulutus	6210 Lukiokoulutus	6211 Someron lukio
			6220 Ammatillinen koulutus	6221 Ammatillinen koulutus
	630 Vapaa sivistystyö	6300 Vapaa sivistystyö	6310 Kansalaisopisto	6311 Somero-opisto
			6320 Musiikkikoulutus	6321 Musiikkiopisto
	640 Kirjasto toimi	6400 Kirjastopalvelut	6410 Kirjastopalvelut	6411 Kirjasto
	650 Vapaa-aikapalvelut	6500 Vapaa-aikatoimen hallinto	6510 Vapaa-aikatoimen hallinto	6511 Vapaa-aikatoimen hallinto
		6600 Liikuntatoimi	6610 Liikuntatoimi	6611 Liikuntatoimi

Toimielin		Tehtäväalue (Kvalt)		Vastuualue (Ltk)		Toimintayksikkö (Viranhalt.)		Kustannuspaikka
				6700 Nuorisotoimi		6710 Nuorisotoimi		6711 Nuorisotoimi
								6712 Nuorisovaltuusto
								6713 Etsivä nuorisotyö
				6800 Kulttuuritoimi		6810 Kulttuuritoimi		6811 Kulttuuritoimi
	660	Varhaiskasvatus	6900 Varhaiskasvatus			6910 Päivähoitotoimisto		6911 Päivähoitotoimisto
						6920 Päiväkodit		6921 Leivonpesä
								6922 Leppäkerttu
								6923 Sammalniitty
								6924 Tuulihattu
								6925 Tervapääskyt
						6930 Perhepäivähoito		6951 Perhepäivähoito
						6935 Avoin varhaiskasvatus		6960 Avoin päiväkot
								6961 Kerhotoiminta
						6940 Kotihoidon tuki		6971 Lasten kotihoidon tuki
Tekninen lautak.	800	Tekninen hallinto	8000 Tekninen hallinto			8010 Tekninen hallinto		8011 Tekninen hallinto
								8012 Tietohallinto
	810	Tilahallinto	8100 Tilahallinto			8110 Tilakeskuksen hallinto		8111 Tilakeskuksen hallinto
						8120 Kiinteistöjen kunnossapito		8121 Kiinteistöjen kunnossapito
						8130 Siivouspalvelut		8131 Siivous
						8140 Ruokahuolto		8141 Ruokahuolto
						8150 Laskutettavat työt		8151 Laskutettavat työt
	820	Liikennealueet ja yleiset alueet	8200 Liikennealueet			8210 Kunnossapito		8211 Katujen kunnossapito
								8212 Ulkovaistus
			8300 Puistot ja leikki- paikat			8310 Puistot ja leikki- paikat		8311 Puistot ja leikki- paikat
			8400 Torit ja muut yl. alueet			8410 Torit ja muut yl. alueet		8411 Torit ja muut yl. alueet
			8500 Jätehuolto			8510 Jätehuolto		8511 Jätehuolto
	830	Vesihuolto	8700 Vesihuolto			8710 Vesihuolto		8711 Hulevesiviemäröinti

